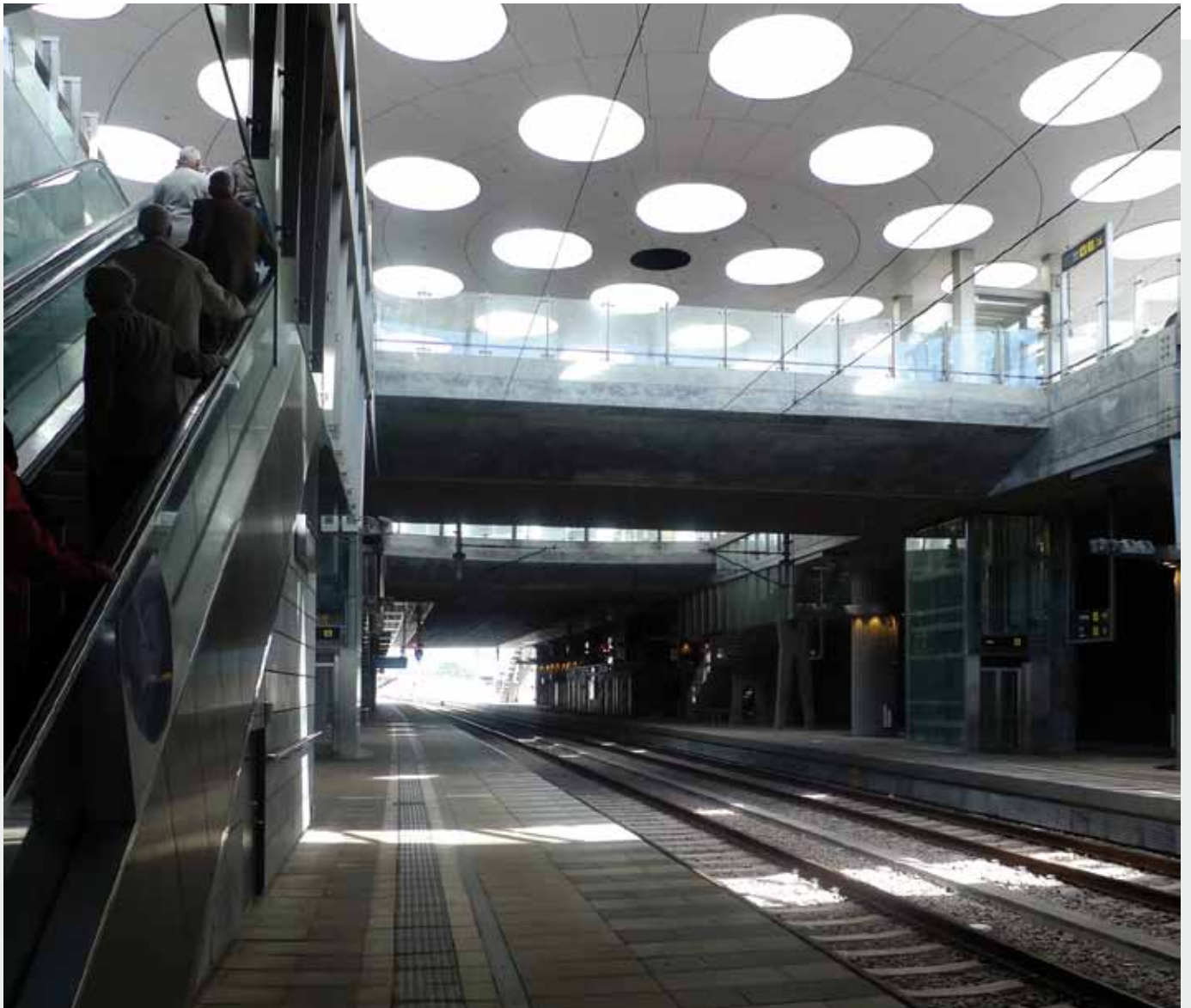

BRANSCHÖVERSIKTEN

DECEMBER 2011

Arkitekt-, teknikonsult- och industrikonsultföretagen.
Svensk, nordisk och internationell kartläggning.

De i Branschöversikten publicerade tabellerna redovisar uppgifter
från företagens bokslut för 2010 och 2010/2011.

Svenska Teknik &
Designföretagen

• almea

I SAMARBETE MED

Foreningen af
Rådgivende Ingeniører

Rådgivende Ingeniørers
Forening

Félag
ráðgjafarverkfræðinga

Suunnittelu- ja
Konsulttitoimistojen Liitto

Arkkitehtitoimistojen
Liitto, ATL

Innehåll

Förord	5		
SVAGARE EFTERFRÅGAN I OMVÄRLDEN DRABBAR ÄVEN TJÄNSTESEKTORN	6	DEN NORDISKA MARKNADEN	23
Sektorns utveckling 2010 och 2011	8	Nordens 100 största arkitektgrupper	24
Svenska strukturaffärer	12	FRI – Danska marknaden	26
Nyckeltal för de största svenska konsultföretagen	14	Danmarks 100 största koncerner	29
De 50 största arkitektgrupperna	16	RIF – Norska marknaden	31
De 50 största grupperna inom industriteknik	17	Norges 100 största koncerner	34
Sveriges 300 största koncerner	18	FRV & FSSA – Isländska marknaden	36
		Islands 18 största koncerner	38
		SKOL – Finska marknaden	39
		ATL – Finska arkitektmarknaden	41
		Finlands 100 största koncerner	43
		DEN INTERNATIONELLA MARKNADEN	45
		Internationell utveckling	46
		Världens 10 största koncerner	46
		Börsnoterade konsultföretag i västvärlden – en jämförelse	47
		Europas 50 största arkitektgrupper	48
		Europas 300 största koncerner	49

Alla bilder är hämtade från de nominerade bidragen till Stora Samhällsbyggarpriset 2011. Enligt stadgarna ska priset gå till en byggnad eller anläggning av hög kvalitet, tillkommen genom en föredömlig samverkan mellan de olika aktörerna i samhällsbyggnadsprocessen. Vinnare av Stora Samhällsbyggarpriset 2011 var Citytunneln i Malmö, ett av de största infrastrukturprojekten i Sverige.

Övriga bidrag var Projekt 50-11 i Skåne, uppgraderingen av 50 järnvägsstationer i Skåne, Bromma Blocks, handelsplatsprojekt utanför Stockholm samt Akut- och Infektionsbyggnaden vid Skånes Universitetssjukhus i Malmö, en föredömlig och lyckad planeringsprocess.

Fakta och information om Stora Samhällsbyggarpriset och de nominerade bidragen finns på: www.samhallsbyggardagen.se

Omslagsbild framsidan:

Station Hyllie, Citytunneln (foto Pehr-Mikael Sällström).

Omslagsbilder baksidan:

Överst: Akut- och Infektionsbyggnaden vid Skånes Universitetssjukhus i Malmö (foto Jørgen True).

Mitten: Station Hyllie, Citytunneln (foto Klas Andersson).

Nederst: Projekt 50-11, Båstad (foto Berne Svensson).

Om Branschöversikten

Branschöversikten har publicerats av Svenska Teknik&Design-företagen sedan 1995. Branschöversikten är en sammanställning över arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultbranschen i Sverige, Norden och Europa. I rapporten presenteras rankinglistor över de största företagsgrupperna på respektive marknad, intressanta nyckeltal, nyheter kring strukturaffärer samt information om utvecklingen och konjunkturen inom sektorn under det senaste året.

Sedan 2005 medverkar STD-företagens motsvarigheter i de nordiska grannländerna. STD-företagen samlar arkitekter, teknik konsulter och industrikonsulter medan de nordiska organisationerna endast organiserar teknik konsulter och i vissa fall även industrikonsulter. I Finland och på Island medverkar även arkitektorganisationerna i samarbetet kring Branschöversikten. Samarbetsorganisationerna är FRI i Danmark, RIF i Norge, SKOL & ATL (arkitekter) i Finland samt FRV & FSSA (arkitekter) på Island.

Företagsinformationen i rapporten har samlats in via databaserna Soliditet (Sverige) och Dow Jones Companies & Executives (Europa), från de nordiska organisationerna, direkt från företagen eller via företagens hemsidor. Bevakningen omfattar omkring 1 500 företag i Sverige, Norden och Europa. Att samla in informationen är ett omfattande arbete och i vissa fall går det inte att få tag i tillförlitlig information. I de fallen använder vi den senaste tillgängliga informationen vi kan finna. Alla företag som förekommer eller borde förekomma i rapporten uppmanas därför att kontakta STD-företagen och skicka in sina uppgifter för att säkerställa att informationen om dem blir korrekt.

Svenska Teknik&Designföretagen

Förord

Svenska Teknik&Designföretagen (STD-företagen) är en bransch- och arbetsgivarorganisation för ca 730 arkitekt-, teknik- och industrikonsultföretag inom bygg- och industrisektorn. Med totalt ca 31 000 medarbetare representerar STD-företagen drygt två tredjedelar av branschens resurser. STD-företagens medlemmar utvecklar och har nyckelroller i hela samhällsutvecklingen vid genomförandet av alla typer av byggnationer och stadsbildningar, den för samhället så viktiga infrastrukturen, miljö och klimatsystem, energi och natur samt nya produkter och processer för verkstadsindustrin osv. Medlemmarna arbetar med innovationer, nybyggnad, ombyggnad, underhåll och effektivisering.

Projektledare, arkitekter, teknik- och industrikonsulter utreder, designar, projekterar och deltar på den svenska marknaden i utvecklingen av fasta investeringar och produkter för ca 310 miljarder kronor per år. Sektorn påverkar därmed utvecklingen av drygt 10 % av Sveriges BNP och STD-företagens medlemmar är med och skapar värden som varar.

STD-företagen – med sina föregångare SKIF, SPA, AI-företagen – firade 100 år förra året. Nu är vi på väg in i ett nytt sekel med många möjligheter och utmaningar. Inte minst påverkar globaliseringen företagen med möjlighet till ökad tjänsteexport, men den ställer också utmaningar på hemmamarknaden med mer utländsk konkurrens.

Almega har i sin konjunkturrapport okt/nov gjort bedömningen att turbulensen på finansmarknaden, och därmed det politiskt osäkra läget under året, leder till en avmattning mot slutet av året och en betydligt svagare tillväxt under de kommande två till tre åren. Det är främst de försämrade utsikterna för exportindustrin, som också kan innebära att industrins investeringar i tjänster sannolikt kan komma att skjutas framåt i tiden. Hur bankernas investeringsvilja med de nya kapitaltäckningskraven påverkar vår sektor återstår att se.

Vi kommer också att ha nya utmaningar vad gäller både rekrytering av medarbetare och upphandlings- och projektformer. Konkurrensen, inte minst den internationella, ökar och effektiviseringen av all produktion är en avgörande faktor. Branschen måste fokusera på kundnyttan och effektivare samarbete med marknadens aktörer. Konsultföretagen är därför en viktig part i såväl samhällsbyggnadssektorns som industrins fortsatta utveckling. Genom sin kunskap bidrar konsulterna till såväl forsknings-, utvecklings- som rationaliseringsarbetet. STD-företagen verkar för att branschen ska öka ansträngningarna att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle.

Branschöversikten distribueras till medlemmarna i Svenska Teknik&Designföretagen och till övriga företag som medverkar i undersökningen. Den sänds också till tongivande kundföretag, tidskrifter, konjunkturbedömare, företagsanalytiker med flera och till svenska beskickningar och exportkontor. En engelsk upplaga, the Sector Review, distribueras till övriga nordiska organisationer och till de utländska företag som medverkar i vår undersökning samt till internationella utvecklingsbanker, utvecklingsorgan och förvaltningar inom EU och internationella tidskrifter.

Branschöversikten är inte minst beroende av medverkan från ett stort antal företag inom och utanför Sverige. Vi tackar därför speciellt alla som bidragit till att göra denna sammanställning möjlig.

Inger Lindberg Bruce

Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB

Ordförande i Svenska Teknik&Designföretagen

Svagare efterfrågan i omvärlden drabbar även tjänstesektorn

Almega räknar med en klar avmattning av tillväxten inom samtliga delar av näringslivet mot slutet av 2011, som väntas fortsätta prägla svensk ekonomi under nästa år. Sveriges export, företagens investeringar och hushållens konsumtion bedöms bromsa rejält under 2012, i samband med osäkerheten kring hur statsskuldskriser, i första hand inom EMU, kommer att lösas. Frågetecken kring hur även USA kommer att klara budgetnedskärningar och att hantera sin höga statsskuld bidrar också till ökad försiktighet bland hushåll och företag, både i omvärlden och i Sverige. För Sverige utgör flera av de skuldtungda länderna bland de viktigaste marknaderna för svensk export.

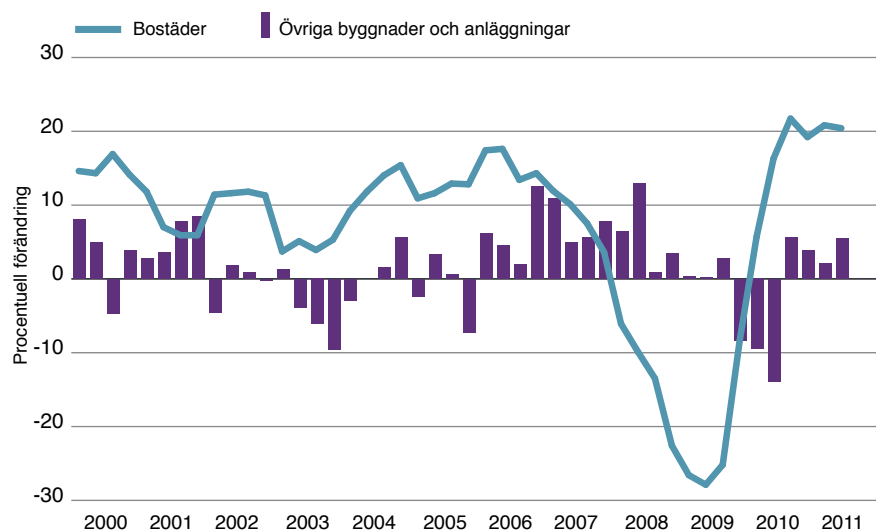
Under 2010-2011 visade svensk ekonomi en betydligt starkare tillväxt jämfört med många andra utvecklade ekonomier, men under nästa år upphör svensk ekonomi att sticka ut, enligt Almegas bedömning (oktober 2011). Almega räknar i sin senaste konjunkturbedömning med att Sveriges BNP kommer att öka med endast 0,9 % under 2012 och 2,5 % 2013.

Under sommaren bröts uppgången i efterfrågan från exportmarknaden, men en upprepning av exportens ras 2008-2009 ligger inte i korten. Exportmark-

naden bedöms växa under nästa år, om än i klart svagare takt än under de senaste årens återhämtning. Tjänsteproduktionen inom näringslivet väntas inleda en nedgång under fjärde kvartalet i år, från den höga produktionstoppen tredje kvartalet. 2012 väntas bli ett år i avvaktan på att efterfrågan långsamt kommer att återhämta sig, vilket förutsätter att statsskuldproblemen inom i första hand Grekland och Italien får en lösning, och att en ny finanskris kommer att förhindras med hjälp av ekonomisk/politiska räddningsåtgärder.

Under de senaste årens finanskris har efterfrågan i Sverige stimulerats av skattesänkningar, infrastrukturinvesteringar och även kraftiga räntesänkningar från Riksbanken. I sin senaste höstbudget aviserade regeringen ytterligare satsningar på infrastruktur, dvs i väg- och järnvägsprojekt, som kommer att ge draghjälp för teknikkonsulter och byggverksamhet. Däremot blev det inget femte jobbskatteavdrag och därmed ingen ytterligare draghjälp till hushållens konsumtion. Sänkt restaurangmoms från och med 2012 bedöms inte heller ge någon större effekt på sysselsätt-

Fasta bruttoinvesteringar, procentuell förändring jämfört med motsvarande period föregående år, fasta priser, utfall till och med andra kvartalet 2011

Källa: SCB, Macrobond

ningen och hushållens konsumtion, då andra faktorer väntas väga tyngre, som exempelvis ökad osäkerhet om konjunkturen och risken för stigande arbetslöshet. Riksbanken har dessutom betydligt mindre utrymme att sänka styrräntan jämfört med tidigare. Reporäntan antas ligga kvar på dagens 2 % till slutet av nästa år, men en räntesänkning med låt oss säga en procentenhet, skulle ge viss draghjälp till BNP-tillväxten och sysselsättningen (se Almegas konjunkturrapport, oktober 2011).

Även tjänstesektorn kommer att påverkas av svagare efterfrågan från omvärlden framöver, dels genom att tjänsteexporten i sig kommer att dämpas, dels genom en svagare efterfrågan på företagstjänster från exportindustrin. Svagare efterfrågan från hushållen drar också ned efterfrågan på tjänster. Minskad efterfrågan på tjänster drar i sin tur ned efterfrågan på företagstjänster inom tjänstesektorn.

Almegas prognos för de fasta bruttoinvesteringarna i svensk ekonomi är nu mer pessimistisk än flera andra bedömares. Bakom den nya prognosen ligger antagandet att företagen kommer att ändra sina tidigare mer expansiva investeringsplaner och skjuta fram dem, i avvaktan på tecken om en återhämtning för konjunkturen. Investeringarna kan också komma att begränsas av ökade svårigheter att få lån från banker till följd av EU:s nya krav på höjd kapitaltäckningsgrad. Almega räknar med att investeringstakten nästa år bromsar in såväl inom industrin som i tjänstesektorn. Tillväxten i bostadsinvesteringarna väntas också bromsa nästa år, från en ökning med 16 % 2011 till endast en procent 2012. Bygginvesteringarna totalt väntas öka med omkring 9 % 2011 och med ca 1,5 % 2012.

Sysselsättningen i Sverige har under 2011 fortsatt att öka starkt. Största delen av ökningen under återhämtningen har kommit inom den privata tjänstesektorn, men under 2010 började antalet sysselsatta öka även inom industrin och byggverksamheten. Bakom ökningen

inom tjänstesektorn finns främst olika typer av företagstjänster, där också teknikkonsulter och arkitekter ingår. Den öppna arbetslösheten har dock legat kvar på en hög nivå. Almega räknar med att arbetslösheten under 2011 kommer att ligga på 7,5 % i genomsnitt, och falla långsamt till 7,4 % 2012.

Att arbetslösheten faller så långsamt är delvis en följd av att fler sökt sig ut på arbetsmarknaden, men beror också på historiskt dålig matchning mellan utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden. Det handlar då främst om ökad efterfrågan på högkvalificerad arbetskraft inom en rad kunskapsintensiva tjänstebanscher och för litet utbud av den typen av arbetskraft på den svenska arbetsmarknaden.

Nästa år väntas sysselsättningen falla inom industrin, och ökningen inom tjänstesektorn bli betydligt mindre, ca 12 000, jämfört med den kraftiga uppgången 2007-2010, då sysselsättningen inom den privata tjänstesektorn steg med hela 108 000. På längre sikt väntas tjänstesektorn fortsätta vara den sektor som står för större delen av jobbtillväxten i Sverige. Det hänger samman med den fortsatta specialiseringen inom alla sektorer. Ett bra exempel är byggindustrin, som genererar allt fler jobb inom tjänstesektorn. Byggindustrin präglas i dag av ett större tjänsteinnehåll än tidigare, och köper in alltmer kunskapsintensiva tjänster för sin produktion. Det leder också till allt högre utbildningskrav på arbetskraften, som ska klara den allt mer komplexa och tjänsteinriktade utveckling som sker inom byggbranschen.

Lena Hagman
Chefekonom Almega
november 2011

Sektorns utveckling 2010 och 2011

De sammanfattande siffrorna i denna rapport och diagrammen med framtidsutsikterna visar upp olika bilder av branschen. Vinstmarginalen för de 300 största koncernerna var 7,9 % under 2010, jämfört med 5,6 % 2009. Samtidigt pekar kurvorna som visar förväntad orderingång framöver nedåt. Efter den starka återhämtningen under 2010 och 2011 väntas en avmattning under 2012 som en följd av den oro skuldkrisen skapat i omvärlden.

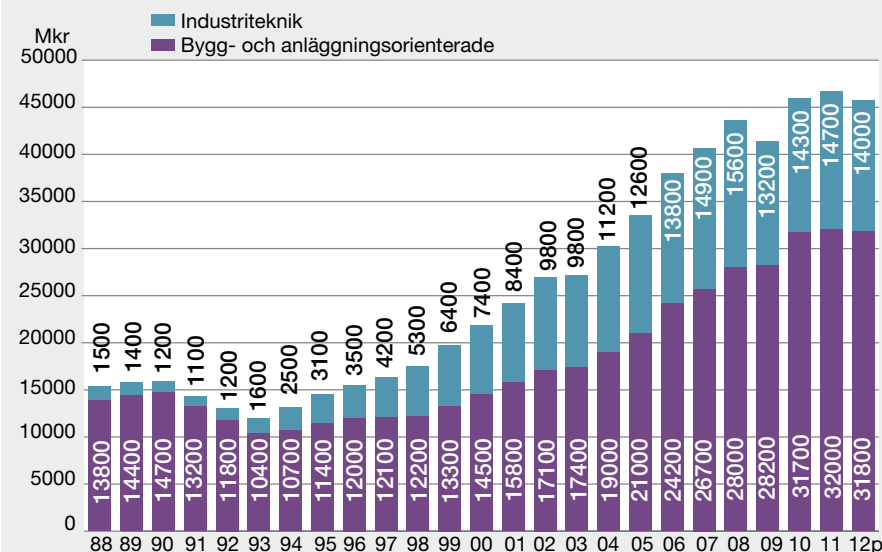
Återhämtning övergår i avmattning

Under 2010 och 2011 har branschen för arkitekt-, teknikonsult- och industri-konsultföretag haft en god återhämtning överlag. Samtidigt som infrastrukturinvesteringarna i de stimulanspaket som lanserades under lågkonjunkturen 2008-2009 hållit uppdragsvolymen uppe inom den delsektorn fick byggsektorn fart igen under 2010 och 2011. Inte minst bostadsbyggandet ökade igen, men även investeringarna i offentliga lokaler och affärslokaler tog fart. Industri-konsulternas orderingång och lönsamhet förbättrades också kraftigt under 2010 som en följd av tillverkningsindustrins ökade produktion och export. Omfattande investeringar i kraft- och energianläggningar runt om i norra Europa har också bidragit till den positiva utvecklingen.

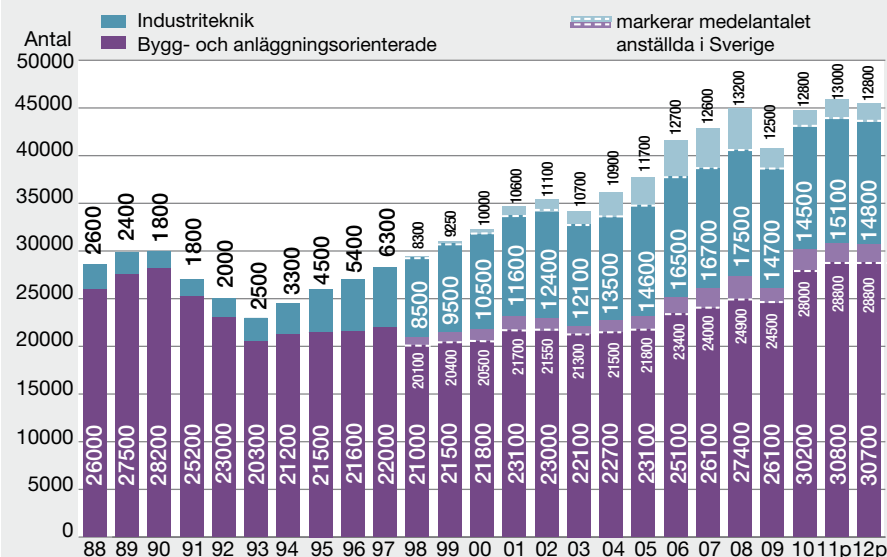
Den förbättrade lönsamheten förklaras till stor del, givetvis, av ökad orderingång. Till viss del har företagen även kunnat höja priserna. Samtidigt finns en stor del av förklaringen till de förbättrade vinstmarginalerna i de höga debiteringsgraderna som företagen uppvisar.

Under sommaren och början av hösten har dock vindarna vänt och ett orosmoln från södra Europa seglat in över Sverige. Det har medfört en större osäkerhet även inom denna sektor. Under hösten har byggsektorn tappat fart och företagens framtidstro dämpats. Många

Branschens omsättning, Mkr

Medelantalet anställda i branschen

Källa: Svenska Teknik&Designföretagen

- 1) Tillskott med ca 900 årsarbeten genom Telecas förvärv av AU-System.
- 2) Bortfall med ca 900 årsarbeten (verksamhet i Norge och Finland) efter Rambølls köp av Scandiaconsult.
- 3) Tillskott med ca 1100 årsarbeten efter SWECOs köp av PIC Engineering och Statkraft Grøner samt ÅFs köp av CTS Engineering.
- 4) Tillskott med drygt 100 årsarbeten efter ÅFs köp av Fortum Teknik & Miljö.
- 5) Tillskott med ca 300 årsarbeten efter SWECOs köp av Statkraft Grøner.
- 6) Tillskott med ca 100 årsarbeten efter Rejlerkoncernens köp av Rejlers Oy.
- 7) Tillskott med bl a ca 250 årsarbeten efter ÅFs köp av Enprima Oy och ca 500 årsarbeten efter Telecas köp av ryska Telma.
- 8) Tillskott bl a genom del av ÅFs köp av Enprima och SWECOs köp i Balticum.
- 9) Tillskott bl a genom Semcons köp av IVM Automotive med ca 800 årsarbeten. Bortfall genom Telecas avyttring av AU System med ca 400 årsarbeten utomlands och ca 900 i Sverige.
- 10) Tillskott med drygt 300 årsarbeten genom bl a SWECOs köp i Balticum och Tjeckien samt White's köp (2006) av danska hs.ark A/S.

Ekonomisk utveckling (löpande priser)

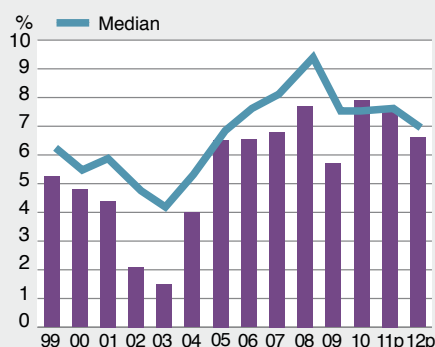
	Omsättning kkr per anställd										Resultat efter finansiella poster kkr per anställd									
	03	04	05	06	07	08	09	10	11p	12p	03	04	05	06	07	08	09	10	11p	12p
De 300 ¹⁾ största koncernerna	865	928	962	970	1021	1034	1036	1068	1073	1049	13	37	60	63	69	77	56	85	82	69
varav																				
byggorienterade	871	952	992	1034	1102	1139	1083	1111	1106	1094	37	45	69	79	98	104	83	103	102	91
varav																				
arkitektföretag	888	941	962	986	1046	1093	1069	1087	1048	1050	39	55	71	88	102	103	88	83	71	60
teknikkonsultföretag	867	955	999	1042	1114	1148	1091	1116	1119	1103	37	43	69	78	97	104	82	107	108	97
industri teknik	854	889	910	888	915	884	942	994	1015	970	-25	28	44	39	32	38	10	54	48	30

¹⁾ t o m 2002 de 200 största

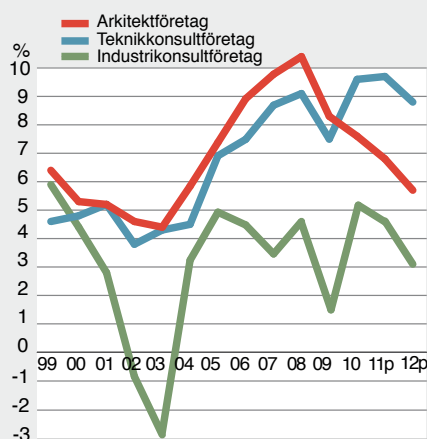
från 2004 i förekommande fall enl. IFRS

Källa: Svenska Teknik&Designföretagen

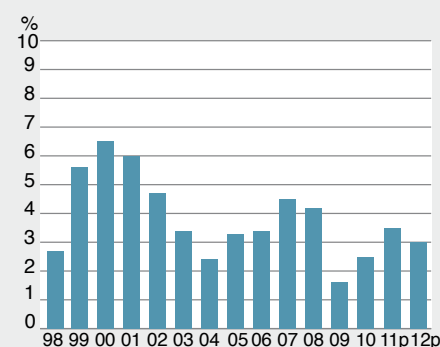
Vinstmarginaler i de 300 största konsultföretagen

Vinstmarginal

Lönekostnadsökning per årsarbete

Källa: Svenska Teknik&Designföretagen

företag uppger att uppdrag skjutits fram eller ställts in till följd av finansöron. 2011 avslutas ungefär som 2010 inleds, dvs med en allmän osäkerhet. En avmattning under 2012 verkar tydlig, frågan är hur stor den blir.

Branschens storlek och nyckeltal

En fullständig genomgång av branschen har genomförts under våren, varför siffrorna för branschens storlek, mätt i anställda och omsättning, reviderats. Branschen består av omkring 13 000 företag och av dessa har ca 50 stycken 100 eller fler anställda. 11 000 företag har noll till två anställda.

Storleksfördelningen ser ut som följande:

Antal anställda	Antal företag
501 –	14 st
101 – 500	35 st
51 – 100	38 st
21 – 50	135 st
11 – 20	247 st
3 – 10	1 600 st
0 – 2	11 000 st

Branschen omsätter omkring 46 miljarder kr och sysselsätter ca 44 700 personer. Omsättningen per anställd i hela branschen är 1 029 kkr. De 300 största företagen i branschen, som presenteras i listan på sidan 16, representerar en stor del av den totala branschen. De omsatte tillsammans under 2010 ca 38,3 miljarder kr och hade 37 750 anställda, vilket motsvarar omkring 85 % av hela branschen. De uppvisade ett sammantaget rörelseresultat på 3 086 Mkr, vilket ger

Känslighetsanalys

Vid allt annat oförändrat ändras resultatet före skatt med respektive

Debiteringsgrad	+/-	1%	-enhet	12-13 kkr/anställd
Pris	+/-	1%		10 kkr/anställd
Löne-kostnad	+/-	1%		7 kkr/anställd

en rörelsemarginal på 8,1 %. Motsvarande siffra för resultatet efter finansiella poster var 3 015 Mkr, vilket ger en vinstmarginal på 7,9 %. Omsättningen per anställd bland de 300 största företagen var 1 068 kkr. För arkitektföretagen var den 1 087 kkr, för teknikkonsulterna 1 116 kkr och för industri konsulterna 994 kkr.

Det samlade rörelseresultatet för de 300 största företagen var 3 086 miljarder kr 2010, jämfört med drygt 2 miljarder kr under 2009, vilket ger en rörelsemarginal på 8,1 %. Motsvarande siffra för resultatet efter finansiella poster var 3 015 miljarder kr, vilket ger en vinstmarginal på 7,9 %, en ordentlig ökning jämfört med 5,6 % under 2009. Den genomsnittliga omsättningen per anställd för de 300 största företagen var 1 068 kkr.

Lönsamheten förbättrades dock inte för alla tre verksamhetsområdena (arkitekter, teknik konsulter och industri konsulter) under 2010. Arkitektföretagens vinstmarginal minskade till 7,6 % (8,3 % under 2009). Teknikkonsulternas vinstmarginaler ökade till 9,6 % (9,1 % under 2009) och industri konsulternas vinstmarginaler ökade till 5,4 %, från 1,1 % året innan.

Soliditeten bland de 300 största företagen var i genomsnitt 45 %, vilket är en liten ökning jämfört med året innan, då den var knappt 44 %. Förädlingsvärdet per anställd var 681 kkr, jämfört med 690 kkr 2009. Debiteringsgraden bland de noterade företagen låg kvar på ungefär 73 %, samma nivå som under 2009, men den har ökat något under första halvåret 2011, till drygt 74 %. Mindre företag har i allmänhet en högre debiteringsgrad, delvis pga olika mätmetoder, men även för att de enklare kan uppnå

full beläggning. I mätningar utförda bland STD-företagens medlemmar har debiteringsgraden för arkitektföretagen minskat efter sommaren samtidigt som den fortsatt att öka för teknik konsulterna och industri konsulterna.

Investeringar inom sektorn

Bygginvesteringarna ökade med 4 % under 2010, och det var framförallt investeringarna i bostäder som ökade, med 16 % till 105 miljarder kr. Även infrastrukturinvesteringarna ökade, med 1 % till 74 miljarder kr. Industrins investeringar var dock oförändrade, på 42 miljarder kr. De väntas däremot öka under 2011, med ca 17 %. Även bygginvesteringarna förväntas fortsätta att öka under 2011, och även då huvudsakligen på bostadssidan men även för industribyggnader och övriga lokaler. En inbromsning i byggsektorn väntas dock under 2012. Infrastrukturinvesteringarna förväntades börja mattas av under 2011, och så blir troligtvis även fallet med en minskning på ca 1 %. Däremot kommer de troligtvis att öka en aning igen under 2012 som en följd av nya stimulanspaket på området.

Ålders- och könsstruktur

Medlemmarna i STD-företagen har en personalstyrka på omkring 31 000, vilket motsvarar 70 % av hela branschen. Enligt Svenskt Näringslivs lönestatistik är 27,8 % av de anställda i STD-företa-

gen kvinnor, något högre andel än under 2009 då den var 27,6 %. Även andelen kvinnor i ledande positioner och i styrelserna har ökat en aning. Andelen kvinnor i ledande position var 27,6 % under 2010 mot 25,7 % under 2009. Andelen kvinnor i styrelserna var 19,8 % under 2010, jämfört med 17,7 % under 2009. Medelåldern bland de anställda ökade från 42 till 44 år 2009 och 2010. I lönestatistiken ingår endast personer upp till 64 års ålder, vilket innebär att medelåldern sannolikt är högre.

Förväntningarna på utvecklingen framöver

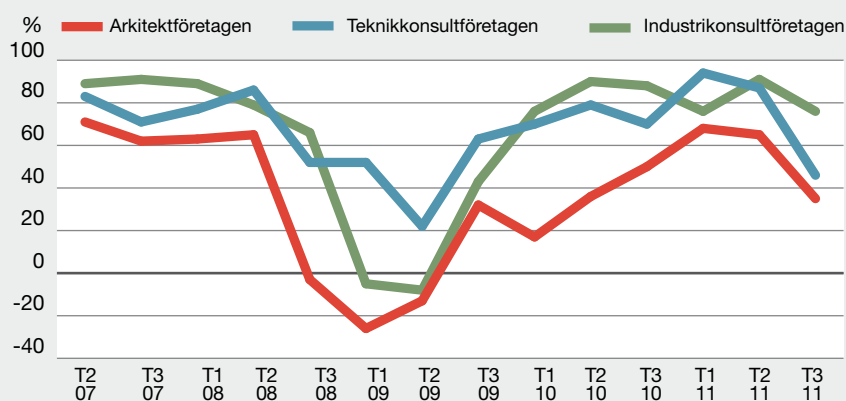
I den senaste undersökningen som STD-företagen utförde i september 2011, var orderläget överlag starkt. Det som förändrats är tron på hur orderläget utvecklas framöver, under de kommande sex till tolv månaderna. Från att en majoritet av företagen innan sommaren trodde på en tilltagande trend framöver trodde majoriteten i september på oförändrat läge under den kommande sexmånadersperioden, samtidigt som fler företag hade negativa förväntningar. Konjunkturen väntas avta generellt i Sverige och tillväxten avstanna under 2012, vilket sprider sig även till den här sektorn.

Om man jämför med stämningen vid förra finanskrisen är läget dock betydligt lugnare nu bland STD-företagens medlemmar. Undantaget industri konsulterna blev den förra lågkonjunkturen inte så djup som man väntat sig. Stimulanspaket, sänkta räntor och en allmänt stark svensk ekonomi bidrog till att balansera upp de negativa effekterna då. Den svenska ekonomin är alltjämt god; regeringen har informerat om nya stimulanspaket och även signalerat om kapacitet till fler och Riksbanken bedöms ha utrymme att sänka reporäntan igen om det är nödvändigt.

Arkitektföretagen

Arkitektföretagens orderstocksindex har svajat upp och ned under året. Orderläget i september var relativt starkt, men den tilltagande orderingången förväntas avta under första hälften av 2012. Företagens förväntningar på framtiden har dämpats och färre tror att orderläget stärks under 2012. Byggsektorn väntas

Personalstyrkans utveckling

Förväntningarna på personalstyrkans utveckling visar nettotalen mellan andelen företag som tror personalstyrkan ökar minus de som tror att den minskar under de kommande 6 månaderna.

Källa: Svenska Teknik&Designföretagen

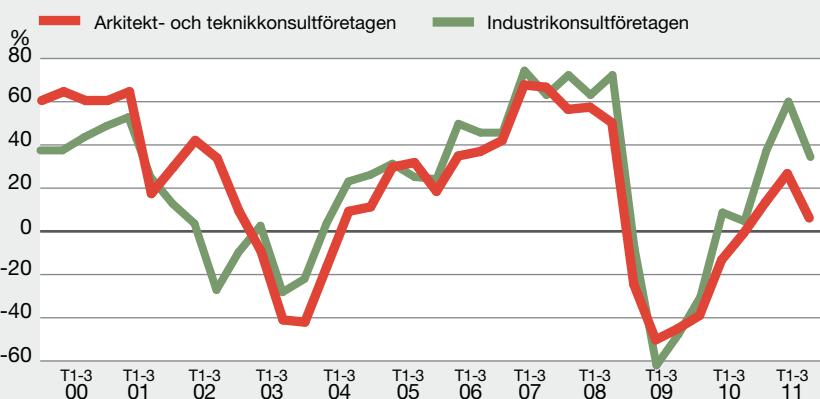
fortsätta bromsa upp under 2012. Den starka utvecklingen på bostadssidan avtar en aning under slutet av 2011 och fortsätter att avta under 2012. Investeringarna i övriga hus väntas avta under 2012 när det gäller privata beställare, men öka en aning för offentliga beställare, och det är till stor del tack vare fortsatta investeringar i sjukhus och vårdlokaler.

Teknikkonsulterna

Teknikkonsulternas orderstocksindex har ökat en aning under året. Orderläget är fortfarande starkt och stämningen rätt positiv. Man kan dock ana en större försiktighet och osäkerhet under hösten jämfört med tidigare. Andelen företag som trodde på förbättrat orderläge har minskat samtidigt som andelen som tror på negativ utveckling ökat. Alltså fortfarande överlag positivt men en större spridning och allt fler tror på oförändrat läge.

För de två viktigaste områdena, sett till andel av omsättningen, övriga hus och infrastruktur, ser det fortfarande positivt ut. Uppdragen för övriga hus väntas minska för privata beställare och öka för offentliga beställare. Infrastrukturuppdragen kan börja öka igen under 2012 och 2013 då regeringen annonserat nya stimulanspaket på området. Så en väntad avmattning inom sektorn kan istället innebära en fortsatt stark utveckling då planerade projekt tidigareläggs.

Företagens uppfattning om prisbildens utveckling

Diagrammen över prisbildens utveckling visar nettotalen mellan andelen företag som har höjt sina priser minus de som sänkt sina priser under de senaste 6 månaderna.

Källa: Svenska Teknik&Designföretagen

Industrikonsulterna

Industrikonsulternas återhämtning har fortsatt under 2011. Orderstocksindex backade visserligen en aning, men orderläget var alltjämt relativt starkt i september. Den ineliggande orderstocken har minskat en aning jämfört med i början av året. Förväntningarna på framtiden har dock förändrats under hösten. Allt färre företag tror att orderläget förbättras medan fler företag tror att det försämras. De allra flesta tror dock på ett oförändrat orderläge under första halvåret 2012. En växande

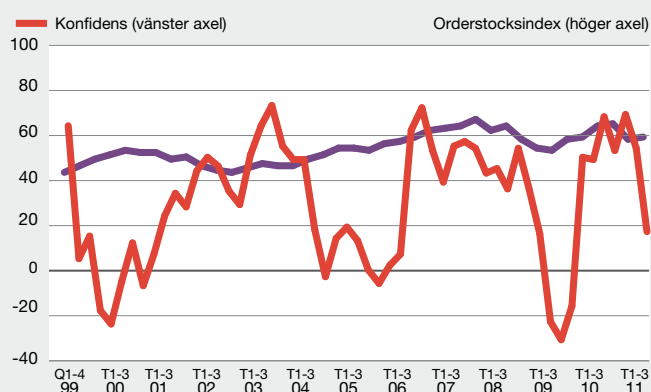
osäkerhet kring efterfrågan på exportmarknaderna sprider sig givetvis till industrikonsulterna. En del företag har redan fått uppdrag uppskjutna eller helt inställda, och känslan är att man väntar sig att dessa kommer att öka.

Prisbildens utveckling

Återhämtningen av prisutvecklingen har avstannat. Under slutet av 2010 inledde en återhämtning efter prispressen som följde med senaste lågkonjunkturen. Priserna har dock inte ökat i samma takt som de gjorde årligen före finans-

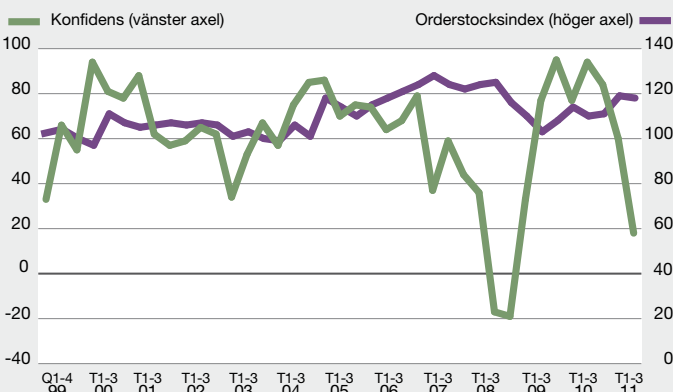
Orderstocksindex jämfört med förväntningar på orderläget om 6 månader

Arkitekt- och teknikföretagen sammanvägt

Orderstocksindex bygger på enkätundersökningar bland STD-företagens medlemmar och räknas fram genom en vägning mellan ineliggande orderstock per anställd och beläggningsgraden om 2, 3, 6 och 12 månader.

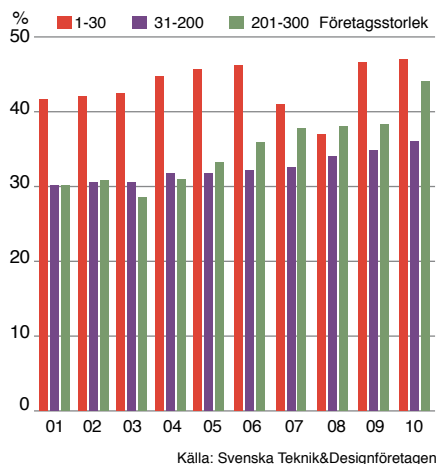
Industrikonsultföretagen

Konfidenskurvan representerar nettotalen mellan andelen företag som förväntar sig förbättrat orderläge minus de som förväntar sig försämrat orderläge om 6 månader.

Källa: Svenska Teknik&Designföretagen

Soliditet, %

krisen 2008 och de hänger inte med kostnadsökningarna, som huvudsakligen drivs av löneökningar. Prisbilden skiljer sig beroende på beställare och delsektor. Mot offentliga beställare råder prispress och stor konkurrens. Mot privata beställare finns bättre möjligheter till andra affärsmodeller, som möjliggör en annan prisstruktur. Signalerna pekar dock på att en sammantaget avstannande eller vikande prisutveckling är att vänta under det kommande året.

Strukturaffärer

Företagsaffärerna har tagit fart igen och det har skett en hel del förvärv och fusioner under året. Konsolideringstrenden har tagit fart igen när de större blir ännu större och de mindre går ihop. Svenska företag växer också internationellt, inte minst i Norden och Baltikum, samtidigt som allt fler utländska företag etablerar sig på den svenska marknaden, oftast genom förvärv. Nedan presenteras en del av de strukturaffärer som skett under året samt en del annan information om större uppdrag och ordrar.

ÅF

ÅF har under 2011 förvärvat den tjeckiska teknikkonsulten CityPlan. Med ca 70 medarbetare i Prag och en beräknad omsättning på 30 Mkr för 2011 stärker ÅF sin position som en av de ledande teknikkonsulterna i landet. I Litauen har ÅF fusionerat de två bolagen AF-Enprima UAB och AF-TSP UAB under det gemensamma namnet AF-Consult UAB

De 30 största svenska koncernerna

	Omsättning per anställd, kkr							Resultat efter fin.post./anställd, kkr						
	04	05	06	07	08	09	10	04	05	06	07	08	09	10
De 30 största koncernerna	918	956	949	1009	1016	1030	1057	32	61	54	58	69	50	84
varav														
byggorienterade	939	1010	998	1106	1101	1087	1105	36	81	75	87	101	81	104
industriteknik	839	902	905	908	912	950	984	26 ¹⁾	41	34	28	34	7	53

¹⁾ 13 kkr före IFRS

Källa: Svenska Teknik&Designföretagen

som därmed blir den största energikon-sulten i landet.

Under 2011 har ÅF utsetts till teknisk huvudkonsult för uppbygganden av ett nytt bioeldat kraftvärmeverk i Tolkinen, Finland. Beställare är Porvoon Energia Oy (Borgå Energi AB) och ordern är värd 3 MEUR. Samtidigt har även ett tvåårigt avtal värt drygt 25 Mkr träffats med FMV inom övervaknings- och ledningssystemintegration. Även här är ÅF utsedd till teknisk huvud-konsult

ÅF har under året vunnit en betydande tilläggsorder för ett pågående vatten-kraftsprojekt, Nant de Drance, i Schweiz (grundordern var värd €27 miljoner) som ska driftsättas år 2017. Värdet på tilläggsordern uppgår till €15 miljoner. I England har man vunnit uppdraget att vara teknisk huvudkonsult för investeringen i en biobränslepanna vid kartongbruket i Workington. Den totala investeringen, som uppgår till 1,1 miljarder kr, görs av Holmenägda Iggesund Paperboard. Anläggningen, med en totaleffekt på 150 MW, kommer medföra att brukets fossila koldioxidut-släpp i stort sett elimineras.

SWECO växer hemma och borta

Sweco har 2011 både öppnat nya kon-tor och gjort ett flertal förvärv. Under året har Sweco förvärvat bolag med över 400 anställda i Ryssland, Polen, Norge och Sverige. I Karlskrona öppnar det 19:e arkitektkontoret och Swecos IT-konsulter tar plats i Gävle och Växjö

där de kommer att samverka med de redan befintliga Sweco-kontoren på orten. Sweco etableras även i Skövde med förvärvet av AxroConsult AB med 35 anställda och spetskompetens inom installationsteknik för vårdsektorn.

Sweco växer även inom byggkonstruk-tion i och med förvärvet av byggpro-jekteringsföretaget Metrix AB med tio anställda. Genom köpet av K-Konsult Elteknik AB i Gävle AB stärker Sweco positionen inom elkonsulttjänster både inom den privata och offentliga sektorn i Gävleborgs och Uppsala län. Förvär-vet av PROWS AB, Industriell Process och VVS, med 25 anställda, innebär ett bredare utbud mot industrikunder i mellansverige och kompletterar den redan starka kompetensen inom industriell anläggningsteknik.

Förvärvet av Stockholms Stads Utred-nings- och Statistikkontor (USK), nu en del av SwecoEurofutures, innebär att verksamheten blir ett av de största privata företagen som kan leverera kvalificerade analystjänster åt landets kommuner.

WSP växer och förstärker på industri- och energisidan genom etableringen av den nya enheten WSP Process. Den nya enheten erbjuder industri- och energi-bolag i Sverige och utomlands konsult-tjänster och avancerad rådgivning inom energi, process och provning. Förvärvet av mjukvaruföretaget Natliken stärker WSPs satsning att kunna erbjuda kun-derna webbaserade lösningar för effektiv

uppdatering, kontroll och rapportering av miljö- och hållbarhetsinformation. Ett komplett tjänsteutbud till industri- och energikunder kan nu erbjudas i och med förvärvet av processteknikkonsulten S.E.P. Man har även förvärvat det Gävle-baserade företaget Akela med sju medarbetare, verksamt inom projekt- och byggledning. Akela kommer successivt att integreras i WSP Systems verksamhet i Gävle.

WSP vann Sidas ramavtal genom upphandlingen för infrastrukturtjänster. Avtalet är värt ca 100 Mkr fördelat på fyra år. Avtalet innebär att Sidas samtliga uppdrag inom områdena transport, energi, vatten och stadsplanering kommer att kanaliseras till WSP-konsortiet i första hand där bl a Vectura ingår.

Vectura har utöver ramavtalet med SIDA, genom WSP-Konsortiet, fått uppdraget att ta fram en effektiv infrastrukturlösning för att kunna transportera ut järnmalmsprodukter från området kring Kaunisvaara/Pajala. På uppdrag av Trafikverket ska en förstudie, arbetsplan och bygghandling tas fram till ett värde av 11,4 Mkr. Företaget har även vunnit upphandling i projekt Mälarbanan, värt 170 Mkr. Projektet avser projektering av mark- och järnvägsarbeten för sträckan Barkarby – Kallhäll.

Semcon fortsätter växa i Tyskland

Semcon öppnade i januari ett nytt kontor i Sindelfingen, Tyskland, och förstärker därmed sin närvaro nära kunden Daimler Personvagnar. Kontoret kommer fungera närmast under Stuttgartkontoret där företaget redan har 80 medarbetare. Totalt har Semcon drygt 900 anställda i Tyskland.

I oktober tecknade man en betydande order med en fordonstillverkare utanför Europa, på €22 miljoner, för ett så kallat "facelift" på en befintlig bil. Projektet syftar till att förbättra säkerheten för att klara framtida säkerhetskrav. Semcon stärker även sin position ytterligare inom motor och transmission med en tysk order på ca 80 Mkr. Projektet innebär optimering av en motor till olika bilmodeller och kommer till största delen att utföras av Semcons svenska organisation och dess partners i Sverige. Under året har även flertalet andra affärer med tyska biltillverkare träffats på ca 55 Mkr.

Rejlers fortsätter sin expansion enligt plan

Rejlers Ingenjörer har förvärvat Ramböll Finlands konsultverksamhet inom energi och industrisektorn samt inom automation och el. Den förvärvade verksamheten omsätter ca €5,5 miljoner 2011 och har 70 medarbetare. I

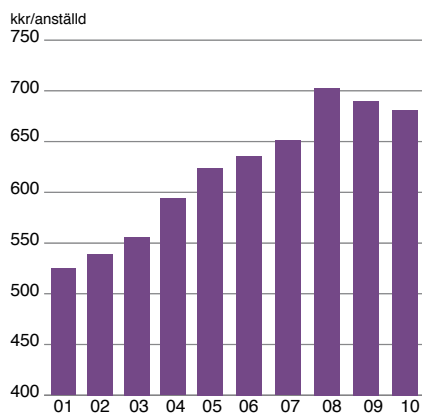
förvärvet ingår även verksamheten som Ramböll Finland förvärvade av Jyvästek Oy. Förvärvet kommer att genomföras den 1 februari 2012. Rejlers Oy i Finland har även förvärvat resterande 45 % i Insinööritoimisto Lausamo Oy och äger nu samtliga aktier i bolaget. Lausamo har kontor i Vantaa och även en verksamhet i Ryssland genom sitt dotterbolag LLC Lausamo Project. Lausamo har totalt 50 medarbetare och en uppskattad årlig omsättning om ca €3,7 miljoner.

Rejlers slutför förvärvet av 49 % av norska Nettkonsult där även det av Nettkonsult förvärvade Oslo Elprosjektering AS ingår. Genom förvärvet kompletterar Rejlers Norge sin verksamhet inom elkraft och elnät även till kunder inom bygg och fastighet. Oslo Elprosjektering har åtta medarbetare och omsätter ca 9 miljoner NOK.

Rejlers har även förvärvat företaget Nitek som är verksamma som konsulter inom ventilation i gruvor, tunnlar och andra utmanande miljöer. Bolaget har 7 medarbetare och omsätter ca 7 Mkr. Bolaget har kontor i Luleå. Med Nitek blir Rejlers ca 25 medarbetare i Luleå.

Rejlers fortsätter som utvald leverantör till Neste Jacobs under perioden 2011-2012 och fortsätter även som prioriterad leverantör till Vattenfall med ett ramavtal som löper perioden 2011-2013, med option för 2014.

Förädlingsvärdet för de 300 största företagen

Källa: Svenska Teknik&Designföretagen

Jämförelse med andra branscher

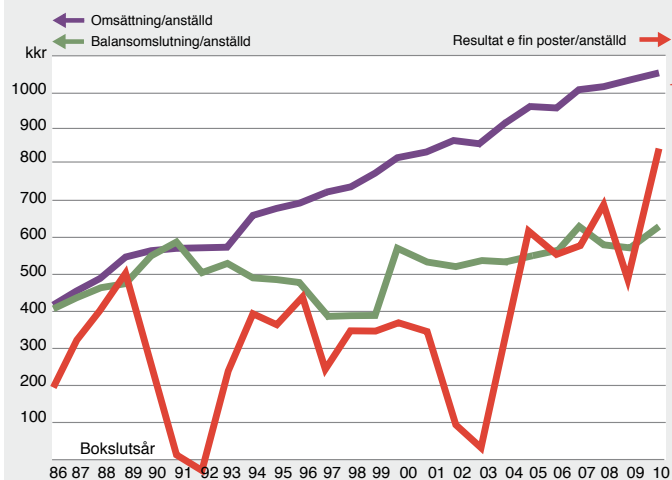
Omsättning/anställd (kkr)	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001
Managementkonsulter	1880	1890	2015	2075	1800	1820	1720	1630	1600	1490
IT-konsulter (adm)	1480	1290	1270	1440	1135	1170	1140	1000	1130	1040
Affärsjuridik	1770	1690	1730	1750	1655	1595	1485	1485	1480	1610
Marknadsundersökare	1445	1295	1355	1280	1085	1070	985	895	900	990
PR & Kommunikation	1235	1260	1320	1285	1265	1170	1120	1020	1020	1050
Revisionsbyråer ¹⁾	1280	1275	1230	1250	1250	1135	1050	970	880	920
samt enl. vår tabell på sid. 9										
Industriteknikkonsulter	980	941	912	908	905	902	893	866	823	824
Arkitekter/teknikkonsulter	1040	1084	1101	1106	998	1010	939	850	897	835

¹⁾ baserat enbart på de 10 största.

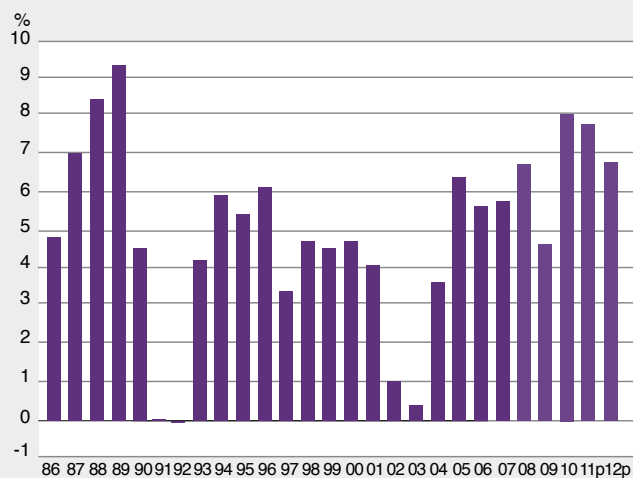
En jämförelse med andra kunskapsbranscher med högutbildad personal är intressant att göra. Ovanstående jämförelsetal från de 30-50 största företagen i några branscher är hämtade huvudsakligen från Affärsvärlden.

Källa: Svenska Teknik&Designföretagen och Affärsvärlden

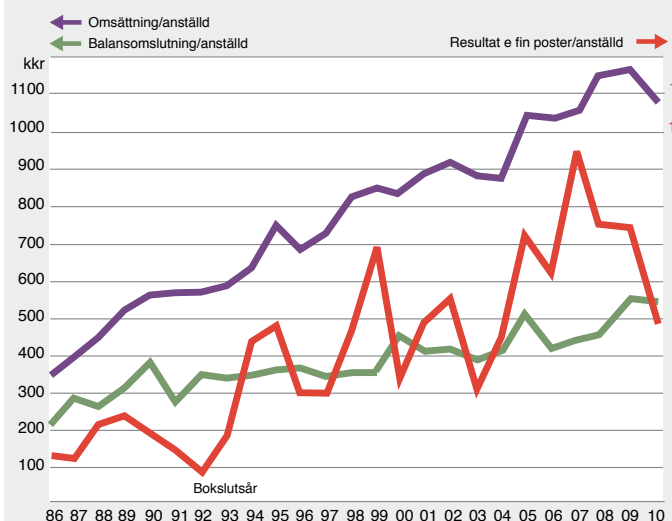
De 30 största svenska koncernerna

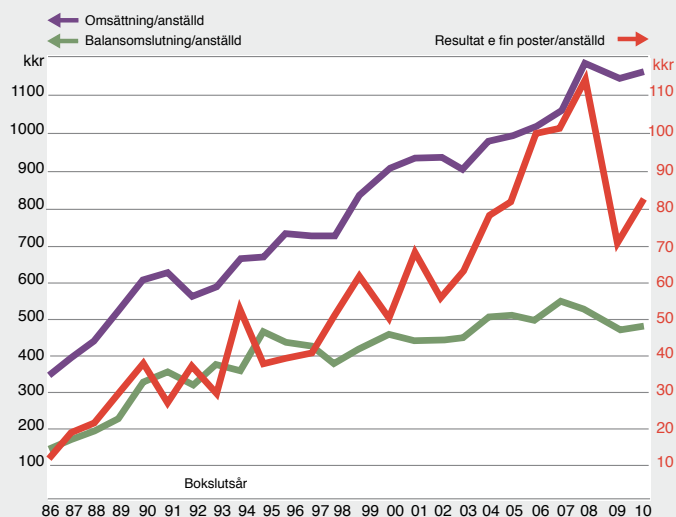
Vinstmarginaler i de 30 största konsultföretagen

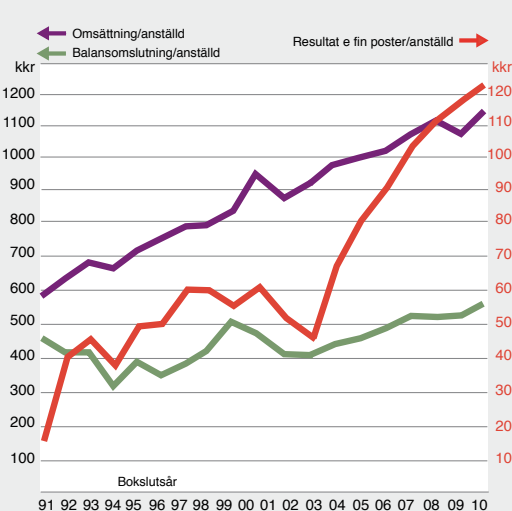
Koncern 31-50

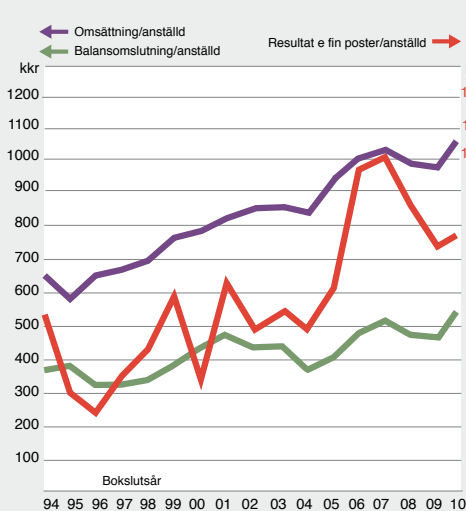
Koncern 51-100

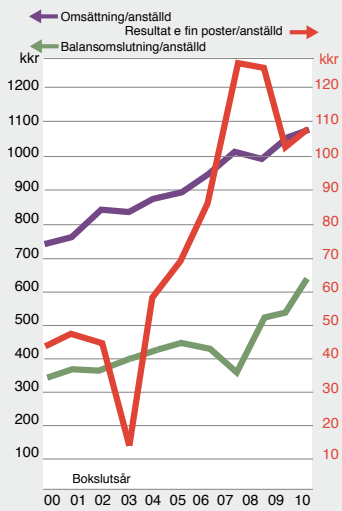
Koncern 101-150

Koncern 151-200

Koncern 201-300

Källa: Svenska Teknik&Designföretagen

Epsilon samarbetar med den världsledande aktören inom avancerad sensortechnik, japanska DENSO, i Göteborg där framtidens säkerhetsteknik inom fordonsindustrin utvecklas. Vidare inom fordonsteknikindustrin har Epsilon i Skövde tagit en stororder värd 30 Mkr. Teamet, på ca 10 personer, får ansvaret för hela processen att ta fram en komplett monteringslinje i storleken 25 gånger 10 meter och kommer, tillsammans med ett flertal lokala underleverantörer, att leverera utrustningen testad och produktionsklar i april 2012.

Ramavtal med både Volvo Personvagnar AB och Västra Götalandsregionen har tecknats för leverans av IT- och IT-konsulttjänster och är ett resultat av Epsilons IT-satsning.

I oktober tecknade Epsilon ett treårigt ramavtal för tjänster inom elektriska instrument och mekaniska processer med danska DONG (Dansk Olje og Naturgas), ett av de ledande energibolagen i norra Europa. Energibranschen är under stark utveckling. Stora investeringar sker i ny energi, bland annat i vindkraft och i utvinning av olja i Nordsjön. DONG Energy har en framskjuten position inom området, och avtalet mellan DONG och Epsilon vässar den gemensamma tekniska kompetensen inför framtidens krav.

White Arkitekter vann tävlingen om Danmarks nya storsjukhus i Odense, som blir regionens största bygge någonsin och en milstolpe inom den danska sjukvården. Som helhet innebär vinsten ett definitivt genombrott på den danska byggmarknaden. White har två danska kontor, i Köpenhamn respektive Naestved på Själland.

Täby kommuns arkitekttävling om att skapa en hållbar och levande stadsdel i västra Roslags Näsby togs hem av White Arkitekter. Konceptet utgår från ett helikopterperspektiv med lång framtids-horisont, fram till år 2040.

Etteplan förenar företagsnamn i Sverige genom att LUTAB AB, Cool Engineering AB och Innovation Team Sweden AB, svenska dotterbolag till finska Etteplan Oy, byter namn till Etteplan. Bolagens namnbyten är i linje med skapandet av ett enhetligt verksamhets- och företagsnamn på Etteplans viktigaste

marknadsområden Sverige, Finland och Kina. För närvarande har Etteplan ungefär 500 anställda i Sverige, 1 000 i Finland och 160 i Kina.

Verksamheterna i Sverige vid divisionerna Etteplan Engineering och Etteplan Technology slogs samman den 1 februari under den nya vd:n Mikael Vatn och utgör en viktig del av den nya divisionen Etteplan Operations.

XDIN AB fyller 20!

I november fyllde **XDIN** 20 år som teknikkonsult. Företaget bildades den 6 november 1991 i Göteborg och erbjuder tjänster inom mekanisk konstruktion och produktutveckling. XDIN ingår sedan 2008 i franska Alten Group, och denna koppling kommer att förstärkas i samband med att logotypen uppdateras. Men har även fått en ny vd under året då Fredrik Nyberg tagit över efter Tomas Ängkulle som innehåft vd-posten i 10 år och som var med och grundade företaget. I januari fortsatte expansionen då nya kontor öppnades i Malmö och Lund.

Pöyry expanderar sin energiverksamhet i Sverige genom att köpa delar av Vattenfalls teknik- och konsultverksamhet av Vattenfall Power Consultant AB. Verksamheten, med fokus på vattenkraft, vindkraft och elnät samt värmekraftverk, kommer att ingå i ett nyetablerat företag i Sverige under namnet SwedPower AB. Verksamheterna är inriktade på tre sektorer: vattenkraft, vindkraft och elnät samt kraftvärmeverk. Verksamheten är främst etablerad i Norden med tyngdpunkt i Sverige. Företaget kommer att anställa en personalstyrka på ca 360 personer, av vilka de flesta finns i Sverige. Under 2010 genererade dessa verksamheter en proforma-omsättning på 480 Mkr.

Fotbolls-EM för damer spelas i Sverige sommaren 2013 och **Bengt Dahlgren** utför projektering av installationer för rör, luftbehandling samt styr- och reglerinstallationer på uppdrag av byggherren Botrygg AB.

Bengt Dahlgren projekterar även VVS, sprinkler, kyla, styr & övervakning, brandskydd samt med utför energisamordning och kalkyler för ”Triple Tower” på Svenska Mässan i Göteborg

Efter att under några år bearbetat den norska energi- och miljömarknaden har Bengt Dahlgren nu ansökt och fått s k ”sentral godkjenning av foretak i Norge” för uppdrag inom miljösamordning, energi- och klimatberäkningar. Tillståndet ger företaget möjlighet att bredda verksamheten i Norge där potentialen anses vara stor.

Faveo Projektledning AB har kvalificerat sig som prioriterad leverantör, en så kallad A-leverantör, till Vattenfall ABs elproduktionsenheter för 2011-2013. Detta innebär leverans av tjänster inom projektledning, byggledning och specialistutredningar. Faveo kommer att tillhandahålla professionell projektledning till Vattenfalls investeringar som bl a syftar till att modernisera och effektivisera vattenkraften, öka säkerheten och effektiviteten på kärnkraften samt öka kapaciteten inom vindkraften.

HIFAB, TENGBOM

Hifab International AB har signerat ett kontrakt värt 20 Mkr med EU som kommer att löpa under 24 månader för att stötta regeringen i dess pågående strävan att få ner arbetslösheten i Kosovo. I Kirgizistan har ett projekt implementerats inom yrkesutbildning och kompetensutveckling med Asiatiska utvecklingsbanken som Finansiär. Projektets huvudmål är att bistå Kirgizistan med att reformera yrkesutbildningssystemet till ett värde av ca 7 MUSD. I Uganda leder Hifab ett elektrifieringsprojekt finansierat av African Development Bank, med en projekttid på 32 månader. Projektets syfte är att utöka och förbättra det nationella elnätet, genom att bygga nya och återuppbygga befintliga förbindelser.

Malmökontoret har erhållit ett nytt uppdrag åt Vägarverket Region Skåne som byggleddare för utbyggnaden av E6 till motorväg mellan Trelleborg-Vellinge. Projektet omfattar 10 km motorväg med tre nya trafikplatser till en kostnad på ca 400 Mkr. Projektet beräknas vara färdigställt 2013-12-31.

Tengbom gör under 2011 flertalet förvärv och stärker sin verksamhet ytterligare. I Stockholm och Göteborg har man förvärvat Bjurström & Brodin Arkitekter samt Lund & Valentin

De 50 största arkitektgrupperna

2010/11	09/10	Koncern / Företag	Bokslut	Omsättning, Mkr	(Föregående)	Antal anställda
STD 1	1	White Arkitekter AB	10	503,2	520,1	442
STD 2	2	SWECO Architects	10	423,7	494,2	345
STD 3	3	Tengbom	10	316,8	221,0	272
STD 4	4	Temagruppen Sverige AB	10	148,7	137,3	142
STD 5	5	Wingårdh-koncernen	10	135,4	108,4	121
STD 6	6	NYRÉNS Arkitektkontor AB	10	98,0	106,8	98
STD 7	7	FOJAB Arkitekter AB (koncernen)	09/10	92,2	139,1	69
STD 8	9	Liljewall Arkitekter AB	10	77,0	74,8	75
STD 9	10	Arkitekterna Krook & Tjäder AB	10	76,2	63,1	68
STD 10	14	AIX Arkitekter AB	10/11	71,4	64,9	66
STD 11	11	Link Arkitektur AB	10	71,0	62,3	71
STD 12	26	Thomas Eriksson Arkitektkontor AB	10/11	67,2	34,7	41
STD 13	20	Semrén & Månsson Arkitektkontor AB	10/11	65,9	43,4	60
STD 14	13	Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	10	65,9	58,7	56
STD 15	8	SAMARK Arkitektur & Design AB	10	61,9	79,1	31
	16	Wester+Elsner Arkitekter AB	10/11	60,6	50,5	45
STD 17	12	ÅWL Arkitekter AB	10/11	59,0	61,6	56
STD 18	16	Reflex Arkitekter	10/11	50,6	47,0	36
	19	Strategisk Arkitektur Fries & Ekeröth AB	10	46,7	36,6	41
STD 20	37	BBH Arkitekter & Ingenjörer AB	10	44,0	24,6	19
STD 21	17	Total Arkitektur & Urbanism AB (fd Mondo&FRS Ark)	10	42,1	43,9	51
STD 22	22	Anders Bergkrantz Arkitekter AB	10	39,8	38,5	17
STD 23	18	BSK Arkitekter AB	10	39,5	43,4	37
STD 24	41	Berg Arkitektkontor/Arkitektfirmaet C.F. Möller	10	39,2	32,4	28
STD 25	19	Arkitekthuset Monarken AB	10/11	39,2	41,3	38
STD 26	26	SYD ARK Konstruera AB	10/11	37,1	35,2	38
STD 27		Cedervall Arkitekter	10	34,6	32,5	31
STD 28	27	AG Arkitekter AB	10	34,5	34,2	34
STD 29	31	Archus Arosia Arkitekter AB	10	33,4	29,4	35
STD 30	36	BSV Arkitekter & Ingenjörer AB	10	31,1	26,1	33
STD 31	21	BAU Arkitekter AB	10	29,9	40,5	35
STD 32	28	MAF Arkitektkontor AB	09/10	29,4	33,6	25
STD 33	24	Equator Stockholm AB	10	28,3	36,2	33
STD 34	29	AQ Arkitekter i Eskilstuna AB	10/11	27,0	30,5	27
STD 35	34	Arkitektbyrå AB i Göteborg	10	26,8	26,6	21
STD 36	58	Ahlqvist & Almqvist Arkitekter AB	10/11	26,5	16,0	24
STD 37	39	Erséus Arkitekter AB	10	26,2	23,3	22
STD 38	41	Pyramiden Arkitekter i Göteborg AB	10	25,4	22,7	24
STD 39	42	Arkitektgruppen G.K.A.K AB	10	24,8	22,6	23
STD 40	35	Ettelva Arkitekter AB	10	24,6	26,6	22
STD 41	32	Carlstedt Arkitekter AB	10	23,8	27,8	26
STD 42	30	Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB	10/11	23,8	30,4	29
	43	ABAKO Arkitektkontor AB	10	23,8	21,5	29
STD 44	46	Murman Arkitekter AB	10	23,6	21,3	29
STD 45	47	Lund & Valentin Arkitekter AB	10/11	23,2	21,2	29
	46	A&P Arkitekter AB	10	23,2	26,8	24
STD 47	54	Fredblad Arkitekter AB	10/11	22,3	17,9	23
STD 48	44	Arkitema DOT (fd FL Ark, Arkitema maj 2011)	10	21,9	22,0	22
STD 49	50	Consultec Arkitekter & Konstruktörer AB	09/10	20,2	20,3	20
STD 50	43	METRO Arkitekter AB	10/11	20,0	22,3	25

STD = medlem i Svenska Teknik&Designföretagen. (*) = Jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. De 50 största grupperna inom industriteknik 2010/11 omsatte 3 370 Mkr (3 122 Mkr 2009). Medelantalet anställda var 2 993 (2 889) och omsättningen per anställd 1 126 kkr (1 081 kkr). Listan omfattar enbart de grupper/koncerner där arkitektverksamheten är dominerande.

Källa: Svenska Teknik&Designföretagen

Arkitektur Design AB. I Halmstad förvärvades arkitektkontor Arket, som blir firmans nionde kontor i Sverige och i och med övertagandet av Creacon AB är Tengboms nu uppe i ca 420 medarbetare.

Tengbom har tillsammans med Veidekke vunnit en tävling om ett nytt bostadskvarter i Helsingborg för Helsingborgshem, bestående av ca 83 lägenheter och 8 radhus. Projektet beräknades påbörjas under hösten 2011.

Tengbom ritar även den nya arenan i Partille och projektet planeras stå klart år 2014-2015.

VBK Konsult förvärvar Piab

PIAB har sedan starten 1970 varit ett fristående konsultföretag i byggbranschen med inriktning på byggnadskonstruktion som bedriver verksamhet i Göteborg och Skövde med ca 20 anställda. Efter övertagandet av PIAB är VBK ett starkare och mer komplett företag med drygt 75 medarbetare inom verksamhetsområdena byggprojektering och projektadministration.

Projektengagemang AB förvärvade ARIA Consulting, jan 2011

ARIA Consulting AB är ett tekniskt konsultföretag inom byggadministration, fastighetsdokumentation och arkitektur med spetskompetens inom bland annat entreprenadbesiktning och 3D-laserskanning. I och med förvärvet av ARIA Consulting förstärks Projektengagemangs redan starka marknadsposition i Örebro ytterligare. ARIA Consulting med sina 20 anställda blir ett helägt dotterbolag i Projektengagemang.

Dekra + ÅF-kontroll = Dekra Industrial

Under 2010 förvärvade ÅF-Kontroll AB med dotterbolag av tyskägda DEKRA AG och bytte namn till DEKRA Industrial. Företaget är specialiserat på besiktning och oförstörande provning av material (OFP), särskilt inom energi- och processindustrin. DEKRA Industrial AB har ca 430 anställda och finns på 27 orter i Sverige samt har dotterbolag i Norge, Tjeckien och Litauen.

De 50 största grupperna inom industriteknik

2010/11	09/10	Koncern / Företag	Bokslut	Omsättning, Mkr	(Föregående)	Antal anställda
STD 1	1	ÅF-divisioner (Energy, Engineering, Technology)	10	3215,1	2606,0	2667
STD 2	2	Semcon AB	10	2090,9	2281,1	2474
STD 3	3	Epsilon AB	10	1193,9	965,9	1186
STD 4		Inspecta Sweden	10	606,1	588,6	562
STD 5	6	Rejlerkoncernen AB	*10	585,0	432,9	640
STD 6	24	WSP Systems	10	584,5	50,0	470
STD 7	4	SWECO Industry	10	536,6	762,3	579
	8	Xdin AB	10	466,0	347,8	668
STD 9		Dekra Sweden proforma (Dekra-Automotive + Industrial, fd ÅF-kontroll)	10	398,9	388,3	368
STD 10	5	Etteplan Sverige (proforma)	10	276,2	445,3	383
STD 11	9	COWI AB	10	240,0	200,0	270
STD 12	14	Knightec AB	10/11	223,9	159,2	248
STD 13	13	Avalon Enterprise AB	10	189,0	167,0	231
	14	Altran Technologies	10	184,3	176,3	184
STD 15		i3tex AB (fd Etteplantech)	10	182,6	126,2	227
STD 16	15	Consat Engineering AB	10	156,9	143,1	150
STD 17	17	Eurocon Consulting AB	10	132,6	103,3	136
	18	PRC Engineering AB	10	113,5	70,4	72
STD 19	10	Infotiv AB	10	111,8	193,3	136
STD 20	32	Condesign AB	10	106,2	113,3	153
STD 21	22	Rücker Nord AB	10	94,9	65,4	84
STD 22	19	IKG – koncernen	10/11	89,4	84,1	116
STD 23	18	Automations Partner AB	10	88,0	98,6	56
	24	FS Dynamics AB	10/11	79,8	52,4	75
STD 25	23	HRM Engineering AB	10/11	72,2	40,4	68
STD 26	28	Goodtech Solutions Karlstad (fd Wermtec)	10	64,1	46,2	41
STD 27	20	Fasitet PDE AB	10	61,8	76,2	55
STD 28	16	Creator Teknisk Utveckling AB	10	59,6	114,3	57
STD 29	26	Centaur Segula Tech AB (Groupe Segula Techn. SA)	10	54,8	49,8	74
STD 30	35	Cross Design i Göteborg AB	10	53,9	36,9	62
	31	Ergonomidesign AB	09/10	53,0	47,8	48
STD 32	31	AcobiaFlux AB	10	51,2	43,6	41
STD 33	29	Citec Engineering AB (fd KPA)	10	46,5	44,7	55
STD 34	30	Engineeringpartner Automotive Nordic AB	10	42,0	44,5	54
STD 35	40	Fagerström Industrikonsult AB	10/11	40,4	29,3	22
STD 36		Dacat AB	10	39,5	32,3	31
	37	Solvina AB	09/10	39,5	40,9	37
STD 38		Tüv Nord Sweden AB	10	37,3	42,3	16
STD 39		Ingenjörprojekt i Karlshamn	10/11	36,2	35,7	34
	40	TKG Teknikkonsultgruppen AB	10	34,5	29,7	22
	41	Camatec Industriteknik AB	10/11	34,2	25,8	38
STD 42	42	Prows AB, Industriell Process & VVS (bokslut 18 mån)	10	33,2	25,5	23
STD 43	38	Konsultgruppen i Bergslagen AB	10/11	32,4	29,7	15
STD 44	38	Pidab Instrumentdesign AB	10/11	28,1	30,8	27
STD 45	34	Järnvågen AB (Bergström, BEKAB, Indautomat m fl)	09/10	27,0	33,3	24
STD 46		Tecnet Nordic AB	10/11	25,8	18,8	21
STD 47	36	Koteko AB	10	25,0	31,3	26
STD 48	44	Devellum Design & Development AB	10	23,6	24,3	17
STD 49		KLT Konsult AB	10	23,1	20,6	29
STD 50	46	Rördesign i Göteborg AB	10/11	22,2	18,5	27

STD = medlem i Svenska Teknik&Designföretagen. (*) = Jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. De 50 största grupperna inom industriteknik 13 007 (10 943 Mkr 2009). Medelantalet anställda var 13 079 (11 610) och omsättningen per anställd 995 kkr (943 kkr).

Källa: Svenska Teknik&Designföretagen

De två varumärkena **Mondo** och **FRS** uppgår i ett nytt och blir den 1 oktober – **TOTAL Arkitektur och Urbanism**. TOTAL anspelar på förmågan att ta sig an hela tillblivelsen, från plan till kvalificerad ombyggnad via nybyggnad och landskapsarkitektur.

Amerikanska URS Scott Wilson har i samarbete med ÅF Consult vunnit två av fyra upphandlingar av Trafikverket för förbifart Stockholm, avseende projektering av tunnlar och vägkorsningar i Akalla och Häggvik. Uppdragen värderas till €8 miljoner för URS räkning.

De 300 största svenska arkitekt-, teknikonsult- och industrikonsultkoncernerna

2011	10	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsätt- ning Mkr	(Före- gående)	Medelantal anställda	Resultat e finans. poster Mkr	Förädlings- värde/anst. kkr	Balans- omsättning Mkr	Koncernchef/VD (november 2011)	
STD	1	1	SWECO AB (Axro Consult, feb 2011) proforma	MD	10	5272,4	5338,7	4966	423,70	689	2968,4	Mats Wäppling
STD	2	2	ÅF-koncernen	MD	10	4334,1	4677,9	3966	798,10	777	3950,4	Jonas Wiström
STD	3	4	WSP Sverige AB	MD	10	2337,8	2234,8	2106	208,30	734	1545,4	Rikard Appelgren
STD	4	3	Semcon AB	I	10	2090,9	2281,1	2474	-6,10	564	1130,6	Kjell Nilsson
STD	5	5	Ramboll AB (svenska verksamheten)	MD	10	1406,6	1322,0	1229	106,30	803	801,5	Bent Johannesen
STD	6	7	Epsilon AB	I	10	1193,9	965,9	1186	87,43	634	609,8	Mats Boström
STD	7	6	Vectura	CE	10	1156,0	1083,0	1061	7,00	670	597,0	Jan Colliander
STD	8	10	Tyréns AB	CE,PM	10	959,9	825,0	847	53,60	745	426,2	Ulrika Francke
	9	8	Vattenfall Power Consult AB	Enr,E,CE	10	947,9	965,5	700	104,92	929	352,6	Magnus Hemmingsson
STD	10	9	Rejlerkoncernen AB	E,I	10	898,9	774,5	1038	49,26	544	539,6	Peter Rejler
STD	11	11	Grontmij Sverige AB	MD	10	770,0	804,3	703	36,00	757	329,0	Leif Bertilsson
STD	12	12	COWI AB	MD	10	726,4	761,3	736	11,10	606	376,4	Anders Rydberg
STD	13		Inspecta Sweden	I	10	606,1	588,6	562	52,40	719	377,5	Nils-Olof Hagberg
STD	14	13	White Arkitekter AB	A,PM,Env	10	503,2	520,1	442	23,53	702	233,0	Monica von Schmalensee
	15	16	Xdin AB	I	10	466,0	347,8	668	52,30	547	186,7	Fredrik Nyberg
STD	16	14	Hifab Group AB	PM,	10	423,6	477,2	348	8,73	634	163,6	Jan Skoglund
STD	17		Dekra Sweden proforma (Dekra- Automotive + Industrial, fd ÅF-kontroll)	I	10	398,9	388,3	368	20,29	656	212,6	Jörgen Backersgård (Industrial) & Frank Schubert (Automotive)
STD	18	21	Tengbom	A,IA	10	316,8	221,0	272	25,78	677	123,3	Magnus Meyer
STD	19	19	Structor – Gruppen	CE,PM	10	305,3	248,6	243	40,81	177	126,1	Jan Stråth, Per Fladvad, Olof Hulthén(SO)
STD	20	17	Pöyry Sweden AB	MD,I	10	280,4	270,5	256	1,99	635	89,8	Håkan Wessel
STD	21	18	Bengt Dahlgren AB	M,Enr,Env	10/11	278,9	261,8	285	16,70	744	111,2	Åke Rautio
STD	22	15	Etteplan Sverige (proforma)	I	10	276,2	445,3	383	4,58	552	138,1	Niclas Gräns
STD	23	22	Norconsult AB	CE,Env,A	10	257,8	204,5	222	9,02	643	122,6	Ljot Strömseng
STD	24	20	Faveo Projektledning AB	PM	10	256,2	225,5	144	12,50	952	77,5	Patric Ramberg
STD	25	24	VA-Ingenjörerna AB	Env	10	225,2	197,5	59	2,53	761	77,6	Anders Haarbo
STD	26	33	Knightec AB	I	10/11	223,9	159,2	248	17,90	657	70,0	Dimitris Gioulekas
STD	27		Sigma Kudos AB	I	10	223,0	207,0	290	24,00	538	140,0	Carl Vikingsson
STD	28	35	Atkins Sverige AB	CE	10/11	215,3	150,4	142	9,95	727	78,1	Johannes Erlandsson
STD	29	32	Projektengagemang AB (förvärvade ARIA Consulting, jan 2011)	MD	10	208,7	160,8	161	26,40	788	91,7	Per-Arne Gustavsson
STD	30	28	Reinertsen Sverige AB	CE	10	207,0	171,1	196	4,85	670	100,5	David Hellström
STD	31	33	Niras AB (proforma)	PM	10	189,1	202,9	131	-4,38	653	164,4	Jan Leife
STD	32	29	Avalon Enterprise AB	I	10	189,0	167,0	231	-3,00	-4	147,0	Peter Mattisson
	33	27	Altran Technologies	I	10	184,3	176,3	184	6,86	707	108,2	Hans Johansson
STD	34		i3tex AB (fd Etteplantech)	I	10	182,6	126,2	227	-4,96	497	82,9	Ulf Aiff
STD	35	30	Bjerkning AB	CE,M,A	10	181,8	163,8	182	3,10	657	91,8	Anders Wärefors
STD	36	31	ELU Konsult AB	CE	10/11	172,4	160,6	128	20,08	982	65,8	Sten-Åke Torefeldt
STD	37	39	Golder Associates AB	CE, Env	10	165,4	135,0	117	-1,28	667	81,1	Jan Hermansson
STD	38	37	Consat Engineering AB	I	10	156,9	143,1	150	2,81	648	66,0	Jan Bertil Johansson
STD	39	38	Temagruppen Sverige AB	A,PM	10	148,7	137,3	142	6,28	663	45,9	Håkan Persson
	40	36	EBAB i Stockholm AB	PM	10	147,9	149,5	102	13,61	778	38,1	Lennart Berg
	41	34	Forsen Projekt AB	PM	10	142,8	156,0	118	12,38	783	59,3	Jan Thelander
STD	42	42	Wingårdh-koncernen	A	10	135,4	108,4	121	16,73	803	85,0	Gert Wingårdh
STD	43	45	Eurocon Consulting AB	I	10	132,6	103,3	136	14,15	669	76,6	Peter Johansson
STD	44	40	Midroc Engineering AB	CE,I	10	128,5	117,6	92	4,52	716	70,6	Stefan Kronman
	45	59	PRC Engineering AB	I (S)	10	113,5	70,4	72	5,30	657	38,0	Peter Bräck
STD	46	25	Infotiv AB	I	10	111,8	193,3	136	7,03	588	48,8	Alf Berntsson
STD	47	94	Condesign AB	I,E	10	106,2	113,3	153	-2,73	536	32,0	Fredrik Bromander
STD	48	50	TM-Konsult AB	CE, I	10/11	105,7	90,91	96	11,41	608	94,7	Kennet Holmbom
STD	49	48	Nitro Consult AB	CE	09/10	104,6	97,3	71	13,50	812	124,1	Donald Jonson
STD	50	43	NYRÉNS Arkitektkontor AB	A	10	98,0	106,8	98	4,68	648	47,0	Mats Norrbom
STD	51	60	Rücker Nord AB	I	10	94,9	65,4	84	6,41	655	51,3	Wolfgang Rücker
	52	44	URS Nordic AB (Norden)	Env	10	94,1	106,4	51	0,83	500	40,0	Jesper Kildsgaard
STD	53	52	Projektbyrån Stockholm AB	PM	10/11	93,1	82,5	50	12,96	1059	36,0	Jonas Hellström
STD	54	49	FOJAB AB (koncernen)	A	09/10	92,2	139,1	69	2,48	663	49,6	Daniel Nord
STD	55	51	IKG - koncernen	I	10/11	89,4	84,1	116	5,04	619	39,8	Mathias Ohlson
	56	46	FVB Sverige AB	Enr	10	88,6	99,1	99	4,48	621	42,1	Leif Breitholtz
STD	57	47	Automations Partner AB	I	10	88,0	98,6	56	3,40	598	24,0	Urban Widén
STD	58	54	INCOORD AB	M	10	87,9	81,8	66	13,42	885	29,7	Olle Edberg
STD	59	56	Geosigma AB	CE,Env	10	83,0	75,3	72	5,11	710	26,1	Camilla Sjöstrand
	60	73	FS Dynamics AB	I	10/11	79,8	52,4	75	7,76	708	30,0	Ulf Mårtensson

STD = Medlem i Svenska Teknik&Designföretagen. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. -- = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industri teknik, MD = Multi Disciplin.

2011	10	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning Mkr	(För- gående)	Medelantal anställda	Resultat e finans. poster Mkr	Förädlings- värde/anst. Mkr	Balans- omsättning Mkr	Koncernchef/VD (november 2011)
STD 61	81	HJR Projekt-el AB	E	10	79,6	47,3	76	1,60	498	27,2	Lennart Harging
STD 62	68	Bergsäker AB	CE	10	77,9	58,7	54	-0,49	653	24,0	Göran Karlsson
STD 63	57	Liljewall Arkitekter AB	A	10	77,0	74,8	75	5,28	707	33,9	Per-Henrik Johansson
STD 64	62	Arkitekterna Krook & Tjäder AB	A	10	76,2	63,1	68	5,53	673	26,4	Mats Bergstrand
STD 65	58	Riba koncernen AB	M,Enr	09/10	72,8	85,7	62	3,06	543	28,2	Micael Andersson
STD 66	70	HRM Engineering AB	I	10/11	72,2	40,4	68	1,11	608	29,2	Mats Rogbrandt
STD 67	69	AIX Arkitekter AB	A	10/11	71,4	64,9	66	11,93	760	25,7	Gunilla Persson
STD 68	64	Link Arkitektur AB	A	10	71,0	62,3	71	2,30	593	21,5	Linda Marend
STD 69	61	VBK Konsult (förvärvade PIAB okt 2010) proforma	CE	10/11	69,4	65,2	68	1,08	694	31,2	Ulf Kjellberg
STD 70	116	Thomas Eriksson Arkitektkontor AB	A	10/11	67,2	34,7	41	2,32	596	14,4	Thomas Eriksson
STD 71	98	Semrén & Månsson Arkitektkontor AB	A	10/11	65,9	43,4	60	0,16	601	39,2	Magnus Månsson
STD 72	67	Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	A	10	65,9	58,7	56	7,25	819	27,0	Bengt Hellström
STD 73	74	Kadesjös Ingenjörbyrå AB	CE,M	10/11	65,7	52,2	50	8,90	844	33,6	Birgitta Lindblad
STD 74	84	Goodtech Solutions Karlstad (fd Wermtec)	I	10	64,1	46,2	41	2,26	626	35,7	Anders Larsson
STD 75	73	PQR Consult AB	M,E	10/11	64,0	50,1	57	4,90	785	15,8	Karl-Fredrik Liljestrand
STD 76	63	Byggnalys AB	PM	10	63,8	62,8	53	3,60	721	29,5	Anders Kivijärvi
STD 77	55	SAMARK Arkitektur & Design AB	A	10	61,9	79,1	31	13,20	982	12,1	Stefan Bergkvist
STD 78	53	Fasitet PDE AB	I	10	61,8	76,2	55	-2,54	437	40,9	Ingrid Bergqvist
79	94	Wester+Elsner Arkitekter AB	A	10/11	60,6	50,5	45	10,31	857	20,7	Lars Wester
STD 80	41	Creator Teknisk Utveckling AB	I	10	59,6	114,3	57	10,43	718	76,1	Allan Salåker
STD 81	65	ÅWL Arkitekter AB	A	10/11	59,0	61,6	56	7,07	706	23,2	Jacob Haas
STD 82		Envac AB	Env	10	58,4	60,2	20	0,07	886	306,1	Christer Öjdemark
STD 83	66	BERGAB Berggeologiska Undersökningar AB	CE	10	57,4	59,2	37	4,15	826	25,7	Örjan Wolff
STD 84	82	Integra Engineering AB	PM,CE	10	55,0	47,2	66	2,10	592	21,6	Anders Skoglund
STD 85	78	Centaur Segula Tech AB (Groupe Segula Techn. SA)	I	10	54,8	49,8	74	0,58	562	22,3	Peter Fihn
86	77	Brandskyddslaget AB	M	10	53,9	50,1	35	8,46	909	29,7	Martin Olander
STD 87	110	Cross Design i Göteborg AB	I	10	53,9	36,9	62	2,57	454	21,1	Tommy Bergh
STD 88	87	Vega-Energi AB (16 mån)	Enr, M, I	10	53,4	44,9	34	-3,05	655	12,8	Max Jansson
89	80	Ergonomidesign AB	I	09/10	53,0	47,8	48	2,79	673	37,0	Krister Torssell
STD 90	92	AcobiaFlux AB	I	10	51,2	43,6	41	2,39	635	19,1	Mikael Nilsson
91	71	HOAB-gruppen AB (proforma)	PM	10	50,9	53,0	41	4,19	663	24,7	Per Olsson, Th. Liljenberg, L. Turesson, R.Nordin, m fl
STD 92	83	Reflex Arkitekter AB	A	10/11	50,6	47,0	36	8,86	880	26,9	Johan Linnros
93	79	AB Teknoplan	E	10/11	50,4	49,3	43	9,22	852	20,4	Svante Lundqvist
STD 94	86	TQI koncernen	M	10/11	47,6	45,1	43	7,45	619	17,1	Kenneth Thunvall
95	111	Strategisk Arkitektur Fries & Ekeröth AB	A	10	46,7	36,6	41	0,38	596	13,1	John Lydholm
STD 96	88	Citec Engineering AB (fd KPA)	I	10	46,5	44,7	55	2,50	576	17,0	Hans Paulsson
STD 97	192	BBH Arkitekter & Ingenjörer AB	A,CE	10	44,0	24,6	19	1,95	753	10,9	Rolf Nilsson
STD 98	103	Wikström VVS-Kontroll AB	M	10/11	44,0	39,1	40	2,87	698	18,0	Stefan Pettersson
STD 99	106	Helenius Ingenjörbyrå AB	M	10	43,7	38,7	31	5,44	781	17,7	Arne Wallström
STD 100	90	LEB Consult AB (koncernen)	M	10/11	42,3	44,1	39	6,97	751	20,0	Lars Mohlin
STD 101	91	Total Arkitektur & Urbanism AB (fd Mondo&FRS Ark)	A	10	42,1	43,9	51	1,15	545	15,7	Kjell Arne Wahlström
STD 102	134	Mats Strömberg Ingenjörbyrå AB	E	10	42,1	28,5	35	8,94	776	16,8	Mats Strömberg
STD 103	89	Engineeringpartner Automotive Nordic AB		10	42,0	44,5	54	4,26	548	17,2	Fredrik Blomberg
104	96	Brandkonsulten Kjell Fallqvist AB	M	10	41,9	41,4	25	4,77	1202	18,1	Kjell Fallqvist
STD 105	105	InstallationVision AB	M	10/11	41,8	38,5	48	3,95	601	27,6	Olle Källman
STD 106	95	Projektedarhuset i Stockholm AB	PM	10/11	41,3	41,9	28	3,10	905	17,4	Örjan Kjellström
STD 107	114	Projektgaranti AB	PM	10/11	40,5	41,1	35	6,64	907	24,5	Michael Walmerud
STD 108	132	Fagerström Industri Konsult AB	I	10/11	40,4	29,3	22	1,56	650	19,5	Per Fagerström
STD 109		Cool Engineering	M	10	40,2	25,5	52	1,83	529	13,2	Arvo Siösteen
110	117	Konkret Rådgivande Ingenjörer AB	CE	10	40,2	34,5	33	7,35	809	17,1	Olle Norrman
STD 111	136	Centerlöf & Holmberg AB	CE	10	40,1	40,1	43	3,20	675	28,6	Bengt Andersson
STD 112	108	Anders Bergkrantz Arkitekter AB	A	10	39,8	38,5	17	1,82	639	8,4	Anders Bergkrantz
STD 113	104	KNSS Gruppen AB	CE,E,M	10/11	39,7	39,0	36	2,90	765	18,5	Denny Sandberg
STD 114	93	BSK Arkitekter AB	A	10	39,5	43,4	37	0,74	534	26,4	Ulf Mangefors
STD 115		Dacat AB	I	10	39,5	32,3	31	-0,30	834	8,7	Kenneth Magnusson
116	99	Solvina AB	I	09/10	39,5	40,9	37	8,04	853	22,4	Niclas Krantz
STD 117	166	Berg Arkitektkontor/ Arkitektfirmaet C.F. Möller	A	10	39,2	32,4	28	4,39	668	14,5	Jan-Erik Mattsson/ Lars Kirkegaard (CFM)
STD 118	97	Arkitekthuset Monarken AB	A	10/11	39,2	41,3	38	5,74	607	24,7	Per Sandkvist
STD 119	147	Rockstore Engineering AB (bokslut 16 mån)	CE	10	38,7	26,5	22	3,94	1004	13,1	Johnny Samuelsson
STD 120	100	FLK Sverige AB (koncernen)	M	10	38,0	38,0	55	3,13	528	26,0	Nils Zinn

De 300 största svenska arkitekt-, teknikonsult- och industrikonsultkoncernerna

2011	10	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning Mkr	(För- gående)	Medelantal anställda	Resultat e finans. poster Mkr	Förädlings- värde/anst. kr	Balans- omsättning Mkr	Koncernchef/VD (november 2011)
STD 121	102	Andersson & Hultmark AB	M	10	38,0	39,8	45	6,60	665	20,6	Tobias Bodén
STD 122	119	VAP VA-Projekt AB	Env	10/11	37,4	34,1	32	6,49	831	34,2	Mikael Melin
STD 123		Tüv Nord Sweden AB	I	10	37,3	42,3	16	5,30	1081	18,4	Anders Egerbo
STD 124	115	SYD ARK Konstruera AB	A,CE	10/11	37,1	35,2	38	6,83	700	26,0	Ulf Larsson
STD 125		Ingenjörprojekt i Karlshamn	I	10/11	36,2	35,7	34	10,50	802	11,1	Anders Johansson
STD 126	161	Projektbyggaren i Blekinge AB (projekteringsbolagen)	PM,A	10	36,1	28,9	21	5,30	933	21,4	Christer Lennartsson, Mats Persson (SO)
STD 127		Cedervall Arkitekter	A	10	34,6	32,5	31	1,72	529	10,8	Björn Stillefors
STD 128	118	AG Arkitekter AB	A	10	34,5	34,2	34	5,36	770	14,0	Anders Gunnedal
	129	TKG Teknikonsultgruppen AB	I, E	10	34,5	29,7	22	4,70	790	11,8	Annika Nylund
STD 130	113	BK Beräkningskonsulter AB	CE,I	10/11	34,4	35,7	34	1,49	734	15,3	Tomas Carlsång
	131	Camatec Industri teknik AB	I	10/11	34,2	25,8	38	3,52	566	11,9	Peter Mikael Wigarthsson
STD 132	130	Archus Arosia Arkitekter AB	A	10	33,4	29,4	35	3,20	643	18,4	Johnnie Pettersson
STD 133	152	Prows AB, Industriell Process & VVS (boksut 18 mån)	I,M	10	33,2	25,5	23	1,21	968	7,3	Kjell S. Andersson
STD 134	126	Konsultgruppen i Bergslagen AB	I	10/11	32,4	29,7	15	2,17	962	9,7	Ove Larsson
STD 135	155	Alteco AB	E	10	32,0	25,3	23	3,40	743	14,5	Andreas Lundström
STD 136	149	BSV Arkitekter & Ingenjörer AB	A,CE	10	31,1	26,1	33	3,20	624	10,7	Johnny Grauegaard
STD 137	140	Creacon AB	A,PM,Env	10	31,1	27,2	35	0,34	611	12,4	Gunilla Haglund
STD 138	135	EVU Energi & VVS Utveckling AB	Enr, M	10	30,6	28,5	35	0,79	602	12,8	Per-Otto Bengtsson
STD 139	129	Sören Lundgren Byggkonsult AB	CE,PM	10/11	30,1	29,5	21	3,06	872	13,1	Anders Harlin
STD 140	131	P O Andersson Konstruktionsbyrå AB	M	10	30,1	29,4	20	9,83	1157	35,3	Arne Berggren
STD 141	101	BAU Arkitekter AB	A	10	29,9	40,5	35	1,57	535	17,1	Per-Eric Sundby
	142	KFS Anläggningskonstruktörer AB	CE,PM	09/10	29,7	29,7	23	3,58	869	19,4	Patrik Pålsson
STD 143	120	MAF Arkitektkontor AB	A	09/10	29,4	33,6	25	2,91	724	14,9	Mats Jakobsson
STD 144		DHI Sverige AB	Env, M	10	29,3	34,1	31	-1,69	561	8,5	Cecilia Wennberg
STD 145	107	TEAM TSP Konsult AB	E	10	28,8	38,7	22	9,89	922	19,8	Göran Berg
	146	Hedström & Taube Projektleddning AB	PM	10	28,5	23,4	15	8,06	1345	11,7	Göran Melin
STD 147	112	Equator Stockholm AB	A	10	28,3	36,2	33	0,03	547	10,9	Annica Carlsson
STD 148	189	Inhouse Tech Gruppen	PM,CE	10	28,2	18,7	19	5,30	874	16,0	Fredrik Thunström / Anders Sundberg
STD 149	122	Pidab Instrumentdesign AB	I	10/11	28,1	30,8	27	-0,80	726	10,8	Björn Magnusson
STD 150		Installation & Kraftkonsulterna i Borås AB	M,CE,Enr	10	27,9		31	3,17	620	10,1	Stefan Svan
	151	Ågrenkonsult Sverige AB	PM		27,8	28,0	18	4,89	1038	11,8	Anders Röstlund
	152	PB-Teknik AB	M	10/11	27,1	28,0	29	1,93	564	14,0	Patrik Bergström
STD 153	124	AQ Arkitekter i Eskilstuna AB	A	10/11	27,0	30,5	27	3,15	644	12,3	Claes-Göran Åsbrink
STD 154	109	Järnvägen AB (Bergström, BEKAB, Indautomat m fl)	I	09/10	27,0	33,3	24	0,72	587	11,8	Tord Hägglund (SO)
STD 155		Profu - Projektinriktad Forskning o Utveckling i Göteborg	Enr, Env	10/11	26,8	24,5	15	7,50	1233	11,2	Håkan Sköldbberg
STD 156	144	Arkitektbyrå AB i Göteborg	A	10	26,8	26,6	21	-0,18	648	8,3	Jan Åkerblad
STD 157	160	K-Konsult Elmiljö AB	E	10	26,6	24,3	31	4,10	642	15,7	Leif Ulmgren
STD 158	209	Ahlqvist & Almqvist Arkitekter AB	A	10/11	26,5	16,0	24	3,07	618	7,6	Britt Almqvist
STD 159	165	Erséus Arkitekter AB	A	10	26,2	23,3	22	2,18	733	9,8	Peter Erséus
STD 160	139	Electro Engineering koncernen AB	E	10/11	26,0	27,5	24	4,30	791	17,3	Bo Andersson
	161	Creanova AB	M,Enr	10/11	25,9	25,4	22	4,40	781	12,6	Göran Olsson
STD 162	85	SweRoad AB	CE	10	25,9	45,4	18	-9,72	342	33,5	Gunnar Tunkrans
STD 163		Tecnet Nordic AB	I	10/11	25,8	18,8	21	2,89	915	9,1	Göte Nordmark
STD 164	71	ISS Fastighetsutveckling (ISS Facility Services)	MD	10	25,7		24		851		Isabella Andersson, Lars Tüber, ISS Sverige
STD 165	167	Pyramiden Arkitekter i Göteborg AB	A	10	25,4	22,7	24	2,34	737	9,6	Dan Nyström
	166	HillStatik AB	S,CE	10	25,1	30,7	17	7,44	1068	9,9	Conny Höggren
STD 167	121	Koteko AB	I	10	25,0	31,3	26	-0,90	540	8,8	Lars Nyström
STD 168		Evomatic AB	E	10/11	24,9	7,6	19	1,17	746	19,3	Jonas Persson
STD 169	168	Arkitektgruppen G.K.A.K AB	A	10	24,8	22,6	23	0,86	584	9,1	Bo Johansson
STD 170	146	Ettelva Arkitekter AB	A	10	24,6	26,6	22	2,04	653	8,6	Anders Lindh
STD 171	154	ACNL Elteknik AB	E	10	24,4	25,4	27	0,98	544	11,3	Kenneth Eriksson
STD 172	163	STIBA AB	CE	10	24,3	23,7	21	6,10	1005	15,3	Rune Dalmyr
STD 173	137	Carlstedt Arkitekter AB	A	10	23,8	27,8	26	1,27	600	13,6	Kerstin Eken
STD 174	125	Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB	A	10/11	23,8	30,4	29	-0,46	436	12,5	Ari Leinonen
	175	ABAKO Arkitektkontor AB	A	10	23,8	21,5	29	-0,57	515	10,6	Olof Hallberg (SO)
STD 176	159	Devellum Design & Development AB	I	10	23,6	24,3	17	1,08	611	6,8	Tomas Wild
STD 177	174	Murman Arkitekter AB	A	10	23,6	21,3	29	1,41	533	9,3	Hans Murman

STD = Medlem i Svenska Teknik&Designföretagen. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. – = uppgift saknas.

PM = Projektleddning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industri teknik, MD = Multi Disciplin.

2011	10	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning Mkr	(Föregående)	Medelantal anställda	Resultat efter finans. poster Mkr	Förädlings- värde/anst. Mkr	Balans- omsättning Mkr	Koncernchef/VD (november 2011)
STD 178	176	Lund & Valentin Arkitekter AB	A	10/11	23,2	21,2	29	-0,93	501	4,6	Bo Karlberg
179	143	A&P Arkitekter AB	A	10	23,2	26,8	24	-0,69	468	10,6	Per Ahrbom, Gunnar Hellman
STD 180	150	CA consult gruppen	PM	10	23,2	26,0	25	1,97	598	14,8	Lennart Olsson
STD 181	145	Creacon Halmstads Konsult AB	CE	10	23,1	26,6	27	0,85	592	9,8	Göran Feldt
STD 182		KLT Konsult AB	I	10	23,1	20,6	29	0,60	547	10,5	Jonas Kroll
183	175	Ferax Projektledning AB	PM	10	22,9	21,2	2	12,25	9595	30,9	Stefan Svensson
184	148	Kemakta Konsult AB	Env	10	22,6	26,5	18	-0,35	701	7,7	Bertil Grundfelt
STD 185	171	Alfakonsult AB	PM, MA	10	22,5	22,0	20	-0,45	716	6,8	Henning Jensen
STD 186	197	Fredblad Arkitekter AB	A	10/11	22,3	17,9	23	5,52	650	11,2	Leif Jönsson
STD 187	203	Elektrotekniska Byrån i Karlstad AB	E,I	10/11	22,3	17,1	21	1,08	676	9,7	Jonas Bjuresäter
STD 188	182	Rördesign i Göteborg AB	I,M	10/11	22,2	18,5	27	0,69	632	11,0	Jan Karlsson
STD 189		Arkitema DOT (fd FL Ark, Arkitema maj 2011)	A	10	21,9	22,0	22	1,47	665	11,9	Urban Blomberg
STD 190	157	Deva Mecaneyes AB	I	10	21,9	24,6	26	0,40	590	11,9	Magnus Welén
STD 191		Devport AB	I	10	21,2	11,9	22	1,25	589	13,8	Bertil Nordenberg
192	183	Clinton Måtkonsult AB	CE	09/10	21,2	20,3	23	0,32	519	7,2	Johan Nyström
STD 193	205	Prodex AB	I	10/11	21,1	17,0	20	0,78	615	6,7	Johannes Walfridsson
STD 194	181	Mekaniska Prövningsanstalten MPA AB	M	10	20,8	20,4	13	1,93	1105	9,2	Torbjörn Ohlsson
STD 195		Co-Pilot Bygge & Projektledning AB	CE	09/10	20,8	19,8	13	0,32	908	10,3	Nils Johansson
STD 196	180	GMKI Elkonsult AB	E,Enr	10	20,3	20,4	26	-0,27	582	7,0	Magnus Andersson
STD 197	182	Consultec Arkitekter & Konstruktörer AB	A,CE	09/10	20,2	20,3	20	2,01	633	7,6	Allan Forslund
STD 198	186	Knut Jönson Ingenjörbyrå AB (proforma)	CE	10/11	20,2	21,5	19	5,62	814	52,0	Per Arne Näsström
STD 199	169	METRO Arkitekter AB	A	10/11	20,0	22,3	25	0,42	502	9,0	Claes R. Jansson
STD 200		Crabat AB	CE	10/11	19,9	4,7	15	2,23	979	7,7	Martin Lundström
STD 201		Jelmtech Produktutveckling AB	I	10/11	19,9	15,4	19	1,97	686	8,5	Staffan Viebke
202	208	Brandgruppen i Sverige AB	M	10/11	19,7	16,1	14	0,97	878	9,9	Johan Renvall
STD 203	200	Fire Safety Design AB	M	10	19,6	17,5	21	0,81	641	7,1	Richard Nilsson
STD 204	185	JOLIARK AB (Johanson Linnman Arkitekter)	A	10/11	19,6	13,3	19	2,51	699	7,6	Malin Olsson
STD 205		Svenska Teknikingenjörer AB	I	09/10	19,5	13,7	10	0,96	692	5,9	Per Sikström
STD 206	142	Knut Jönsson Byggadministration-gruppen	PM	09/10	19,5	26,9	12	1,49	772	5,6	Kent Sterby
STD 207	214	Atrio Arkitekter i Kalmar AB	A	10	19,3	15,5	21	2,96	661	11,6	Olof Utterback
208	188	MRM Konsult AB	CE,Env	09/10	18,9	19,2	19	0,47	536	8,4	Mikael Nilsson
STD 209		Markstyrkan AB	CE	10/11	18,5	15,5	9	3,85	1050	7,8	Thomas Wolf
210	238	Megaron Arkitekter AB	A	10	18,4	11,8	11	3,64	790	7,6	Anders Högberg
STD 211		KWD Automation & Engineering AB	I	10	18,3	19,5	11	0,06	696	7,9	Dan Nilsson
212	221	Svea Teknik AB	I	10	18,3	13,8	17	3,83	849	11,9	Johan Lindberg
213	204	Visby Arkitektgrupp AB	A,CE	10	18,0	17,0	19	0,52	613	5,8	Annalena Mosséen (SO)
214	177	Rundquist Arkitekter AB	A	10	18,0	20,7	13	3,64	835	9,0	Henrik Rundquist
STD 215	215	Henrik Jais-Nielsen & Mats White Arkitekter AB	A	10/11	17,9	15,3	17	4,68	821	12,4	Nils-Erik Landén
STD 216	216	HMXW Arkitekter AB	A	10	17,8	14,9	19	2,92	659	7,4	Ragnar Widegren
STD 217	184	Vatten och Samhällsteknik AB	Env	10/11	17,8	20,1	18	0,89	1081	8,3	Stefan Ljung
STD 218	178	Contekton Arkitekter Fyrstad AB	A	09/10	17,7	20,5	18	4,96	831	14,9	ingen vd
STD 219	193	Umeå Industri & Kraft Konsult AB	I,E	10	17,6	18,4	15	0,62	798	6,9	Bertil Rönnlund
STD 220	196	Marktema AB	CE	09/10	17,4	17,0	14	1,01	699	8,5	Johan Gréen
STD 221	223	Kåver & Mellin AB	CE	10	17,3	13,7	15	3,10	893	11,4	Anders Hedberg
STD 222		Provab AB	CE	09/10	17,2	15,5	15	-1,11	326	3,5	Ulf Andersson
STD 223		Akila Consulting AB	CE	10	16,9	17,9	21	6,46	536	61,4	Tor Ökvist
STD 224	190	Wickenberg Bygganalys AB	PM	10	16,9	18,6	9	3,96	994	7,1	Peter Widding
STD 225	199	Relitor AB (proforma)	I	10	16,8	17,6	15	-0,99	444	7,7	Mikael Nilsson
226	187	Uulas Arkitektkontor AB	A	10	16,5	19,2	17	2,86	666	8,4	Jerker Edfast
STD 227	195	Rosenbergs Arkitekter AB	A	10	16,4	18,0	20	0,45	574	11,2	Inga Varg
STD 228	202	Rolf Tellstedt i Göteborg AB	CE	10	16,4	17,3	20	1,64	538	24,2	Björn Tellstedt, Thomas Östergren
STD 229	259	ELE Engineering AB (16 mån)	E	10/11	15,9	10,5	21	0,33	496	6,2	Henrik Eriksson
STD 230	218	Pantektor AB / SKAPI Projektutveckling AB	A,CE,PM	10	15,6	14,5	11	0,99	696	9,5	Bertil Hägg
STD 231		Komab Industri teknik AB	I	10/11	15,6	11,3	9	1,64	766	7,2	Tommy Olsson
232	251	Thorbjörnsson+Edgren Arkitektkontor AB	A	10	15,6	11,1	14	2,56	726	6,5	Ulf Thorbjörnsson
STD 233	247	Lindberg Stenberg Arkitekter AB	A	10	15,5	11,2	14	2,10	792	9,6	Annette Lindberg
234	210	Projektidé i Uppsala AB	PM	09/10	15,5	16,0	11	0,92	752	7,6	Henrik Billing (SO)
STD 235	207	Lomar Arkitekter AB	A	10	15,5	16,3	17	-0,12	523	5,1	Pontus Lomar
STD 236	201	Vinga Elprojektering AB	E	10/11	15,4	17,4	19	-0,58	652	4,9	Mats Svengård
STD 237	228	Arkitekthuset Jönköping AB	A	10/11	15,1	13,2	15	3,16	765	7,8	Thomas Hultegård
STD 238	245	KUB Arkitekter AB	A	10/11	15,0	11,2	14	1,99	711	7,1	ingen vd
STD 239	230	Storköksbyrå i Stockholm AB	S	10/11	15,0	13,0	1	4,68	6611	22,4	Peggie Ulle

De 300 största svenska arkitekt-, teknikonsult- och industrikonsultkoncernerna

2011	10	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning mlkr	(För- gående)	Medelantal anställda	Resultat e finans. poster mlkr	Förädlings- värde/anst. klkr	Balans- omsättning mlkr	Koncernchef/VD (november 2011)
240	212	Arkitekterna Engstrand och Speek AB	A	09/10	14,8	15,7	13	2,78	790	9,0	Olle Dahlkild
STD 241	179	Neste Jacobs AB	I	10	14,8	20,5	18	-0,68	633	14,9	Staffan Lindberg
STD 242		Atumo AB	CE	10	14,5	10,3	14	0,90	662	5,5	Michael Marklund
STD 243	248	Johan Celsing Arkitektkontor AB	A	10	14,3	11,2	13	1,27	681	5,3	Johan Celsing
STD 244	224	Projectpartner AB	PM	10	14,3	13,6	10	2,49	946	8,4	Tommy Backman
STD 245		Greencon Energi & Miljö AB	Enr	10/11	14,3	13,9	14	3,80	776	8,8	Magnus Hedin
246	232	Teknikfunktion G Clemensson AB	CE	10/11	14,3	12,3	10	2,34	1017	6,6	Gösta Clemensson
STD 247		Ingenjörfirman Rörkraft AB	I	10/11	14,3	8,8	19	1,32	512	4,4	Clas Wollberg
STD 248	211	TIBI Stockholm AB	PM	09/10	14,3	15,9	12	2,18	700	7,7	Per Eriksson
STD 249		Addiva Engineering	E,I	09/10	13,8	5,6	16	-0,22	593	4,7	Timo Tirkkonen
STD 250	219	Seveko VVS Konsult AB	M	10	13,7	14,1	15	1,84	731	5,3	Henrik Sandén
STD 251	233	Vcon VVS-Konsult AB	M	10/11	13,6	12,3	15	3,46	722	13,5	Nicklas Andersson
STD 252		Ingenjörbyrå Forma	I	09/10	13,4	19,8	20	-0,76	530	6,5	Anders Graham
STD 253		Müller-BBM Scandinavia AB	CE	10	13,3	7,3	12	-3,77	334	5,9	William Easterling
STD 254		Landskapsgruppen AB	CE	09/10	13,0	14,0	16	0,50	572	6,8	Tomas Hagström
STD 255	222	AGERA VVS-Design AB	M	10	12,9	13,7	15	1,51	609	4,5	Matthias Larsson
STD 256	287	Yngve Lundh Arkitekt AB	A	10	12,9	8,8	9	1,40	644	7,8	
STD 257	287	Yngve Lundh Arkitekt AB	A	10	12,9	8,6	9	1,39	693	7,8	B.Glamheden (SO)
258	234	Lincona Byggkonsult AB	CE	10/11	12,9	12,3	15	2,32	695	7,4	Dan Johansson
STD 259	231	TH-Konsult AB	M	09/10	12,8	12,4	10	0,04	604	4,1	Bo Lindberg
STD 260	239	Ahlsénarkitekterna AB	A	10	12,7	11,6	8	1,00	821	5,5	Mats Hallén
STD 261		Optronic i Norden AB	I	10/11	12,7	12,2	7	-13,97		49,6	Joachim Lindström
STD 262	235	Landskapslaget AB	A	10	12,7	12,3	14	0,64	587	3,9	Tomas Saxgård
STD 263		Arkitektlaget i Skåne AB	A	10	12,7	12,4	12	2,28	607	4,7	Jan Tellving
264	261	Procema Energi & Miljöteknik	I	10	12,6	10,3	10	0,75	702	4,7	Lars Ingvar Olsson
STD 265	206	Sjögren Arkitekter AB (fd Frenning & Sjögren)	A	10/11	12,5	16,4	15	1,05	584	5,3	Sven Magnus Sjögren
STD 266	225	Södergruppen Arkitektkontor AB	A	10	12,5	13,6	14	-0,22	505	4,4	Jens Deurell
STD 267	286	Larsson Arkitekter i Stockholm AB	A	10/11	12,5	8,7	8	1,98	1198	9,7	Jerker Larsson
268	254	Mårtensson & Håkanson Byggrådgivare AB	PM	10/11	12,4	10,7	9	1,56	872	5,9	ingen vd
269		Acad International AB	CE	09/10	12,3	9,4	9	2,59	963	6,9	Anders Schönbeck
STD 270	241	EPG Konsult Samordnad VVS-Teknik AB	M	10/11	12,2	11,5	12	0,60	502	4,4	Gillis Wendt
271	246	SamCon AB	CE,PM	10/11	12,2	11,2	13	1,76	703	8,9	Stefan Ramström
STD 272	244	Enter Arkitektur i Jönköping AB (fd A-Gruppen Flensborns)	A	10	12,1	11,2	13	0,00	640	4,6	Per Bäckström
273	242	Epsilon Byggkonsult AB	CE	09/10	12,1	11,3	13	0,84	675	5,1	Jimmy Bredstenslien
STD 274		Saltech Consultants AB	I	10	12,0	11,8	8	2,14	1005	6,3	Olov Lindström
STD 275	249	Danewids Ingenjörbyrå AB	CE	10/11	12,0	11,1	9	2,30	831	7,7	Göran Bäckström
STD 276		Byggplanering Fastighetsteknik i Stockholm AB		10	11,9	9,9	13	0,91	667	5,2	Andreas Andersson
STD 277		Sonny Svenson Konsult AB	E	10	11,9	12,1	10	1,50	659	5,1	Sonny Svenson
STD 278	213	Ingenjörgruppen Ståhlkloo AB	M	10	11,8	14,2	15	-0,62	413	3,5	Torbjörn Pettersson
279	236	Comarc Projektering AB	CE,A	09/10	11,8	12,3	8	1,39	1036	5,2	Peter Nygren
STD 280		Midvatten AB		10	11,7	13,5	9	1,65	745	7,1	Per-Arne Rytta
STD 281		Österjäm AB	CE	09/10	11,7	8,8	12	1,69	618	5,2	Tommy Johansson
STD 282		Prevecon Brand & Riskkonsult AB	CE	09/10	11,6	12,7	14	0,72	542	4,0	Fredrik Hellgren
STD 283		mCUB AB	I	09/10	11,5	11,9	18	1,01	498	3,4	Marcus Blomberg
284	258	Sprängkonsult i Göteborg AB	CE	10	11,5	10,5	9	0,95	644	4,5	Thomas Dahl
STD 285	277	Landström Arkitekter AB	A	10/11	11,4	9,3	8	1,81	696	6,1	Anders Landström
STD 286	280	Tikab Strukturmekanik AB	CE	10	11,2	9,2	12	0,27	715	6,9	Per Stribeck
287		Otec Elkonsult AB	CE,PM	10	11,2	11,7	10	3,74	946	14,2	Peter Olin
STD 288	264	Metator VVS-Konsult AB	M	10/11	11,1	9,9	10	1,56	760	5,1	Lars Olof Olsson (SO)
STD 289	256	Lindstam Broman Elgström arkitekt AB	A	10	11,1	10,7	12	1,78	654	9,3	Mats Elgström
290	250	Siljeströms AB	A	09/10	11,1	10,2	13	0,63	573	2,6	Anders Siljeström
STD 291	253	Zuez Arkitekter AB	A	09/10	10,9	11,0	9	0,92	639	4,0	Maria Grunditz
STD 292	257	Jan Lundqvist Arkitekter AB	A	10	10,8	10,6	10	1,93	709	4,9	Jan Lundqvist
STD 293		Rekogit AB	CE	09/10	10,7	9,3	9	1,31	763	3,3	Sven Åsling
STD 294		Hans Suominen Arkitektur i Fokus AB	A	10	10,6	8,3	15	3,38	541	6,6	Hans Suominen
295	274	ENT Energiteknik AB	E	10	10,6	9,4	12	1,24	665	5,7	Elmer Wiklund (SO)
STD 296	243	CH Arkitekter	A	10	10,5	11,3	12	1,41	631	6,7	Per Seiving
297	262	Bergfjord & Ivarsson Arkitekter AB	A	10/11	10,4	10,2	9	4,10	914	9,0	ingen vd
STD 298		Creo Arkitektkontor	A	10/11	10,3	11,9	10	2,51	773	8,8	Stefan Sjölander
299	240	Geosystem i Sundsvall AB	CE	10/11	10,2	12,2	12	-0,59	483	4,2	Mats Olsson
STD 300		BBK Teknik & Miljökonsult AB	CE, M	10	10,2	10,3	8	0,85	739	3,4	Tony Johansson

STD = Medlem i Svenska Teknik&Designföretagen. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. – = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Indusriteknik, MD = Multi Disciplin.

Den nordiska marknaden ●

Den nordiska marknaden

Det nordiska avsnittet i Branschöversikten tas fram i samarbete med kollegorna i Finland, Norge, Danmark, och Island. FRI presenterar utvecklingen på den danska marknaden och RIF presenterar utvecklingen på den norska marknaden. SKOL presenterar den finska marknaden för teknikkonsulter och ATL presenterar den finska arkitektmarknaden. Den isländska marknaden presenteras gemensamt av FRV och arkitektorganisationen FSSA.

Nedan presenteras de 100 största arkitektgrupperna i Norden. De motsvarar företag och koncerner som har arkitektur som huvudsaklig inriktning eller separata arkitektenheter i en större koncern, som Sweco Architects till exempel. För respektive nordiskt land presenteras även de 100 största teknikkonsult- och arkitektföretagen, de 18 största på Island. För de inhemska företagen redovisas de totala koncernsiffrorna, inklusive utländsk verksamhet. För de utländska företagen redovisas endast siffror motsvarande verksamheten i landet.

Nordens 100 största arkitektgrupper

	2010/11	09/10	Koncern / företag	Bokslut	Land	Medelantal anställda	(Föregående)	Omsättning
STD	1	1	White Arkitekter AB	10	SE	442	434	503,2 MSEK
STD	2	2	SWECO Architects AB	10	SE	345	353	423,7 MSEK
STD	3	4	Tengbom	10	SE	272	235	316,8 MSEK
	4	3	Arkitektfirmaet C.F. Møller	10	DK	262	270	239,2 MDKK
	5	8	Henning Larsen Architects	*09/10	DK	165	120	145,7 MDKK
	6	5	Arkitema K/S	10	DK	163	157	168,5 MDKK
	7	6	LINK Signatur Gruppen	10	NO	147	156	181,0 MNOK
STD	8	7	Temagruppen Sverige AB	10	SE	142	147	148,7 MSEK
	9	9	DARK Gruppen Arkitekter AS	*10	NO	129	120	197,0 MNOK
	10	14	Narud-Stokke-Wiig A/S	*10	NO	121	95	140,0 MNOK
STD	11	11	Wingårdh-koncernen	10	SE	121	101	135,4 MSEK
	12	10	Schmidt, Hammer & Lassen Architects K/S	10	DK	113	110	88,6 MDKK
	13	15	Snøhetta AS	*10	NO	105	90	53,9 MNOK
STD	14	13	NYRÉNS Arkitektkontor AB	10	SE	98	96	98,0 MSEK
	15	12	Årstiderne Arkitekter A/S	*09/10	DK	97	100	105,0 MDKK
	16	20	BIG / Bjarke Ingels Group	10	DK	96	65	78,9 MDKK
STD	17	16	Liljewall Arkitekter AB	10	SE	75	78	77,0 MSEK
	18	23	3XNielsen A/S	09/10	DK	75	63	69,3 MDKK
	19	31	JJW Arkitekter A/S	10	DK	75	55	37,7 MDKK
	20	35	Creo Arkitekter A/S	*10	DK	75	53	65,0 MDKK
STD	21	18	FOJAB Arkitekter AB	09/10	SE	69	69	92,2 MSEK
STD	22	19	Arkitekterna Krook & Tjäder AB	10	SE	68	69	76,2 MSEK
	23	21	KPF Arkitekter A/S	10	DK	67	65	41,4 MDKK
STD	24	22	AIX Arkitekter AB	10/11	SE	66	64	71,4 MSEK
	25	24	Mangor & Nagel Arkitektfirma A/S	09/10	DK	62	62	40,3 MDKK
STD	26	40	Semrén & Månsson Arkitektkontor AB	10/11	SE	60	50	65,9 MSEK
	27	39	Tegn3 AS (Reinertsen)	10	NO	59	52	48,0 MNOK
ATL	28	27	Arkitehtitoimisto Larkas & Laine Oy	10	FIN	58	58	4,9 MEUR
	29	25	Erik Møller Arkitekter A/S	10/11	DK	56	61	63,0 MDKK
FRI	30	26	DAI Gruppen A/S	10	DK	56	61	42,9 MDKK
STD	31	29	Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	10	SE	56	55	65,9 MSEK
STD	32	37	ÅWL Arkitekter AB	10/11	SE	56	52	59,0 MSEK
ATL	33	30	Innovarch Architects Oy (4 mån)	10	FIN	55	55	5,8 MEUR
	34	43	Lpo Arkitekter As	10	NO	53	47	53,1 MNOK
	35	32	Medplan AS arkitekter	10	NO	51	55	57,3 MNOK
	36	33	BGO Arkitekter AS	10	NO	51	55	57,3 MNOK
STD	37	38	Total Arkitektur & Urbanism (fd MONDO & FRS Ark)	10	SE	51	52	42,1 MSEK
	38	34	Dissing + Weitzing Arkitektfirma A/S	*09/10	DK	50	54	29,0 MDKK
	39	41	Vilhelm Lauritzen AS	10	DK	50	50	28,7 MDKK
FRI	40	68	AI-Gruppen A/S	10	DK	50	35	41,4 MDKK

Nordens 100 största arkitektgrupper

	2010/11	09/10	Koncern / företag	Bokslut	Land	Medelantal anställda	(Före-gående)	Omsättning
	41	44	Aarhus Arkitekterne A/S	10/11	DK	48	45	54,0 MDKK
	42	36	Niels Torp AS Arkitekter	10	NO	47	53	59,6 MNOK
	43	47	Arkitektkontoret Hille+Melbye A/S	10	NO	46	43	50,2 MNOK
	44	52	Wester+Elsner Arkitekter AB	10/11	SE	45	38	60,6 MSEK
ATL	45	45	Arkkitehtitoimisto Pekka Helin & Co Oy	10	FIN	44	44	4,4 MEUR
	46	46	CUBO Arkitekter A/S	*10/11	DK	44	44	56,5 MDKK
	47	79	Solem Hartmann Arkitekter AS	10	NO	44	34	34,6 MNOK
STD	48	48	Thomas Eriksson Arkitektkontor AB	10/11	SE	41	40	67,2 MSEK
ATL	49	49	Arkkitehtitoimisto SARC Oy	09/10	FIN	41	40	3,3 MEUR
	50	51	Strategisk Arkitektur Fries & Ekeröth AB	10	SE	41	39	46,7 MSEK
	51	75	Lund Hagem Arkitekter AS	10	NO	40	35	45,3 MNOK
	52	74	Lund & Slaatto Arkitekter AS	10	NO	39	35	35,6 MNOK
STD	53	60	SYD ARK Konstruera AB	10/11	SE	38	35	37,1 MSEK
STD	54	76	Arkitekthuset Monarken AB	10/11	SE	38	34	39,2 MSEK
STD	55	54	BSK Arkitekter AB	10	SE	37	37	39,5 MSEK
ATL	56	55	Arkkitehtitoimisto Sigge Oy	10	FIN	37	37	2,6 MEUR
STD	57	53	Reflex Arkitekter AB	10/11	SE	36	37	50,6 MSEK
	58	56	Gottlieb & Paludan A/S Arkitekter	*10	DK	36	36	MDKK
	59	17	PLH Arkitekter AS	10	DK	35	75	43,2 MDKK
STD	60	58	BAU Arkitekter AB	10	SE	35	35	29,9 MSEK
	61	62	Peter Jahn & Partnere A/S	09/10	DK	35	35	19,7 MDKK
	62	63	Arkitektfirmaet Kjaer & Richter A/S	09/10	DK	35	35	22,1 MDKK
	63	65	Lundgaard & Tranberg Arkitekter A/S	09/10	DK	35	35	23,8 MDKK
	64	66	KHR Arkitekter AS	10	DK	35	35	33,6 MDKK
	65	69	Gehl Architects A/S	*09/10	DK	35	35	26,4 MDKK
	66	70	Hou & Partnere A/S	10	DK	35	35	22,1 MDKK
	67	71	RUMarkitekter A/S	10/11	DK	35	35	MDKK
	68	72	Tegnestuen Vandkunsten ApS	10	DK	35	35	20,7 MDKK
	69	80	WITRAZ Arkitekter K/S	*10	DK	35	33	26,3 MDKK
STD	70	82	Archus Arosia Arkitekter AB	10	SE	35	31	33,4 MSEK
	71	85	GPP Arkitekter A/S (fd Gjortz, Pank & Partnere)	10	DK	35	31	30,5 MDKK
	72		TNT Arkitekter A/S	10	DK	35	28	14,0 MDKK
	73	57	Rørbaek og Møller Arkitekter ApS	10/11	DK	34	36	26,6 MDKK
STD	74	61	AG Arkitekter AB	10	SE	34	35	34,5 MSEK
ATL	75	87	Pes-Arkkitehdit Oy (Pekka Salminen)	10	FIN	34	30	2,8 MEUR
STD	76	59	Equator Stockholm AB	10	SE	33	35	28,3 MSEK
STD	77	89	BSV Arkitekter & Ingenjörer AB	10	SE	33	29	31,1 MSEK
	78	81	Kullegaard Arkitekter A/S	09/10	DK	32	32	16,2 MDKK
	79	78	SAHL Arkitekter A/S	*10/11	DK	31	34	MDKK
	80	86	Ramböll (Aros) Arkitekter AS	10	NO	31	31	30,1 MNOK
ATL	81		LPR Architects	10	FIN	31	31	2,3 MEUR
STD	82		Cedervall Arkitekter	10	SE	31	30	34,6 MSEK
	83	91	Arkitektkontoret Børve og Borchsenius	10	NO	31	29	33,6 MNOK
STD	84	94	SAMARK Arkitektur & Design AB	10	SE	31	28	61,9 MSEK
ATL	85	88	Uki Arkkitehdit Oy	10	FIN	30	30	1,9 MEUR
	86	99	AMB Arkitekter AS	30	NO	30	28	32,4 MNOK
	87	114	Arcasa Arkitekter AS	10	NO	30	25	35,7 MNOK
	88	42	Aart A/S	10	DK	29	48	21,2 MDKK
STD	89	77	Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB	10/11	SE	29	34	23,8 MSEK
STD	90	83	Lund & Valentin Arkitekter AB	10/11	SE	29	31	23,2 MSEK
	91	90	ABAKO Arkitektkontor AB	10	SE	29	29	23,8 MSEK
STD	92	97	Murman Arkitekter AB	10	SE	29	28	23,6 MSEK
	93	100	Heggelund & Koxvold Arkitekter AS	10	NO	29	28	22,6 MNOK
	94	109	Solheim + Jacobsen Arkitekter AS	10	NO	29	26	28,8 MNOK
	95	127	Eliassen og Lambertz-Nilssen Ark. AS	10	NO	29	22	54,6 MNOK
ATL	96	120	Eriksson Arkkitehdit Oy	10	FIN	28	23	2,1 MEUR
	97	101	Arkitekterne Astrup & Hellern AS	10	NO	28	28	33,6 MNOK
STD	98	93	AQ Arkitekter i Eskilstuna AB	10/11	SE	27	28	27,0 MSEK
ATL	99	103	Arkkitehtitoimisto Hkp Oy	10	FIN	27	27	3,0 MEUR
	100	104	DOMUS arkitekter A/S	*10	DK	27	27	15,3 MDKK

About FRI

The Danish Association of Consulting Engineers (FRI), founded in 1904, is a trade association for Danish consultancy firms providing independent consultancy services on market terms. FRI is a part of the Confederation of Danish Industries (DI).

Approximately 380 firms are members of FRI and they employ together more than 22,000 people in Denmark and abroad. The association is the only trade association for independent technical consultants in Denmark.

The objective of FRI is to support its member firms by contributing to improving their business conditions, strengthening the industry's framework conditions, profiling the industry and increasing its recognition on the national and international levels.

FRI is an association for firms. It focuses on business matters and has established good liaisons with authorities and other partners. The association attempts as far as possible to gain influence on the drafting of framework conditions and legislation affecting market conditions in the industry.

Henrik Garver, FRI

David Hedegaard Meyer, FRI

Internationally, the association is a member of FIDIC and, in Europe it is a member of EFCA.

Address: Sundkrogsvej 20
P.O. Box 2604
DK-2100 Copenhagen Ø

Tel: +45-35 25 37 37
Fax: +45-35 25 37 38
E-mail: fri@frinet.dk
Web: www.frinet.dk

Slight decline in the domestic market outweighed by international growth

The 2010 total gross revenue for the Danish consulting engineering firms equals DKK 11 billion. This is a decline of 1 % compared to 2009. The export revenue accounted for 18 % of the total revenue in 2010, which is the same percentage as in 2009. Internationally Danish consultants employ approx. 10,500 people in subsidiaries. The international subsidiaries generated additional revenue of DKK 6.56 billion in 2010 compared to DKK 5.44 billion in 2009.

The major current challenge facing the industry is the continued decrease in profit margin. From 5.8 % in 2008, it fell to 4.6 % in 2009 and declined even further to 4.0 % in 2010. The decreasing profit margin can be attributed to the economic slowdown in Denmark and abroad.

Outlook

The Danish government has downgraded the expected growth in GDP for 2011 from 1.9 % to 1.3 %. In 2012 the projected growth in GDP is estimated to reach 1.8 %. In 2012, residential investments are set to grow by 3 % and corporate investments by 6.6 %. The uncertain economic growth and unpredictable global growth prospects, creates growing uncertainty in the Danish market for the consulting engineering industry.

Increasing residential, corporate and public investments in 2011 and 2012 is expected to create general growth in the coming years. In 2011 and 2012 the industry expects an improvement in backlogged orders reflected by an estimated increase in workforce. 27 % of the companies expects and increase in workforce, while only 2 % expects a decrease. The industry estimates an increase in the profit margin to around 5-6 %. There is however a great degree of uncertainty concerning the long term growth for the consulting engineering industry in the Danish market, while export and growth in the international markets are expected to be of increasing importance for overall earnings.

Sector market performance

The performance of the Danish consultancy industry shows that its traditional sectors Building and Infrastructure combined account for 59 % of revenue. Other distinctive sectors are Environment and Energy, accounting for 15 % and 10 % of industry revenue respectively.

Advancing public investments

The newly elected Danish government plans to kick-start the Danish economy by advancing public investment amounting to DKK 17.5 billion over the next two years, with DKK 10 billion in 2012 and another DKK 7.5 billion in 2013. A majority of these funds will be allocated to areas with strong affiliation the consulting engineering industry, such as the renovation of schools and public housing, improving the infrastructure, coastal protection and green energy. This advancement of public investments will likely have a positive short term effect on the Danish consultancy industry.

Renovation and improving energy efficiency in buildings

With ambitious goals for improved energy efficiency and reduced CO₂ emissions, the Danish government is now looking to ESCO's (Energy Service Company) to help accelerate the energy renovations of public buildings. In under a year, the number of municipalities planning ESCO-cooperation has doubled, leading to further investment

in energy renovations. Additionally the government, as part of the new plan to kick-start the economy, has allocated DKK 5.5 billion from Landsbyggefonden to renovate social housing in the coming years. While the economic crisis has had a dramatic effect on the construction industry, the decline seems to have leveled somewhat, and the consultancy industry estimates a slight growth in the building sector.

Declining growth in the environmental sector

Despite investments in environmental protection and the increasing demand for climate adaptations, the environmental sector has seen negative growth for the past year. Large scale projects such as the new initiative for water planning, with a total investment of DKK 6.9 billion have helped reduce the negative growth, but future prospects for this sector are limited.

Improving the infrastructure and public transport

After a period of significant growth in infrastructure, the industry is looking forward to less new growth. The advancement of public investment and several large infrastructure projects on the horizon should provide a boost to infrastructure investments. The most notable projects are the Fehmarn Belt link between Denmark and Germany as well as the City Circle Metro in Copenhagen. Other significant projects include the newly agreed upon Aarhus Light Rail and the highspeed railway between Copenhagen and Ringsted, which are part of the governments focus on public transport improvements.

Rambøll signs major contract with The Skolkovo Foundation

In 2010, Rambøll managed to create profitable growth in a market which is continuously characterized by fierce global competition. Despite a tough market, Rambøll achieved an all-time high revenue during the first six months of 2011. During the past year, 855 new employees have joined the company, and Rambøll now employs 9,600 people.

In September 2010 Rambøll signed a contract with The Skolkovo Foundation. Skolkovo is a new scientific technological complex near Moscow for developing and commercializing new technologies. This deal further cements Rambølls strong presence in Russia. In May Rambøll also won a large contract to develop a new landmark in Oslo City Centre. Rambøll acquired several companies during 2010. The largest acquisition was the British engineering consultancy, Gifford, with approx. 500 employees to create one of the UK's strongest and broadest engineering and consultancy groups. Rambøll in the UK now has a total of close to 1,000 employees. This acquisition has strengthened the multidisciplinary capabilities of Rambølls UK operations to provide a complete service offering both domestically, and internationally. In Finland, Rambøll acquired all shares in Magnus Malmberg Consulting Engineers Ltd. As a result of the transaction, Rambøll will become one of the biggest and strongest structural engineering companies on the Finnish market. In addition, the takeover of 110 staff from DONG Energy in Denmark has strengthened Rambøll with expertise in large power plants and not least in the conversion from coal to renewable energy production. In 2010 the first prize in the annual EFCA competition for engineering excellence among Young Professionals went to Rambøll's Senior consultant Peter Bønløkke Adamsen.

COWI to design world's 4th longest suspension bridge in record time

Despite the global economic crisis, 2010 brought yet another year of growth for COWI. An ambitious investment programme and breakthroughs in four new high-growth areas means that COWI expects even greater growth in both turnover and earnings in the coming years.

In September COWI signed the contract for detailed design of the Izmit Bay Bridge in Turkey in cooperation with the Japanese contractor IHI. The bridge, which is part of a new, extended highway system which links the two Turkish metropolises Izmir and Istanbul,

will be the world's fourth longest suspension bridge upon completion. Earlier in the year COWI was selected to supervise the construction of Uganda's longest highway, and to prepare a remediation strategy and action plan for the redevelopment of 74 ha of track area in Georgia's capital Tbilisi for urban use. In February 2011 COWI was selected as Engineer to examine project's documents and conduct an independent design assessment before construction begins on the 19-metre diameter Orlovski Tunnel in St Petersburg. 2011 was also the year when COWI strengthened their consultancy in regards to breweries. The new brewery group will be part of COWI's Industry and Energy business unit, which has 250 employees in Denmark.

NIRAS wins large offshore wind farm project in Belgium

During 2010 NIRAS achieved significant improvement in financial performance and implemented substantial changes designed to enable NIRAS to benefit from future opportunities. Services related to large scale infrastructure, public utilities, environment and, not least, development planning contributed to this improvement. In September NIRAS, in a joint venture with Danish LIC Engineering, secured the contract to design a large offshore wind farm project, 40 km off the coast of Belgium. September was also the month where NIRAS won a contract for engineering consultancy services in the station district belonging to Carlsberg City in Copenhagen. Earlier in the year NIRAS was selected to support the implementation of the 30 million Euro Programme for Agriculture and Livelihoods in Western Communities in Kenya (PALWECO).

Grontmij | Carl Bro is now Grontmij

After 4 years of being Grontmij | Carl Bro 2011 saw the name changed to Grontmij. On the project side Grontmij won the project for designing a new terminal at Frankfurt Airport. The project will start in November 2011 and will last until August 2016. The investment volume for the first construction phase of the terminal building is approximately

€ 420 million. In October Grontmij won the assignment for modernizing world famous Paris Longchamp race course, and in March Grontmij won the contract to advise Banedanmark in the preliminary phase of Denmark's first highspeed railway.

ALECTIA to build Novo Nordisk's new HQ

ALECTIA is going to be the consulting engineer on a new corporate centre for new Novo Nordisk headquarters in Denmark. The new energy-efficient corporate centre with a total floorage of 50,500 m² and will cost around 1 billion Danish kroner. In 2011 ALECTIA strengthened their logistical competencies through the acquisition of the Danish consulting company LOGISYS. 2011 was also the year when ALECTIA assisted Tibet Tiandi Green Beverage Development CO., Ltd. with the establishment of a new, sizeable greenfield brewery in Lhasa, Tibet 3600 meters above sea level.

Orbicon expands in Greenland

In 2011 Orbicon established a permanent office in Greenland. Orbicon also won a contract to produce the first part of the EIA report on The Kvanefjeld in Greenland before any mining activity may begin. In 2011 Orbicon also started mapping natural habitats in the North Sea together with GEUS (The National Geological Survey for Denmark and Greenland), in a project to find natural resources to be used in the concrete industry as well as coastal protection along the west coast of Jutland.

Atkins Danmark comes out stronger

The financial year 2010/11 showed financial improvement for Atkins Danmark A/S and the Nordic subsidiaries. Compared to the financial year 2009/2010 the total turnover saw an increase by 25 %. Parallel to this, the total number of employees in Scandinavia went from 480 to 540. In August 2011 The European Environmental Agency (EEA) informed that they had chosen Atkins Danmark as supplier of it-consultancy on integration of sensor observation services on Near Real-Time Data from European countries. Atkins

Danmark also won the feasibility study and design of 7 new bridges and the extension of 9 existing bridges in connection with the extension of the Køge Bugt Motorway south of Copenhagen.

Moe & Brødsgaard and the largest shopping centre in Denmark

Moe & Brødsgaard will be the client consultant on Odense CityCentre, the largest citycentre in Denmark at a total of 42,000 m² with 100 stores and 1,700 parking spaces. Moe & Brødsgaard will also be responsible for 1/3 of the engineering project, Gødstrup Hospital. The hospital is a completely new hospital and includes approximately 136,000 m² buildings at a total construction cost of DKK 2.7 billion.

Careful optimism among architects

In 2010 and 2011 Danish architects won several high profile projects abroad. 3XN is going to design Swedbank's new international HQ, a building which will house up to 2500 employees. Bjarke Ingels Group (BIG) has won the competition for the 27.000 m² Mosque and Museum of Religious Harmony in Tirana, Albania. Henning Larsen Architects won the competition for the rebuilding of the Siemens Headquarters in Munich. The industry as such is still suffering from the effects of the global economic crisis, with high unemployment, especially among young architects and a continuing negative growth in turnover. The decline does however seem to be leveling out and fewer firms expect a negative growth and layoffs for the coming year.

*David Hedegaard Meyer and
Henrik Garver, FRI*

De 100 största danska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

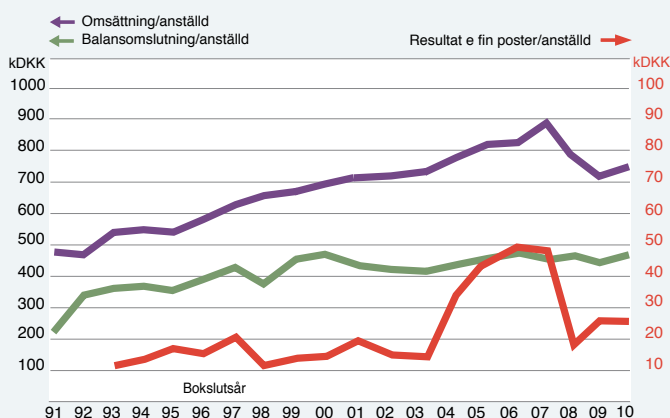
	10/11	09/10	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MDKK	(föregående)	Medelantal anställda	Balansomslutning MDKK	Koncernchef/VD (november 2011)
FRI	1	1	Rambøll Gruppen A/S	MD	10	6074,9	5510,6	8970	3619,6	Flemming Bligaard Pedersen
FRI	2	2	COWI koncernen	MD	10	4461,5	3993,3	6031	2946,0	Lars-Peter Søbye
FRI	3	3	Grontmij Carl Bro A/S	MD	10	1076,8	1182,6	1091	711,4	Søren Larsenn
FRI	4	4	NIRAS-gruppen A/S	MD	10	757,6	950,6	883	476,0	Carsten Toft Boesen
FRI	5	5	Alectia	CE,PM	10	488,8	528,1	750	324,2	Ingelise Bogason
	6	6	Orbicon A/S	MD	10	410,0	379,2	472	225,0	Jesper Nybo Andersen
FRI	7	7	Atkins Danmark A/S	MD	10/11	333,0	299,2	364	183,8	Palle Beck Thomsen
	8	9	Arkitektfirmaet C.F. Møller	A	10	239,2	231,8	262	103,5	Susanne T Nielsen
FRI	9	8	Moe & Brødsgaard A/S	MD	10	236,4	236,5	323	137,2	Christian Listov-Saabye
	10	10	Arkitema K/S	A,PM	10	168,5	157,7	163	78,8	Peter Hartmann Berg
	11	12	Henning Larsen Architects	A	*09/10	145,7	148,1	165	78,0	Mette Kynne Frandsen
FRI	12	11	ISC Rådgivende Ingeniører A/S	MD	10	126,7	158,0	150	148,4	Kjeld Thomsen
FRI	13	14	EKJ Rådgivende Ingeniører AS	MD	10	125,2	135,9	172	112,2	Jørgen Nielsen
FRI	14	15	O.B.H-Gruppen A/S	MD	10	123,3	131,9	161	135,8	Børge Danielsen
	15	17	Midtconsult A/S	MD	*10/11	120,0	100,0	140		Jens Lauritsen
	16	20	Årstiderne Arkitekter A/S	A	*09/10	105,0	85,0	97	48,2	Per Laustsen
FRI	17	18	Balslev Rådgivende Ingeniører A/S	MD	09/10	98,5	94,5	128	77,5	Benny Andersen
FRI	18	21	Bascon Arkitekt-og Ingeniørfirma A/S	PM,CE, A,	10/11	96,6	78,7	101	44,2	Lars Svenningsen
	19	16	Schmidt, Hammer & Lassen Architects K/S	A	10	88,6	87,7	113	68,8	Bente Damgaard
	20	0	BIG / Bjarke Ingels Group	A	10	78,9	42,1	96	28,6	Sheela Maini Sogaard (CEO)
FRI	21	13	NRGI Rådgivning A/S	Enr,E,I	10	76,8	144,9	101	89,5	Ulf Christensen
FRI	22	22	Søren Jensen A/S Rådgivende Ingeniører	MD	09/10	74,9	68,4	94	51,7	Erik V. Jensen
	23	19	3XNielsen A/S	A	09/10	69,3	88,2	75	32,3	Bo Boje Larsen
FRI	24	25	ÅF Hansen & Henneberg, København A/S	PM	10	67,7	54,9	67	35,5	Per Seidelin
	25	23	Creo Arkitekter A/S	A	*10	65,0	57,1	75	29,1	Hans Tolsvig Larsen
	26	27	Erik Møller Arkitekter A/S	A	10/11	63,0	52,8	56	29,4	Kirsten Anker Sørensen
	27	36	CUBO Arkitekter A/S	A	*11/10	56,5	44,6	44	14,1	Peter Dalsgaard
FRI	28	28	Brix & Kamp A/S	CE,E,I	*10	55,4	51,6	75	27,7	Bent Vanggaard
	29	29	Kuben Management A/S	PM	*10	54,0	48,8	70	31,6	Carsten West
	30	43	Aarhus Arkitekterne A/S	A	10/11	54,0	40,0	48	32,1	Tommy Falch
	31	61	ProInvent Gruppen A/S	I	10/11	50,0	32,0	32	9,3	Leif Dalum
FRI	32	56	Domina AS, Rådgivende Ingeniører	CE, E, M, PM	10	47,8	34,7	43	22,4	Kjeld Christiansen
FRI	33	35	DGE Dansk Geo-Servex A/S	Env	10	46,1	45,1	54	17,4	Poul Erik Jensen
FRI	34	47	Oluf Jørgensen Gruppen	M,E,Enr	09/10	45,1	38,0	48	31,6	Brian Th. Andreasen
FRI	35	32	Dines Jørgensen & Co A/S	CE, M, PM	09/10	43,8	47,0	54	21,8	Ole Rasmussen
	36	24	PLH Arkitekter AS	A	10	43,2	56,0	35	23,8	Torben Hjortso, Jan Sander Fredriksen
FRI	37	31	DAI Gruppen A/S	A, MD	10	42,9	47,6	56	18,2	Jørgen H. Therkelsen
	38	40	KPF Arkitekter A/S	A	10	41,4	38,9	67	37,1	Michael Reventlow-Mourier
FRI	39	68	AI-Gruppen A/S	A,CE	10	41,4	34,2	50	18,9	Jan Bruus Sørensen
	40	42	Mangor & Nagel Arkitektfirma A/S	A	09/10	40,3	40,2	62	24,7	Torben Nagel
	41	26	JJW Arkitekter A/S	A	10	37,7	44,5	75	17,0	Anders Holst Jensen
FRI	42	46	Hundsbaek & Henriksen A/S	MD	09/10	36,5	38,2	50	15,1	Niels Lerbech Sørensen
	43	54	C&W Arkitekter A/S (Clausen & Weber)	A	*09	35,0	35,0	23		Michael Petersen
	44	49	KHR Arkitekter AS	A	10	33,6	37,6	35	30,3	Henrik Danielsen
FRI	45	41	Skude & Jacobsen A/S	MD	10	32,0	40,3	48	17,3	Peter Islev
FRI	46	44	Hansen, Carlsen & Frølund A/S	CE	09/10	31,2	38,8	37	10,8	Rene Almind
FRI	47	55	Wissenberg A/S	CE	10	31,1	34,7	36	10,7	Lars Bendix Christensen
	48	50	GPP Arkitekter A/S	A	10	30,5	36,1	35	20,9	Lars Pank
FRI	49	34	Wessberg A/S Rådgivende Ingeniører	CE,M,E	10	30,2	45,5	35	42,8	Stig Wessberg
	50	58	Dissing + Weitzling Arkitektfirma A/S	A	*09/10	29,0	33,9	50	32,0	Lars Søndergaard
	51	33	White Arkitekter A/S	A	*10	29,0	45,7	41	11,6	Claus Jørgensen, Frans Andersen
	52	66	Vilhelm Lauritzen AS	A	10	28,7	28,1	50	29,4	Søren Daugbjerg
FRI	53	45	Sloth-Møller Rådgivende Ingeniører A/S	CE	10	28,4	38,5	60	20,7	Jørn Plauborg
FRI	54	72	Ingeniørfirmaet P.A. Pedersen A/S	E,Enr,I,PM	09/10	28,4	25,7	29	11,7	Lars Otto Kjaer
FRI	55	64	Lyngkilde A/S Rådgivende Ingeniørfirma A/S	CE	09/10	27,5	29,0	32	18,1	Claus H. Larsen
	56	84	Emcon A/S	PM,CE	10	27,5	22,5	17	10,9	Niels Anker Jørgensen
	57	39	SWECO Architects A/S	A, PM	10	26,9	40,8	35	9,8	Lone Busk
	58	59	Rørbaek og Møller Arkitekter ApS	A	10/11	26,6	32,2	34	17,0	Lars Møller
	59	74	Gehl Architects A/S	A	*09/10	26,4	25,6	35	13,7	Jan Gehl
	60	68	WITRAZ Arkitekter K/S	A	*10	26,3	27,2	35		Per Zwinge
FRI	61	62	Esbensen Rådgivende Ingeniører A/S	CE, Enr E, M	10	26,1	31,6	35	72,1	Torben Esbensen
	62		LIC Engineering A/S	I,S	10	25,8	23,7	23	22,9	Niels-Erik Ottesen Hansen
FRI	63	70	Viegand & Maagøe Aps	I	10	25,5	26,6	22	11,8	Jan Viegand/Peter Maagøe Petersen
FRI	64	82	Lemming & Eriksson Rådgivende Ingeniører A/S	CE	10/11	25,1	24,3	35	12,0	Knud Bay
FRI	65	79	Henrik Larsen Rådgivende Ingeniører A/S	CE	10	25,0	24,5	34	11,2	Henrik Larsen

FRI = Medlem i FRI, Foreningen af Rådgivende Ingeniører. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. – = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Indusriteknik, MD = Multi Disciplin.

	10/11	09/10	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MDKK	(föregående)	Medelantal anställda	Balansomslutning MDKK	Koncernchef/VD (november2011)	
FRI	66		NTU			10	24,2	9,0	40	17,7	Lars Bentzen
	67	48	Lundgaard & Tranberg Arkitekter A/S	A	09/10		23,8	37,7	35	36,1	Lene Tranberg
FRI	68	71	Nielsen & Risager A/S	MD		10	23,6	26,0	34	14,4	Ib Rasmussen
FRI	69	78	Tri-Consult A/S	MD	09/10		23,2	24,9	38	12,5	Søren Ibsen
FRI	70	87	Consia Consultants A/S	Env		10	22,5	21,7	12	12,4	Erling Rask
	71	37	Arkitektfirmaet Kjaer & Richter A/S	A	09/10		22,1	44,2	35	16,8	Arne Egeskjold
	72	75	Hou & Partnere A/S	A		10	22,1	25,5	35	6,1	Ib Jensen Hou
	73	88	Aart A/S	A		10	21,2	20,3	29	14,7	Anders Strange
	74		AK 83 Arkitektkontoret A/S	A		10	20,8	30,0	15	15,6	Lars Levin Madsen
	75	85	Tegnestuen Vandkunsten ApS	A		10	20,7	22,1	35	9,0	Steffen Kragh
FRI	76		Viborg Ingeniørerne A/S			10	20,1	15,6	22	16,5	Erik S. Damgaard
	77	30	Peter Jahn & Partnere A/S	CE, A	09/10		19,7	48,7	35	12,5	Peter Jahn, Claus Dam
FRI	78	86	Henneby Nielsen Rådgivende Ingeniører A/S	CE	*10		18,7	21,9	35	6,1	Jörn Henneby Nielsen
	79		AN Group A/S	I		10	18,7	29,6	22	8,8	Ole Okkels, Aksel Nielsen
FRI	80	93	Damgaard Rådgivende Ingeniører A/S		*09		18,3	18,3	35		Mogens Damgaard Nielsen
	81	96	Claus Bjarrum Arkitekter A/S	A	*10		18,0	18,0	14		Claus Bjarrum
FRI	82	92	Ingeniørerne A/S			10	17,9	19,1	20	17,5	Finn Moe Bojsen
FRI	83		K2 Management A/S	PM	09/10		17,4	15,6	14	6,8	Henrik Stamer
FRI	84	83	Stokvad & Kerstens Rådgivende Ingeniører A/S		09/10		16,2	22,5	19	6,2	Jakob Byskov
	85	53	Kullegaard Arkitekter A/S	A	09/10		16,2	35,2	32	17,9	Thomas Kullegaard
	86	76	DOMUS arkitekter A/S	A, PM		10	15,3	25,3	27	11,9	Jørgen Skaaning Trolle
	87		Hvidt Arkitekter A/S	A	*10		15,2	15,2	23	6,6	Henrik Hvidt
	88	80	RUMarkitekter A/S	A	10/11		14,1	24,4	35	11,3	Anders Johansen
FRI	89		Holmsgaard a/s Rådgivende Ingeniører (Eibye & Holmsgaard ApS)	CE,PM,E,M		10	14,0	27,2	23	6,6	Henrik Holmsgaard
	90		TNT Arkitekter A/S	A,PM,CE,Env		10	14,0	14,7	35	4,7	Flemming Dahl m.fl
	91	65	Juul Frost Arkitekter A/S	A		10	14,0	28,3	20	8,2	Helle Juul, Fleming Frost
FRI	92		Øllgaard Rådgivende Ingeniører A/S			10	14,0	14,7	15	8,3	Birgit. Øllgaard
	93		2C A/S	I		10	13,9	16,7	15	9,3	Christian Caspersen
FRI	94		Danakon A/S	Enr	09/10		13,7	15,8	16	6,6	Peter Halkjaer
	95		Arkitektfirmaet Friborg og Lassen A/S	A, PM		10	13,7	12,2	15	6,6	Karl Huggenberger
FRI	96		Torkil Laursen ApS Rådgivende Ingeniørfirma	CE, PM	09/10		13,6	15,2	17	10,0	Per Mohr Thygesen
FRI	97		Johansson & Kalstrup A/S	MD	09/10		13,5	15,9	24	8,7	Henrik Ladefoged
FRI	98		Aksel V Jensen Rådgivende Ingeniører A/S	CE	*09/10		13,0	12,6	16		John Jensen
FRI	99		Bang & Beenfeldt A/S Rådgivende Ingeniører	CE		10	12,1	6,4	7	4,5	Anders Bang Olsen
	100		SLA Arkitekter A/S	A	*10		12,0	11,0	15	3,5	Lene Damand Lund

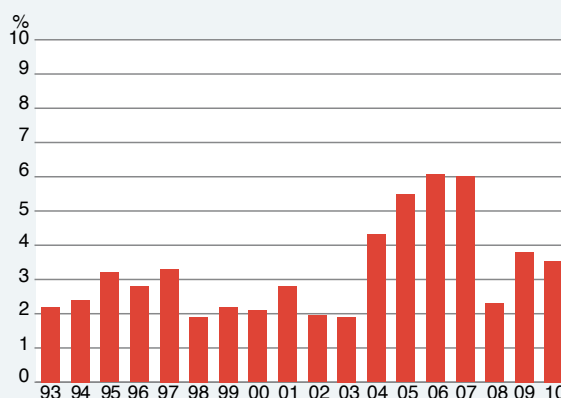
De 30 största danska koncernerna

Generellt gäller att det är vanskligt att rakt av jämföra nyckeltalen för de största företagen med motsvarande för de mellanstora och mindre företagen. I de senare företagen betyder de, ofta många, delägarnas omfattande arbetsinsatser relativt sett mycket för företagets omsättning och resultatnivå per anställd.

För företagen 31-100 i förteckningen ovan minskade omsättningen 2010 med 18 % till 1 783 MDKK (2 167 MDKK 2009). Antalet anställda minskade med 20 % till 2300 (2483). Omsättningen per anställd minskade därmed till 775' DKK (föregående 872'). Resultatet före skatt minskade till 21' DKK/anställd (31' DKK). Räknat som vinstmarginal ger detta 2,7% (3,6 %). Genomsnittlig balans per anställd var ca 482' DKK (471' DKK 2009).

Vinstmarginal

Nyckeltal för de 30 största koncernerna (föregående år)

Omsättning/anställd	749' DKK	715' DKK
Resultat efter finansiella poster/anställd	26' DKK	26' DKK
Balansomslutning/anställd	468' DKK	440' DKK

Omsättningen för de 30 största koncernerna ökade med 4 % till 15 992 MDKK (15 376 MDKK 2009). Med samma räknemetod minskade medelantalet anställda med knappt 1 % till 21 337 (21 495). Resultatet före skatt blev ca 26' DKK/anställd (26' även 2009). Vinstmarginalen för de 30 största företagen minskade 2010 till 3,5 % (3,8 %).

RIF Rådgivende Ingeniørers Forening

RIF Rådgivende Ingeniørers Forening is the branch organization for authorised consulting companies in Norway. RIF member companies encompass both consulting engineers and other professions, and members' activities are chiefly associated with the building and construction market. In 2011 RIF has 230 membership companies employing a total of approximately 8000 employees and represents approximately 70 % of the independent consultant engineer branch in Norway

RIF works to ensure that member companies have the best possible framework conditions. RIF shall promote the interests of consultants and consulting companies in the public arena, with policymakers, public authorities and public and private employers.

RIF's activities are based on the following principles:

- To improve the framework conditions for competition, contracting and purchasing for the branch.
- To establish a presence through active participation in the media and in social debate.
- Be represented in important decision-making processes with customers and co-operating partners.

Clas Svantesson, RIF

- To increase recruitment and attract young consultants to the branch.
- To contribute to the development of skills and expertise and revitalisation.

RIF is a member of EFCA and FIDIC.

Address: Essendropsgate 3
Boks 5491 Majorstuen
0305 Oslo

Tel.: +47 22 85 35 70

Fax: +47 22 85 35 71

E-mail: rif@rif.no

Web: www.rif.no

In 2010 the building and construction sector experienced a notable after-effect of the 2008 financial crisis, with a fall in production of 7 % from 2007-2010, which also had an effect on consulting engineers. This trend has reversed in 2011 with a corresponding increase, and as of October 2011 the branch forecasts that continued growth in the market and employment figures will continue into 2012. This apparently optimistic assessment of the market could rapidly reverse if the national debt crises in a number of OECD countries are allowed to develop further, and one experiences a second wave depression. Uncertainty has risen in step with the problems in the Euro Zone. We cannot ignore the fact that investments in the private sector, in particular those in exporting industries, can be effected.

With an anticipated price rise of 1.6 % in 2012, low unemployment (3.3 %), and an increase in BNP for mainland Norway (3.1 %), Norway has good premises for continued growth in the economy and investments. A high level of activity in the Oil and Gas sector with good, stable prices over a number of years has resulted in substantial profits on exports, with the forecast for 2011 currently at NOK 390 billions. This indicates that levels of activity in the Norwegian economy and for Norwegian consulting engineers will continue to be satisfactory well into 2012.

In order to counteract excessively high cost levels and to moderate domestic consumption, Norway established an oil fund, (The Global State Pension Fund) in the 1990s for future generations. The market value of this fund in 2011 is forecast to be NOK 3100 billions.

It is expected that the market for consulting engineers will continue its positive development in 2012. The premise is that the global economy does not enter into a new depression resulting from the debt crisis in the Euro Zone. The forecast for the construction and building sector for 2012 is an increase in building activities of 6 % and an increase in the construction market linked to public infrastructure and energy projects of 12 %. Consulting engineers have seen activity levels change from a very high level of

Things are going well, but are we moving towards a new depression?

Unlike many other western countries Norway does not find itself in a national debt crisis with low real economic growth. The financial crisis in the autumn of 2008 and the National Debt Crisis in the Euro Zone in 2010 – 2011 have thus far not had a major effect on Norway's real economy. The country has a better record than most others, with growth in private and public consumption. Political priorities have concentrated on state and municipal employment rather than investment, which has had a negative effect on some parts of the economy. This applies in particular to land-based industries that are exposed to foreign competition.

activity in 2008 to zero growth in 2010. From the second half of 2010 we saw renewed growth in the level of activity that has now reached a very satisfactory level. We expect to see some growth in 2012. However, the new nervousness in international financial markets makes accurate forecasting difficult.

National priorities – forecast growth in 2012

Economic freedom of action means that current national priorities will be continued throughout 2012-2014 and that policies will be based on justice and the common good. National priorities in 2012-2014 are to ensure continued low unemployment in Norway and to reinforce efforts in the fields of health, social care, schools and pre-schools/kindergartens. Differences in living standards are to be levelled out. Investments in public transport, the environment, development and research will increase. These efforts are continued and concretised in the budgets for 2012. For consulting engineers the budgets indicate a moderate increase in levels of activity in public building, with a marked increase in investments in public infrastructure.

Total investments in the building market in 2011 are expected to be 6 % higher than in 2010. A further 6 % increase is forecast for 2012, with an additional 3 % upward turn in 2013.

Housing (+ 30 %) contributes most to the growth in building activities in 2011 and 2012. Public building relating to education, health and administration will remain stable. Activities in connection with private commercial building for industry, office/commerce buildings, hotels and retailing will show a moderate increase in 2011 and 2020.

Investments in the plant construction market will increase by 4 % in 2011 and 12 % in 2012. The increase in investments is first and foremost linked to public investments in roads, rail and other infrastructure. The same applies to plant in other energy sectors related to hydroelectric plant, power line construction and other renewable/sustainable forms of energy. New oil and gas finds together with the relatively high prices for oil, gas and energy prices in general

are expected to contribute to that investments in oil, gas and the energy sector remain at a high, stable level. The expected phasing out of nuclear power in a number of European countries also contributes to a high level of investment in the energy sector.

Economic freedom of action – but maintenance lagging far behind

The Norwegian State has large and growing assets. At the same time major deficiencies in maintenance and the need for new investments in buildings and key social infrastructure are reported on an almost daily basis. The question is whether these assets to be kept for future generations or should the country invest more in real capital such as new building and maintenance of infrastructure, water, sewage and energy plants.

In March 2010 RIF published a Norwegian State of the Nation (SotN) based on the format used for similar reports published in the USA, Finland, Denmark and Great Britain. Railways and drainage/sewage plant were awarded a '2' in the report, which means that both are in such an extremely poor state of repair that functionality is under threat. In the mid-zone, with 3 points, we find municipal buildings, health institution buildings, national/county roads, municipal roads and water supply infrastructure. The report was followed up in 2011 and it transpires that there is an increase in will on the part of the authorities and developers to increase investments in these sectors. Public transport came out as a "budget winner" in 2011 and 2012. RIF takes some of the credit for this because we made the political powers that be aware in no uncertain terms of the enormous challenges this lack of maintenance have resulted in. RIF is now experiencing pressure from the authorities for renewed dialogue and co-operation in practical areas such as lack of capacity and expertise and for increased efficiency in the implementation of projects.

A number of exciting projects

Road and Rail: The largest individual projects in public transport in the years ahead will be the railway running to the

south from Oslo, the so-called Follo Railway. Together with similar projects running west and the refurbishment of existing railways, major investments will be made in Norway's railways over the coming 10 – 20 years. The authorities and the branch are now intensively engaged in work to increase capacity and improve expertise to meet these challenges. In addition, investments are being made in tramways and rail tracks with the objective of improving punctuality and increase capacity in order to better serve an increasing population in and around the major towns and cities.

A number of major motorway projects in and around the major towns and cities are also in the planning stage, with focus on major road, bridge and tunnel projects designed to link regions and reduce threats posed by avalanches and land/rock slides.

Energy: The need to develop trade and industry, increased energy prices and the demand for sustainable renewable energy has resulted in that several exciting projects are in the planning phase. Investments are being made in new water supply plant; elderly generating plant is being refurbished and new microgeneration plant is being constructed. Grid capacity for the transport of power is being increased. Several alternative energy projects are being planned, including offshore wind, onshore wind, Biogas and power and thermal solar plants.

The new Oslo – Gardermoen airport terminal is in the planning stage. Necessary expansion of capacity at the airport requires the planning and construction of a new terminal building, taxiways and aircraft stands and the accompanying technical infrastructure, together with access roads, front traffic area, Parking facilities and technical infrastructure.

Cultural buildings: Major investments are being made in new cultural buildings. The new National Museum in Oslo, key cultural buildings in Kristiansand, Stavanger and in other towns and cities are under planning and construction.

Hospitals: New construction and rehabilitation of hospitals in all health

regions in Norway. The largest projects in this sector are Haukeland Hospital in Bergen, Nordlands Hospital in Bodø, the new Østfold Hospital, the new Buskerud Hospital and other hospitals are in the planning phase.

International projects. An attractive domestic market with lower ethical and commercial risks has resulted in that Norwegian consulting engineering companies have changed their strategies with regard to international activities. This has in turn resulted in that international activities have turned away from mainly aid-related projects and are now focussed more investments in the more developed countries and on purely commercial projects with a low risk profile. Activities abroad have a particular focus on energy projects such as hydroelectric power developments and oil and gas. The export share in 2004 was around 10 %, but is forecast to be in the region of 5 % in 2011.

Concentration and restructuring in the branch

Restructuring of the Norwegian market is characterised by the fact that large companies purchase smaller local enterprises to serve a local market and to create an inter-disciplinary resource base "in-house", in order to meet the manpower requirements of major national projects. These developments have resulted in that we now have an extremely intense concentration in the branch around 6 major consultancy companies. These now have over 70 % of all employees in RIF.

Of acquisitions and mergers in 2011 we can mention:

In 2011, Norconsult AS, which is the largest consultancy company in Norway with a total turnover of more than NOK 2.3 billions acquired the companies Geovest-Haugland AS, Myklebust AS, Jørstad RI AS, Elplan AS, Elektroplan AS, Energi&Miljø Consult AS (EMCON), StavsengsIngeniørfirma AS, ElektroTeam AS, ASK Rådgivning AS and Palm & Bratlie AS. In Sweden the company acquired Mark & Marin Ingenjørsbyrå AB. In South Africa Norconsult also acquired the consulting company Lyanda Power Technologies.

In 2011 Multiconsult AS took over the companies Hydpro AS and Barlindhaug Consult AS.

In 2011 Rambøll Norge AS purchased the companies arkitektene Arken AS, Viken Prosjektstyring, Prosjektpartner Bodø AS and Per Andre Hansen landskapsarkitekter AS.

SWECO Norge AS purchased the companies KildeAkustikk AS, OpplandBygg Consult AS and Hans Olav Lie Taksering AS in 2011.

In May of this year Cowi AS purchased Tonning&Lieng

AsplanViak AS purchased the companies I-KON AS, Petter Nome AS and Urbanet Analyse.

In November 2011 the companies A.L Høyer AS and Finsethrådgivendeingeniører AS merged, and from January 1st will operate under the name HøyerFinseth AS. The company has about 90 employees in building and plant engineering, fire prevention consulting and project administration.

Clas Svantesson, RIF

De 100 största norska arkitekt-, teknikonsult- och industrikonsultkoncernerna

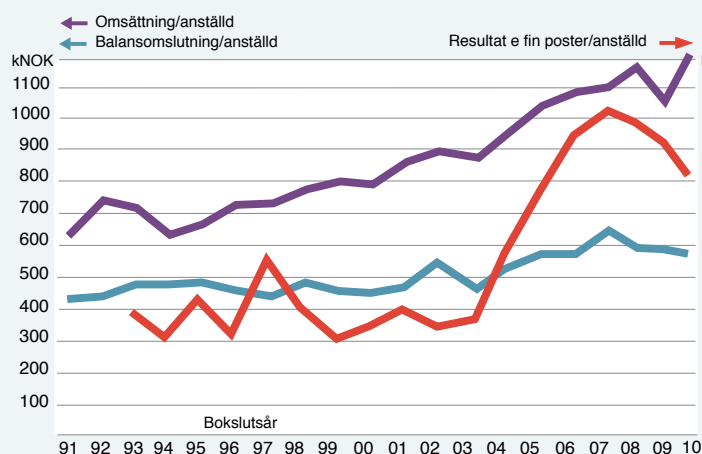
	10/11	09/10	Koncern	Verk- samhet	Bok- slut	Omsätt- ning MNOK	(före- gående)	Medel- antal anställda	Balansom- slutning MNOK	Koncernchef/VD (december 2011)	
	RIF	1	1	Norconsult AS-koncernen	MD	10	2233,7	2012,6	1498	1242,2	John Nyheim
	RIF	2	2	Multiconsult	MD	10	1256,6	1159,6	1173	767,7	Sverre Quale
	RIF	3	5	Rambøll Norge AS	MD	10	1090,2	960,1	1129	528,1	Ole Petter Thunes
	RIF	4	4	SWECO Norge AS	MD	10	1089,4	1061,3	1000	618,6	Vibecke Hverven
		5	3	Reinertsen Engineering	MD	10	1019,7	1029,6	931		Erik Reinertsen
	RIF	6	6	COWI AS	MD	10	899,5	791,7	800	477,6	Terje Bygland Nikolaisen
	RIF	7	7	Asplan Viak koncernen	CE,Env,A	10	585,8	551,7	652	294,3	Øyvind Mork
	RIF	8	8	Dr. Ing. Aas-Jacobsen A/S – koncern	CE, PM	10	314,0	263,4	117	134,5	Trond A. Hagen
	RIF	9	11	Faveo Prosjektledelse (PTL, Prosjekt- og Teknologiledelse AS)	PM	10	251,6	181,5	160	76,6	Sven Erik Nørholm (CEO) Thorbjørn Overholt (Koncernchef)
	RIF	10	9	Hjellnes Consult AS	MD	10	203,0	196,2	147	106,3	Geir Knudsen
		11	17	DARK Gruppen Arkitekter AS * (proforma)	A	10	197,0	127,0	129	80,0	Kjell Østlie
		12	12	LINK Signatur Gruppen	A, PM	10	181,0	168,4	147	82,8	Siri Legernes
		13	13	Techconsult AS	PM,I	10	165,3	154,2	87	52,2	Ronny Meyer
		14	15	OEC Consulting AS	Enr,I,PM	10	144,8	142,8	67	66,8	Knut Hegge
		15	10	Optimo Prosjekt as	PM	10	144,2	181,8	19	82,3	Björn Grepperud
		16	20	Narud-Stokke-Wiig A/S (koncernen) proforma	A	10	140,0	114,4	121	57,0	Jon Arne Bjerknes/Ole Wiig/ Narud Jörn
		17	16	OPAK A/S	PM,Env,Enr,E	10	135,6	132,4	132	37,2	Jan-Henry Hansen
	RIF	18	18	ÅF Norge bolagen	M,E,Enr, I	10	131,5	125,0	115	63,6	Ove Guttormsen
		19	24	Kongsberg Devotek AS (delägt av Semcon AB)	I	10	103,8	90,7	99	38,4	Olav Weider
	RIF	20	19	Dr. techn. Olav Olsen A.S	CE, Enr,Env, PM	10	101,5	116,2	76	50,6	Olav Weider
	RIF	21	23	Barlindhaug Consult AS (konsultbolaget)	MD	10	97,6	92,5	89	52,2	Arnor J. Jensen
	RIF	22	26	HolteConsulting AS	PM,CE,Enr	10	97,5	79,6	54	31,7	Trygve Sagen
	RIF	23	25	Erichsen & Horgen A/S	M	10	94,5	84,1	84	48,2	Leif Øie
		24	21	Teleplan Consulting AS	E	10	91,5	111,1	42	53,6	Mette Solstrand
	RIF	25	28	ViaNova Plan og Trafikk AS	CE,PM	10	84,9	72,7	50	47,7	Per Skotte
	RIF	26	22	Agder Energi Nettkonsult AS	Enr	10	82,0	99,5	64	83,0	Kjell Myrann
		27	34	Rambøll Oil & Gas AS (dt Rambøll Danmark)	Enr,I	10	78,1	52,4	37	55,0	Henning Flington
	RIF	28	29	Myklebust AS	CE, PM	10	74,5	64,4	64	38,5	Børge Bertelsen
		29	30	Niels Torp AS Arkitekter	A	10	59,6	59,3	47	43,9	Niels A. Torp
		30	33	Kåre Hagen konsernen	PM	10	59,5	55,1	45	24,9	Arne Surén
		31	37	BGO Arkitekter AS	A	10	57,3	47,7	51	30,9	Sverre Svendsen
		32	38	Medplan AS arkitekter	A	10	57,3	47,7	51	30,9	Randi Mandt
	RIF	33	35	ECT AS	E,PM	10	55,1	50,7	65	25,4	Jan Henning Quist
		34	66	Eliassen og Lambertz-Nilssen Ark. AS	A	10	54,6	25,8	29	24,7	Borghild Marie Rambech
		35	14	Snøhetta AS	A	10	53,9	145,6	105	19,4	Line Bull
	RIF	36	31	A.L. Høyer AS	PM, CE	10	53,6	58,0	46	23,5	Liv Odden
		37	40	Lpo Arkitekter As	A	10	53,1	43,3	53	25,5	Lisbeth Halseth
		38	32	Hille Melbye Arkitekter AS	A,PM	10	50,2	57,4	46	19,0	Melvin Eiesland
		39	42	Lund Hagem Arkitekter AS	A	10	45,3	38,7	40	17,7	Svein Lund
	RIF	40	46	RG-prosjekt AS	CE,Env, PM	10	43,5	36,2	39	17,3	Atle Romstad
	RIF	41	43	Sjåtil & Fornæss AS	CE,A,PM	10	41,4	38,3	31	15,8	Dag Fornæss
	RIF	42	56	Dimensjon Rådgivning AS	Env, CE, PM	10	39,4	29,8	35	15,5	Jon Halvar Eiane
		43	36	Arkitektfirmaet C.F. Møller Norge AS	A	10	39,2	50,6	36	13,6	Lars Kirkegaard
	RIF	44	58	Finseth Rådgivende Ingeniører AS	CE	10	38,5	28,8	46	16,9	Kåre Solberg
		45	60	Arcasa Arkitekter AS	A	10	35,7	27,3	30	13,8	Per Erik Martinussen
		46	39	Lund & Slaatto Arkitekter AS	A	10	35,6	47,3	39	14,7	Pål Bjørnstad
	RIF	47	52	Brekke & Strand AS	Env	10	35,0	32,9	27	14,4	Ingjerd Elise Aaraas
		48	64	HRTB AS (Arkitekter)	A	10	34,9	26,7	27	20,7	Ola Mowe
		49	51	Solem Arkitektur AS	A	10	34,6	33,3	44	15,7	Roger Snustad
	RIF	50	45	Pabas Arkitekter Og Rådgivende Ingeniører AS	CE,PM,A	10	33,8	37,0	14	18,7	Ketil Bakkejord
		51	41	Arkitekterne Astrup & Hellern AS	A	10	33,6	39,2	28	17,8	Åke Letting
		52	59	Arkitektkontoret Børve og Borchsenius	A, PM,CE	10	33,6	27,5	31	18,3	Jan Olav Horgmo
		53	44	AMB Arkitekter AS	A	10	32,4	37,2	30	12,3	Michael Bowe
	RIF	54	55	Byggsanalyse AS	PM	10	32,1	30,0	26	19,0	Frank Henry Roberg
	RIF	55	57	Nordplan AS	CE,A	10	31,2	29,7	41	12,7	Svein Rotevatn
		56	50	Poyry Forest Industry AS	I	10	31,2	33,8	34	13,3	Espen Christian Huth
		57	54	Rambøll (Aros) Arkitekter AS	A	10	30,1	26,7	31	16,1	Ingeborg Hovland
		58	84	Solheim + Jacobsen Arkitekter AS	A	10	28,8	21,2	29	15,2	Anne Sudbø
		59	47	Techni AS	I	10	28,5	34,9	32	11,1	Dag Almar Hansen
	RIF	60	73	Ingeniør Per Rasmussen AS	E	10	28,3	24,2	19	16,5	Per H. Rasmussen
	RIF	61	62	Prosjektutvikling Midt-Norge AS	PM,CE,E,M	10	28,2	27,1	25	13,8	Odd J. Tilleri
		62	53	IndustriConsult AS	I,MD	10	27,9	30,5	17	16,7	Steinar Spydevold
	RIF	63	75	Planstyring AS	PM, CE	10	27,8	23,7	26	11,9	Reidar Grande
	RIF	64	49	F.Holm A.S (del av NEAS ASA sedan nov 2007)	PM	10	27,3	33,9	22	7,3	Thorbjørn Graarund
		65	81	Abo Plan & Arkitektur AS	A	10	27,3	21,8	20	13,3	Lars Christensen
		66	77	L2 Arkitekter AS (fd Lunde & Løvseth arkitekter A/S)	A	10	27,1	22,6	16	13,4	Jon Flatebø

RIF = Medlem i RIF, Rådgivende Ingeniørers Forening. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. – = uppgift saknas.

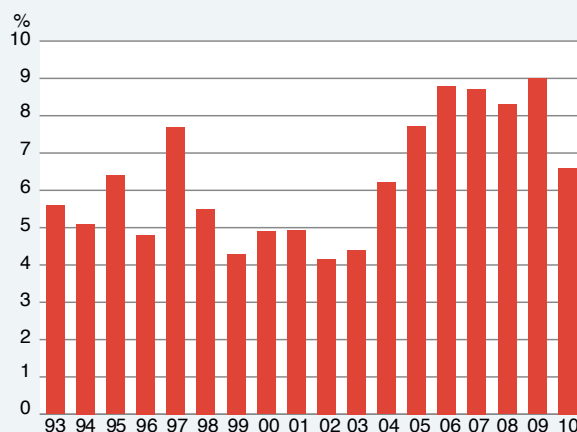
PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin.

10/11	09/10	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MNOK	(föregående)	Medelantal anställda	Balansomslutning MNOK	Koncernchef/VD (december 2011)
67	70	Arkitektgruppen CUBUS A/S	A	10	26,5	24,9	23	11,0	Erik Wald-Jacobsen
RIF 68	69	Itech AS	M,E	10	26,4	25,2	14	10,1	Håvard Olsen Wiger
69	92	Halvorsen & Reine AS (Arkitekterne)	A	10	26,0	19,6	18	21,2	Kjell Reine
RIF 70	68	Sørlandskonsult AS	MD	10	25,4	25,3	24	11,5	Vidar Valen
71	61	PKA – Per Knudsen Arkitektkontor AS	A	10	25,3	27,2	26	8,9	Reidar Klegseth
72	94	A-Tek AS Ingeniørfirma	Enr, I, M	10	24,7	19,5	18	12,5	Jonny Edvardsen
73	112	Space Group Arkitekter A/S	A	10	24,7	16,3	18	19,1	Gary Bates
RIF 74	98	Geovest Haugland	CE	10	24,3	18,6	24	8,5	Hilde Aspås
75	151	Voll Arkitekter AS	A	10	23,8	12,5	25	10,5	Sigbjørn Berstad
RIF 76	76	Staerk & Co AS	PM	10	23,6	23,3	24	11,8	Jan Lindland
RIF 77	89	Karl Knudsen AS	PM, CE	10	23,5	20,0	16	9,3	Arnstien Garli
RIF 78	85	ViaNova Kristiansand AS	CE	10	22,8	21,0	14	9,1	Trygve Håland
79	110	4B Arkitekter AS	A	10	22,7	16,4	24	11,3	Ole Stoveland
80	48	Heggelund & Koxvold AS	A, PM	10	22,6	34,4	29	13,6	Jon Heggelund
RIF 81	90	Stavsengs Ingeniørsfirma AS	PM,CE	10	22,5	19,9	17	18,1	Svein Inge Stavseng
82	103	Dyrvik Arkitekter A/S	A	10	21,5	17,4	27	11,6	Halvor Bergan
83	113	Arkitektkontoret GASA AS	A	10	21,5	16,2	19	8,8	Per Christian Monsen
84	72	Ingeniørfirmaet Malnes Og Endresen AS	E	10	21,4	24,3	25	8,5	Roger Malnes
RIF 85	71	Artec Prosjekt Team AS	CE, PM	10	21,1	24,6	22	10,1	Per Steffen Reigstad
86	83	Meinich Arkitekter AS	A	10	21,0	21,5	20	7,3	Kristian Fodstad
RIF 87	80	Siv.ing Stener Sørensen AS	CE	10	21,0	21,9	23	14,3	Bo Gunsell
88	86	HLM Arkitektur & Plan AS	A	10	20,7	20,4	13	6,6	Marie Louise Lekven
RIF 89	88	ElectroNova AS	E	10	20,6	20,2	15	16,2	Trond Einar Kristiansen
RIF 90	102	SBV Consult AS	CE	10	20,3	17,4	19	11,5	Per Arne Sögård
91	87	Kristiansen & Bernhard Arkitektur Interiør AS	A	10	20,2	20,4	24	11,3	Thorvald Veire Bernhardt
92	91	Ottar Arkitekter AS	A	10	20,1	19,83	17	9,5	Geir Egil Paulsen
RIF 93	104	Unionconsult Boro Vvs Og Miljø AS	M	10	19,8	17,3	17	11,8	Odd Einar Andersen
RIF 94	196	Sinus AS	CE, Env	10	19,8	18,18	18	9,0	Tønnes Andreas Ognedal
95	78	ØKAW AS Arkitekter	A	10	19,7	22,6	22	9,5	Oystein Mitdbø
96	108	Eggen Arkitekter AS	A	10	19,5	16,5	22	12,4	Iver Corneil
RIF 97	63	A.L. Høyer Skien AS	PM, CE	10	19,5	26,8	14	7,2	Jörn Einar Lindgren
RIF 98	79	Techno Consult More AS (Required by Norconsult AS 2010)	M, E, Env, PM	10	19,2	22,1	5	20,4	Einar Meisfjord
99	65	Atkins Norge AS (former Poyry Energy AS)	Enr	10	19,2	26,5	9	10,1	Erik Dambo
100	95	Stormorken & Hamre AS	CE	10	18,9	19,1	8	8,3	Jan Kristoffer Slåtten

De 30 största norska koncernerna

Vinstmarginal

Generellt gäller att det är vanskligt att rakt av jämföra nyckeltalen för de största företagen med motsvarande för de mellan stora och mindre. I de senare företagen betyder de, ofta många, delägarnas omfattande arbetsinsatser relativt sett mycket för företagens omsättning och resultatnivå per anställd.

För företagen 31-100 i förteckningen ovan ökade omsättningen år 2010 med 2,9 % till 2 117 MNOK (2 058 MNOK 2009). Antalet anställda ökade med 11,4 % till 1934 (1736). Omsättningen per anställd minskade därmed till 1 095' NOK (föregående 1 185). Resultatet före skatt ökade till 93' NOK/anställd (föregående 86' NOK). Räknat som vinstmarginal ger detta 8,5 % (7,3 %). Genomsnittlig balans per anställd var 524' NOK (586' NOK).

Nyckeltal för de 30 största koncernerna (föregående år)

Omsättning/anställd	1 222' NOK	1 053' NOK
Resultat efter finansiella poster/anställd	81' NOK	92' NOK
Balansomslutning/anställd	582' NOK	594' NOK

Omsättningen för de 30 största koncernerna ökade med hela 20,6 % till 11 208 MNOK (9 292 MNOK 2009). Med samma räknemetod ökade medelantalet anställda med 4,0 % till 9175 (8821). Resultatet före skatt blev 81' NOK/anställd (92' NOK föregående år. Vinstmarginalen för de 30 största företagen minskade till 6,6 % (9,0 %).

The Association of Consulting Engineers, FRV

The Association of Consulting Engineers (FRV) is the trade and employers' organisation for consulting engineering firms in Iceland. FRV is a negotiating body that engages in negotiations with engineering and technicians' labour unions. FRV's member firms number 25 with a total of around 950 employees. FRV represents about 85% of the available resources in the sector. FRV aims to support its member firms by contributing to the improvement of its members' general business and working conditions and by improving the profile of the industry and its recognition in general. FRV attempts to increase the visibility of engineering consultants and keep attention focused on the importance of good consultancy and quality design.

FRV is working to improve the working conditions of engineering consultants by having influence on standard agreement terms, insurance, etc., as well as disseminating information to the member companies.

FRV is a member of FIDIC (Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils).

Magnús Baldursson, FRV

FRV's homepage: www.frv.is.

FRV's address: Engjateigur 9
IS-105 Reykjavik
Iceland

Tel: +354 553 4200
Fax: +354 553 9480
E-mail: frv@frv.is

The Trade and Employers' Organisation for Architectural Firms, FSSA

FSSA is the trade and employers' organisation for architectural firms in Iceland. FSSA is a negotiating body that engages in negotiations with the architects' labour union. FSSA's member firms number 28. FSSA represents about 80% of the available resources in the sector.

FSSA's aim is to support its member firms by contributing to the improvement of its members' general business, increase the visibility of the member firms and improve the profile of the industry and its recognition in general. FSSA works in close relation with FRV. The Associations share office space and FRV services the Association on a daily basis.

FSSA's homepage: www.fssa.is.

FSSA's address: Engjateigur 9
IS-105 Reykjavik
Iceland

Tel: +354 553 4200
Fax: +354 553 9480
E-mail: fssa@fssa.is

The Icelandic market is slowly recovering

The condition of the Icelandic economy appears to be recovering, slowly but surely, after the collapse of the banks in 2008 and the deepest recession that has ever hit Icelandic society. A lot of effort has gone into restructuring the banks and businesses over the last two years. Public and private sector debt is high and new lending limited. Investments have therefore remained low.

The International Monetary Fund's involvement in Iceland's economic affairs formally ended in 2011. Economic stability has therefore been implemented. It also looks as if the claims of Britain and the Netherlands against Iceland based on the so-called Icesave bank accounts will be settled on behalf of the old Landsbanki's bankruptcy estate. Despite this the Government is still facing great difficulties, particularly because of reduced turnover in the Icelandic economy. The international economic outlook is not helping in this regard. The government's aim is to make ends meet by reducing costs instead of general tax increases, which have nevertheless been hefty the last three years. However, many see signs of better times over the next several months and years, particularly through increased foreign investment. Economic

growth in 2011 registered higher than expected, or up to 4%.

Iceland has applied for membership to the European Union and discussions are undergoing. If an agreement is reached between the EU and Iceland there will be a national referendum on the issue. The referendum could be in about two years time, in the year 2013, if everything goes as planned. Whether membership will be approved depends, among other things, on the outcome of discussions on fisheries. The fishing industry is very important to Icelanders because of its weight in the national economy. Whether Iceland becomes a member of the EU or not, the government has to set a policy regarding Iceland's currency. The Icelandic króna is probably one of the smallest, if not the smallest, currency in the world. Therefore the Króna is generally sensi-

tive to increased international financial market unrest, even when sheltered by capital controls (restrictions on capital movements) as is presently the case. The current plan is to liberalise capital movements in the near future which could result in some exchange rate volatility. According to forecasts the real exchange rate will appreciate gradually in coming years, as it is currently very low in an historical context and probably below its long-term equilibrium level.

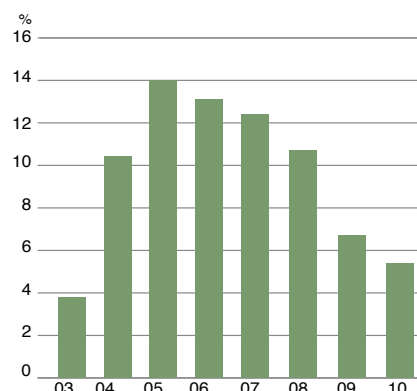
Unemployment is currently 7.2 %, which is perhaps not very high in comparison with many other European countries. On the other hand, unemployment in Iceland was between 1-3 % for a very long time. The current rate is therefore very high historically. Unemployment is expected to be 6 % in 2012. Inflation in 2011 was about 3.9 % but is projected to be about 3.7 % in 2012.

Icelandic consultancy firms have had to adapt to changed circumstances the last three years. Many of them have had to cut the number of employees substantially. Many of them have pursued new markets abroad, and some have had positive results. The turnover from engineering consultancy abroad has increased considerably the last several years – from being 3-5 % of total turnover to about 11-12 % of total turnover today. There are no comparable figures for architecture firms.

It also appears that the recession is not affecting the larger engineering consultancy firms as much as the smaller ones. This outcome can probably be attributed to the larger companies providing consultancy in the field of industry and energy production more than the smaller firms. Projects have been ongoing in heavy industry even though they have been slowed down because of general global recession. Landsvirkjun, an energy company owned by the State, recently tendered the design of two geothermal power stations in Northeast Iceland, each of them 90 MW. Two Icelandic engineering firms, Mannvit hf. and Verkís hf. got the project. The same companies have also sought projects abroad, individually and jointly. These efforts include geothermal energy projects in Kenya and hydroelectric power

FRV memberfirms

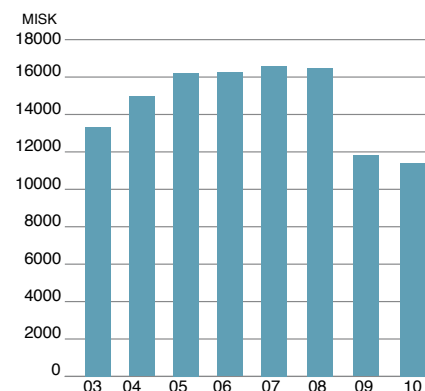
Profit

stations in Georgia and Greenland. Efla Consulting Engineers is also working on a geothermal energy project in Croatia. Other engineering firms in Iceland have landed smaller projects in other countries, mainly in Norway, and this has had a positive impact on their operations during the economical difficulties.

On average the recession has been worse for the architecture firms in Iceland than the engineering firms since the general building and infrastructure industry has been nearly at a standstill for three years. There has not been much investment and build-up in either the private or the public sector. Regarding larger domestic projects, however, the design of a new hospital in Reykjavik is undergoing, where Icelandic architecture firms are part of the design team. The number of architecture firms decreased over the period 2008-2010, but the situation has been fairly stable since then. A survey conducted by FSSA amongst its member companies in October 2011 showed that the number of their employees increased slightly, by about 3 %, since the end of 2010/beginning of 2011. The survey showed that 76 % of the firms believed that the number of their employees over the next six months would either remain the same or increase. The survey also showed that the financial status

Total turnover (estimated)

of 90 % the architecture firms was either not a problem or would have little effect on their operations. It can therefore be expected that the status of architecture firms will be acceptable, professionally and operationally, for coping with increased workloads when demand for services increases again.

Operating performance of FRV's member companies in 2010

According to a survey carried out by FRV, preliminary results show that the total turnover for 2010 was MISK 10,870, a decrease from the year before, and almost a 41% decrease compared to 2008. The average profit among member firms was 5.4 % of turnover for 2010, as opposed to 6.7 % in 2009. No similar survey is made by FSSA for the architecture firms.

Magnús Baldursson, FRV

Island – 18 största arkitekt-, teknik- och konsultföretag

Alla siffror är i isländska kronor och motsvarar kalenderåret 2010. Huvudaktiviteterna presenteras i ordning enligt inbördes storleksfördelning.

10/11	09/10	Koncern	Verksamhet	Omsättning	(föregående)	Medel- antal anställda	Vinst	Balans- omslutning	Koncernchef/VD	
FRV	1	1	Mannvit hf.	MD	6051	3838	355	757	4324	Eyjólfur Árni Rafnsson
FRV	2	2	Verkís hf.	MD	3043	3105	293	303	1884	Sveinn I. Ólafsson
FRV	3	3	Efla hf.	MD	2495	2970	172	70	1218	Guðmundur Þorbjörnsson
FRV	4	4	Almenna verkfræðistofan hf.	MD	576	654	61	-15	169	Helgi Valdimarsson
FRV	5	5	VSÓ Ráðgjöf ehf.	MD	410	500	50	5	347	Grímur Már Jónasson
FSSA	6	16	Batterið ehf.	A	240	112	23	5	25	Guðmundur Ósvaldsson
FRV	7	6	Hnit hf.	PM,CE,Enr,E,Env	238	307	31	-20	89	Harald B. Alfreðsson
FSSA	8	7	THG Arkitektar	A,PM	172	252	15	-10	165	Halldór Guðmundsson
FRV	9	13	Ferill ehf., verkfræðistofa	CE,PM,M,Env	170	130	23		35	Ásmundur Ingvarsson
FRV	10	11	VJI ehf.	E,Enr,I,PM	155	150	17	2	58	Magnús Kristbergsson
FRV	11	8	Verkfræðistofa Suðurnesja ehf.	PM,CE,Enr,E,Env	134	179	15	4	107	Brynjólfur Guðmundsson
FSSA	12	12	Arkís ehf.	A,PM	130	148	14	13	42	Þorvarður Lárus Björgvinsson
FSSA	13	9	Tark - Teiknistofan ehf.	A	126	175	15	-14	50	Ivon Stefán Cilia
FRV	14	10	VSB verkfræðistofa ehf.	CE,M,PM,E,Enr,Env	119	160	18	-7	4	Björn Gústafsson
FSSA	15	14	ASK arkitektar ehf.	A,PM	110	125	14	-5	32	Páll Gunnlaugsson
	16	15	Verkfræðistofa Norðurlands	MD	98	113	12	9	43	Eiríkur Jónsson
FSSA	17	17	Gláma Kím	A	89	60	9	6	95	Árni Kjartansson
FSSA	18	18	VA arkitektar	A	52	50	8	-12	3	Heba Hertvig

Nyckeltal	för de 18 största koncernerna	(föregående år)
Omsättning/anställd	12,59 MISK	11,05 MISK
Resultat efter finansiella poster/anställd	0,96 MISK	0,59 MISK
Balansomslutning/anställd	7,6 MISK	4,2 MISK

Omsättningen för de 18 största koncernerna var ca 14 400 MISK (13 100 MISK föregående år, 20 största) och medelantalet anställda 1 145 (1 187). Vinstmarginalen uppgick till 7,59 % (5,34 %).

SKOL in brief

SKOL is the sector and employers' organization for independent and private consulting companies, and has a membership of 215 consulting engineering and architectural firms. The member companies have approximately 13 600 employees in Finland and their foreign subsidiaries employ some 8000 personnel abroad. Many SKOL members belong to international groups, which together employ over 50 000 staff all over the world.

SKOL aims to promote professional and independent engineering consultancy, to improve the preconditions for consulting and to monitor the interests of its members, both in Finland and abroad. The principal goals are to guarantee a high level of quality and to develop efficiency, profitability and solidity. The Association quotes quality as being the main criterion in consultant selection.

The strategic themes of the SKOL action plan are that:

- SKOL members are competent, well-educated and developing resources.
- The SKOL sector is visible, appreciated and has a good image.
- Consulting engineering markets are functional and competition is fair.
- Labour markets and conditions are flexible and encouraging, and.
- SKOL member companies are competitive, progressive and profitable.

During the action plan period, which runs from 2011-2013, SKOL aims to:

- strengthen the business conditions for SKOL members
- invest in knowledge, responsibility and customer value in consulting sector communications
- support the renewal of individual member firms and the sector in general, and
- help foresee future challenges and opportunities

SKOL member firms must act impartially in commercial, manufacturing and contracting interests, and shall have participated in independent engineering, architectural

Timo Myllys, SKOL

assignments or other forms of consulting for at least a year. The executives and foremost consultants of a member firm must be full-time consultants and have an adequate educational background and experience in their specific fields.

SKOL capacity represents two thirds of the total consulting engineering capacity in Finland. Currently, the yearly invoicing among SKOL's member firms is in the region of EUR 1 150 million. Building construction accounts for 44 %, municipal engineering for 28 % and industrial projects for 25 % of domestic works. About 22 % of the turnover comes from foreign operations. Finnish consulting engineers have reference projects in more than 100 countries on all continents.

Personnel in SKOL member firms have a high level of educational ability. Some 70 % of all employees in the member firms have a university or technical college degree. The 23 largest firms with over 100 employees have a total staff of 10 500, another 24 medium-sized firms with between 30 and 100 employees have 1 300 staff, and 168 small firms with less than 30 staff employ another 1 800 people.

Address: P.O. Box 10
(Eteläranta 10)
FIN-00131 Helsinki

Tel: +358 9 19 231
Fax: +358 9 624 462
E-mail: skolry@teknologiateollisuus.fi
Web: www.skolry.fi

The economic results achieved by SKOL member firms plummeted in 2009 and remained at the same low level in 2010. Last year, the profit level among SKOL member companies was 5.2 % and the operating margin ratio 6.9 %. The overall result was mainly held down by the growing salary expenses and the decrease in financial income.

The total turnover of SKOL member firms in 2010 was EUR 1150 million. Domestic turnover amounted to EUR 900 million, which represented a decline of eight %, and foreign turnover was approximately EUR 250 million, which was a decline of some ten %.

Domestic turnover was mainly generated by building sector companies invoicing EUR 390 million and industrial sector engineers billing a total of EUR 230 million. The civil engineering sector recorded domestic billing of EUR 250 million. The remaining income, EUR 30 million, came from education, management consulting and other business segments.

Sweden and Russia principal export countries in 2010

The foreign turnover of EUR 250 million was mainly generated by industrial consulting engineering companies invoicing an impressive EUR 160 million, which represented a 65 % share of the total. Building engineering firms conducted foreign assignments worth EUR 20 million and civil engineering works represented a total value of some EUR 30 million. The remaining foreign income – EUR 35 million – came from development projects in education, health, social sector and other areas.

European countries, including Russia, accounted for some 55 % of all foreign turnover, and Asian countries 24 %. Projects financed by Finnida (Finnish International Development Agency) generated revenues of EUR 27 million instead of the EUR 22 million of the previous year. The five most important export markets were Sweden, Russia, China and the United Kingdom.

Slow decline among SKOL members in 2010

The results in the turnover of SKOL member firms in 2010 show a four % decrease compared to 2009. Furthermore, the decline in relation to 2008 was as much as 14 %. The number of staff employed by SKOL member firms totalled 13 600 in spring 2011, which was one % higher than the year before.

SKOL member firms recover during 2011

SKOL's trend report in October 2011 shows that Industrial design projects abroad, together with an increase in domestic infrastructure and building sector projects over the past 12 months, have led to an increase of 22 % in the volume of orders among SKOL member companies in the space of a year. The total order volumes have returned to near-normal levels and represent an average of almost six months' work.

The order volume among consulting engineers in the housing and infrastructure sectors are clearly higher than a year ago. A higher volume of new projects has been available compared to last year. Unfortunately, increased price competition – particularly in public procurement – has slowed down the growth of order volumes and weakened profitability.

Consulting engineers working on industrial projects have more than doubled their export orders from the rock-bottom level recorded a year ago. Export orders have risen to almost normal levels. Instead, domestic orders have decreased slightly. The total order volume for the industrial sector is still lower than it was before the recession in 2008. More than half the total backlog of orders consists of export projects.

Market outlook for 2012 worrying

During autumn 2011, the Finnish consulting engineering market appears to be weakening. The domestic market outlook balance figure dropped to a negative level of 40 %, while in the spring it was still 35 % in the black. The basic problem is declining domestic investments in industry, building construction and the infrastructure sectors.

Half the industrial consulting engineers, a third of all infrastructure planners and a quarter of all building engineering companies predict that the domestic market will weaken over the coming six-month period.

And foreign markets do not appear to be that much brighter. Almost half the industrial consulting engineers and a fifth of the building sector firms expect the export market to weaken. Only ten

% of infrastructure sector engineering firms anticipate a growth in foreign business.

Finland predicts 3 % growth in GDP for 2011

Growth during the year 2011 will remain subdued due to weakened international demand. The high level of output during the beginning of the year will nevertheless generate a 3 % growth in GDP for the year as a whole.

The weakness in the international economy began to make itself felt in exports in the second quarter. This is in turn having an impact on investment and consumption through consumer confidence. The economy is expected to pick up next year in the wake of strengthening export demand.

Exports for 2011 as a whole are expected to remain at last year's level due to a substantial decline in service exports, even though the exports of goods will increase by 4 %.

Alongside economic growth, the demand for labour has increased and the unemployment rate will fall to 7.9 % in 2011 compared to last year's 8.4 %. New jobs are being created, especially in service sectors. In the public sector, financial problems restrict the opportunities for employment.

The 2011 investment survey conducted by the Confederation of Industries (EK) projects growth in investment in several industries in 2011. Many companies still have idle capacity from the period prior to the financial crisis. Private investment is nevertheless expected to increase this year by close to 6 %. In 2012, the growth rate will slow down to 2.5 %.

Housing investment decreases

According to the Confederation of Finnish Construction Industries, RT, the total volume of construction in Finland will undergo further growth of 4 % this year. However, in 2012 it will probably remain at this year's level. Although the overall economic situation has already become weaker, and fears of a new recession have mounted, such factors have a delayed impact on construction. Construction operations will thus remain at a reasonable level during

the first half of next year, due mainly to construction projects that have already been initiated.

It is estimated that in 2011, work will start on the construction of 30 000 new residential units in Finland. In 2012, the number of new construction start-ups is expected to drop to as few as 27 000. Increased consumer caution and the increase in the supply of new housing will put the brakes on residential start-ups. The number of market-financed residential start-ups will probably remain unchanged in the next few months, but there will be a significant decline in state-supported housing production.

The construction of business premises in Finland will see moderate growth in 2011, but the number of start-ups is expected to decrease next year. There is a demand for new business premises, especially in the growth centres, and several new projects entailing the construction of commercial buildings are in the pipeline. The weakening of consumer confidence will most likely be felt in the number of commercial building start-ups, as it has become more difficult to find tenants for pending projects.

The total volume of infrastructure construction in Finland is expected to decline by about 3 % in 2011, but to enjoy a slight increase next year. The market situation for rock engineering will probably remain good in 2012, as demand is maintained by greater mining activity and underground excavation work in the growth centres. A number of new road and railway projects will also be launched in 2012. The building construction market has a particular impact on the demand for geotechnical engineering works, concrete products and mineral aggregates. The weak finances currently affecting cities and municipalities are now being made clearly evident by the decline in basic road maintenance.

Timo Myllys

ATL in brief

The Association of Finnish Architects' Offices (ATL) is an independent organisation monitoring and promoting the interest of the architectural industry. Its mission is to develop architectural services and thus improve the quality of construction and the environment. The professional membership requirements of the association are strict.

An ATL member office is professional. To be accepted as a member, the management of the office must have the highest professional architectural training and solid experience of working in the industry. The management is required to work full-time in planning, design or related consultation.

An ATL member office is experienced. Prior to applying for membership, the office is expected to have provided independent designing and consultation services for a minimum of three years. To further guarantee professional competence, the chief designers of the company must have a minimum of seven years' experience in the field.

An ATL member office is committed. The office leaders are required to own a majority of the company and act as the responsible management.

Construction has become an increasingly complicated industry, having to meet increasingly demanding challenges. Because of the long supply chains, it takes intense effort to secure the quality of the end result. This is why competent leadership is vital for construction and building design. The member companies of the Association of Finnish Architect's Offices have demonstrated through their training, experience

Vesa Juola, ATL

and professional ethics that they have the as necessary competence and resources to meet these new challenges.

Construction and building design deserve skilled and professional management.

The medium size of ATL member office is 7,5 employees. Quite normal is that offices have more than one partner. The average amount of partners per office is 1,6 person. In 100 offices there are more than one partner.

ATL in numbers:

240	amount of members
1800	amount of people employed by members
EUR 145,2 m	total invoicing in the year 2008

Address: Runeberginkatu 5
FIN - 00100 Helsinki
Tel: +358 9 5844 4218
Email: atl@atl.fi
Web: www.atl.fi

Growth in construction appears to stagnate

The Confederation of Finnish Construction Industries RT predicts that the volume of construction will continue to grow in 2011, but stagnate in 2012. In 2011 the number of building starts remains at the same level as in the previous year at 38 million cubic metres.

Growth forecasts for this and the next year have been downgraded as a result of current developments in the world economy. Early next year construction will continue at a fairly active level, however, thanks to projects already underway.

The number of building starts in 2011 is expected to reach 30,000 housing units, down 10 % on the previous year. Shaken consumer confidence has had an adverse impact on low-rise construction in particular. While the effects of the stimulus package launched in autumn 2008 are still felt in government-subsidised housing production, other building starts have clearly declined in number. In 2012 subsidised housing production is expected to decrease by another 10 %, with the total number of building starts falling to 27,000 units.

Zero growth expected in industrial, commercial and office construction

Year 2007 looks to remain the peak year in industrial, commercial and office building construction. The 2011 volume is lagging behind by about one third. The current level of activity may be deemed close to normal. Some growth may take place in commercial construction as a result of several major new projects.

Worsening prospects for housing production

Although housing production has for the past few years been the major force sustaining financial performance by architects' offices, prospects took a turn for the worse towards the end of 2011. According to the business cycle report published by the Finnish construction industry, housing production forecasts are bleaker than before. This despite the fact that interest rates remain relatively low; there is strong interest in home-buying; population growth continues; immigration is on the rise; migration

Overview of the 2011 market for architectural design in Finland

Focus on residential building design and construction of public buildings

Approximately 1,900 persons were employed by the 248 member firms of The Association of Finnish Architect's Offices (ATL) at the end of 2011. The turnover generated by the member offices in Finland in 2010 fell by over 3 % year-on-year to €133.2 million.

within the country is brisk; households of 1 to 2 people are growing in number; the shortage of small dwellings remains acute; rents are rising; and the number of finished homes being offered for sale is still quite low.

Housing production is highly sensitive to business cycles and slows down quickly when consumer confidence weakens. In particular, this is reflected in the prices of existing dwellings that have levelled off.

According to the construction industry report, a slight recovery is discernible in areas other than housing production. Commercial construction has remained relatively steady in terms of volumes, and major wholesale & retail chains are investing in a few large projects.

Office construction is showing modest growth, the vacancy rate has levelled off at around 15.5, and rents have stabilised. A new development giving a boost to the markets is strong demand for energy-efficient premises.

Public construction remains relatively steady

Several new projects to build streets, car parks and underground parking facilities have been launched in growth centres and the Helsinki area in particular. Additionally, work is underway to build a new ring rail track and extend the westbound metro line in Helsinki. Other public construction too has remained relatively stable and there is a clear increase in construction volumes in the field of health care facilities and nursing homes.

Industrial, commercial and office construction recovering from the 2010 dip

A number of new projects to build industrial warehousing facilities are in the planning stage and postponed projects are being resumed. It is worth noting, however, that the substantial increase in warehousing cubage is primarily due to two new extensive building projects.

Renovation and refurbishment continue to expand

While renovation and building repairs figure large in the public debate, it is not yet reflected in the statistics to the extent suggested by all the talk. According to Statistics Finland, the share of renovation in the net sales of the leading Finnish construction companies grew by 3 % in 2010.

Architects' confidence in the future shows signs of being shaken

While nearly 70 % of the respondents to the business cycle survey conducted by The Association of Finnish Architect's Offices in autumn 2011 believe that their firms' prospects remain unchanged, the percentage of those who expect the domestic market to weaken has grown considerably and, conversely, the share of those who expect the prospects to improve has been halved. As far as exports are concerned, 92 of the respondents, or over 90 %, expect the market to remain the same. While the respondents do not foresee any need for layoffs, the number of part-time employees is expected to grow.

Architects' future hinges upon greater appreciation of impartial expertise

Completely new and increasingly complex services related to building and the built environment in general call for more specialised and versatile plans. Design has been forced to develop into a process that involves genuine cooperation between several specialists. In these new circumstances, the architect's input is bound to increase in value because the significance of the structured and preserved information contained in the plans will only multiply over the course of the life cycle of buildings. As a result, it will become necessary to profoundly re-evaluate the question of how design is directed and managed, and by whom. Even amidst the new challenges, it is indispensable for construction projects to have an impartial expert in and defender of practicality, sustainability and beauty.

Vesa Juola

De 100 största finska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

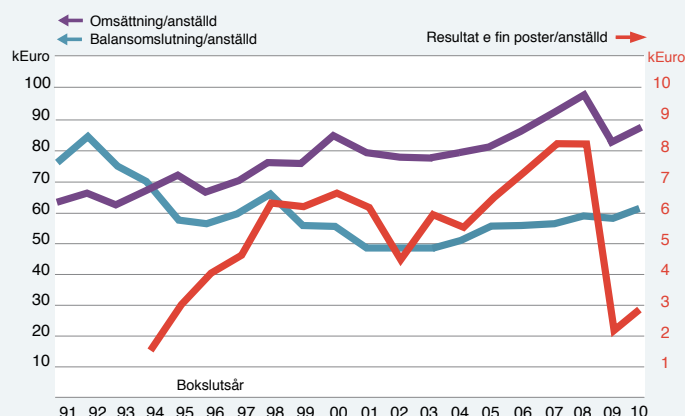
	10/11	09/10	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MEUR	(föregående)	Medelantal anställda	Balansomslutning MEUR	Koncernchef/VD (december 2011)
SKOL	1	1	Pöyry Group	MD	10	682,6	673,5	6801	532,50	Heikki Malinen
	2		Inspecta Oy	I	10	150,0		1400		Kari Aulasmaa (April, 2012)
SKOL	3	3	Etteplan Oy	I	10	106,0	98,7	1569	67,65	Matti Hyttiäinen
SKOL	4	4	Ramböll Finland	MD	10	84,1	80,9	1106	35,78	Markku Moilanen
SKOL	5	2	Neste Jacobs group (f d Rintekno)	I	10	74,1	101,4	624	45,26	Jarmo Suominen
SKOL	6	7	FCG Finnish Consulting Group	MD	10	66,6	42,9	532		Ari Kolehmainen
SKOL	9	5	FMC Group (Finnmap Consulting Group)	CE,S,E,M	10	64,9	73,2	944	50,66	Markku Varis
SKOL	7	6	SWECO Group (Industry, PM, Paatela)	I,MD	10	38,8	52,5	558	28,61	Kari Harsunen
SKOL	8	8	Destia Group		10	35,0	34,4	342		Hannu Kulju
SKOL	10	9	SITO Group Oy	CE, Env, PM	10	30,6	31,2	347	13,50	Kimmo Fischer
SKOL	11	15	Citec Group (proforma)	I, Env	10	30,1	24,4	290	17,80	Martin Strand
SKOL	12	12	WSP Group Finland (proforma)	MD	10	30,0	26,9	332	12,11	Kirsi Hautala
SKOL	13	18	Vahnen Oy	CE	10	29,5	20,6	326	5,49	Veijo Komulainen
SKOL	14	14	Deltamarin Oy	I	10	28,6	25,9	265	17,29	Mika Laurilehto
SKOL	15	13	Ingenjörbyrå Olof Granlund	E,M	10	28,0	26,6	362	16,46	Pekka Metsi
SKOL	16	10	ÅF Consult Finland	I, Enr	10	27,5	29,8	178	16,70	Sami Kangasharju
SKOL	17	11	Elomatic Group Oy	I, MD	10	27,3	28,6	502	28,34	Olli Manner
SKOL	18	16	A-Insinöörit Group	S,CE, PM	10	25,5	23,6	323	9,01	Seppo Raiski
SKOL	19	20	Dekra Industrial Oy (Polartest 2008)	Enr	10	19,6	18,7	189	8,08	Matti Andersson
SKOL	20	17	Rejlers Finland Oy	I, E, M, Env	10	17,6	21,5	290	5,47	Seppo Sorri
SKOL	21	19	ISS Group	MD	10	16,6	19,1	172		Harri Väänänen, Ari Tuutti
	22	21	Insinööritoimisto Comatec Group	I, PM	10	14,3	17,4	294	10,94	Aulis Asikainen
SKOL	23	22	Suomen Talokeskus Oy	MD	10	12,7	12,9	107	15,20	Jani Saarinen
	24	25	Raksystems Oy	PM, CE, S	10	10,2	9,0	100	2,60	Marko Malmivaara
SKOL	25	33	FM-International Oy	CE	10	9,7	6,2	30	24,90	Timo Sääsä
SKOL	26	23	CTS Engtec Oy	I,CE	10	9,5	9,7	147	5,02	Antti Lukka
SKOL	27	28	Ahma Insinöörit Oy	PM	10	9,0	7,7	94	4,59	Jyri Mäkelä
SKOL	28	27	Optiplan Oy	MD	10	8,9	7,9	135	4,64	Tommi Vaisalo
SKOL	29	24	Protakon koncernen Oy	I, E, PM	10	8,0	9,6	83	3,42	Timo Akselin
SKOL	30	29	Indufor Oy	I	10	7,7	6,6	24		Suvi Antilla
SKOL	31	31	Projectus Team Oy	E,M	10	7,1	6,5	97		Juha Pihlajamäki
SKOL	32	35	Golder Associates Oy	Env	10	6,4	5,6	52	2,54	Kim Brander
SKOL/ATL	33	128	Innovarch Architects Oy	A	10	5,8	1,0	55	5,54	Pentti Hakamäki
	34	43	Rakennuttajatoimisto HTJ Oy	PM	10	4,9	3,7	40	1,99	Martti Reijonen
ATL	35	46	Arkkitehtitoimisto Larkas & Laine Oy	A	10	4,9	3,4	58	2,16	Harri Laine
SKOL	36	36	Saario & Riekkola Oy	CE, Env	09/10	4,8	4,9	40	1,99	Reijo Riekkola
SKOL	37	38	AX-Konsultit Oy	Env,Enr,I,E,M	10	4,8	4,7	70	2,93	Urpo Koivula
SKOL	38	41	Rapal Oy	PM	10	4,6	3,9	42	3,11	Tuomas Kaarlehto
SKOL	39	26	Chematur Ecoplanning Oy	I	10	4,6	8,7	10	8,90	Timo Kuusisto
SKOL	40	37	Oy Omnitele AB	PM(tele)	10	4,5	4,8	41	2,58	Tomi Paatsila
SKOL	41	45	Insinööritoimisto Ylimäki & Tinkanen OY	CE	10	4,5	3,4	54	3,70	Harri Tinkanen
ATL	42	39	Arkkitehtitoimisto Pekka Helin & Co Oy	A	10	4,4	4,4	44	2,69	Pekka Helin
SKOL	43	42	NIRAS Finland Oy (NIRAS Group A/S)	Env	10	4,2	3,7	22	4,45	Tor Lundström
SKOL	44	40	Magnus Malmberg Oy	CE, S	10	4,1	4,3	60	3,37	Tapio Aho
SKOL	45	54	Kontermo Oy	E,M	10	3,5	2,8	41	1,96	Jukka Hyttinen
ATL	46	34	Arkkitehtitoimisto SARC Oy	A	09/10	3,3	5,7	41	4,20	Sariotta Narjus
	47	32	Insinööritoimisto Enmac Oy	I	10	3,2	3,3	20	1,21	Martti Ala-Vainio
SKOL	48	50	Hepacon Oy	M,E	09/10	3,2	3,0	35	1,49	Matti Remes
SKOL	49	58	Insinööritoimisto Lausamo Oy	E	10	3,2	2,5	45	2,10	Timo Tenninen
ATL	50	100	Arkkitehtitoimisto HKP Oy	A	10	3,0	1,5	27	1,18	Mikko Suviola
SKOL	51	49	Insinööritoimisto Pontek Oy	CE	09/10	2,8	3,2	27	2,01	Keijo Saloviini
ATL	52	47	Pes-Arkkitehdit Oy (Pekka Salminen)	A	10	2,8	3,3	34	1,42	Jarkko Salminen
	53	55	Indepro Oy	PM, CE	10	2,8	2,8	20	2,45	Seppo Kivilaakso
SKOL	54	59	Hifab Oy		10	2,8	2,4	10	1,78	Juhani Antikainen
SKOL	55	30	Finnmap Infra Oy	CE	10	2,7	6,6	69	2,52	Harri Linna
SKOL	56	44	Kalliosuunnittelu Oy (Rockplan Ltd)	CE	10	2,7	3,4	34		Jarmo Roinisto
SKOL	57	51	YSP-Consulting Engineers Oy	E,I	10	2,7	2,9	24	1,99	Juha Pykäläinen
ATL	58	61	Arkkitehtitoimisto Sigge Oy	A	10	2,6	2,3	37	3,57	Pekka Mäki
SKOL	59	48	TSS Group Oy	E	09/10	2,5	3,2	48	1,36	Kari Kallio
SKOL	60	57	Insinööritoimisto Grundteknik (Pohjateknikka Oy)	CE	10	2,5	2,5	35	1,62	Seppo Mämö
SKOL	61	87	Contria Oy	CE	10	2,5	1,8	28	0,51	Tom Eriksson
SKOL/ATL	62	72	KS OY Arkkitehtuuria	A	10	2,4	2,1	26		Timo Meuronen
SKOL	63	52	RAMSE Consulting Oy	PM	10	2,4	2,9	30	0,77	Mikko Horto
SKOL	64	85	Insinööritoimisto Akukon Oy	CE	10	2,4	1,8	20	0,74	Seppo Helin
ATL	65	69	Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkola Oy	A	10	2,3	2,1	18	1,74	Hannu Jaakkola
ATL	66	56	LPR Architects	A	10	2,3	2,7	31	2,51	Mikko Pulkkinen
SKOL	67	64	Carement Oy	CE	09/10	2,2	2,2	34	0,64	Alpo Mänttari

SKOL = Medlem i SKOL, Suunnittelu- ja Konsulttitoimistojen Liitto. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. – = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin.

	10/11	09/10	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MEUR	(föregående)	Medel- antal anställda	Balansomslutning MEUR	Koncernchef/VD (december 2011)
SKOL	68	62	Yhtyneet Insinöörit Oy	Enr,E	10	2,2	2,3	28	0,94	Keijo Mäkinen
SKOL	69	63	Asitek Oy	E	10	2,2	2,3	18	1,41	Rauno Mäkelä
ATL	70	102	K2S Architects	A	10	2,2	1,4	20	1,35	Kimmo Lintula
SKOL	71	66	Insinööritoimisto Lauri Mehto Oy	CE	10	2,1	2,2	22		Simo-Pekka Valtonen
SKOL	72	68	Geounion Oy	CE	10	2,1	2,1	31	0,82	Matti Mäntysalo
SKOL	73	73	Geopalvelu Oy	CE	10	2,1	2,0	28	1,13	Toivo Ali-Runikka
ATL	74	75	Arkkitehdit Tommila Oy	A	10	2,1	2,0	25	4,70	Mauri Tommila
ATL	75	94	Eriksson Arkkitehdit Oy	A	10	2,1	1,7	28	0,79	Patrick Eriksson
SKOL	76	91	Insinööritoimisto Srt Oy	CE	09/10	2,0	1,7	19	0,71	Pauli Oksman
SKOL	77	67	Maaskola Oy	M	10	2,0	2,2	22	0,98	Kari Seitaniemi
SKOL	78	86	Roadscanners Oy	CE	10	2,0	1,8	18	1,35	Timo Saarenketo
ATL	79	125	Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki Oy	A	10	2,0	1,1	20	0,67	Rainer Mahlamäki
ATL	80	80	Uki Arkkitehdit Oy	A	10	1,9	1,8	30	0,95	Mikko Heikkinen
ATL	81	83	Arkkitehtuuritoimisto B & M Oy	A	10	1,9	1,8	20	0,75	Jussi Murole
SKOL	82	65	Plaana Oy	Env	10	1,9	2,2	27	1,63	Pekka Mosorin
SKOL	83	74	Arkins Suunnittelu Oy	M	10	1,9	2,0	24	0,54	Mika Kaitonen
SKOL	84	71	Strafica Oy	CE	10	1,8	2,1	17	0,98	Hannu Pesonen
SKOL	85	78	Ingenjörbyrå Oy Avecon	PM, M, CE	10	1,8	1,9	25	0,53	Peter Jakobsson
SKOL	86	84	Insinööritoimisto Tauno Nissinen Oy	E,Enr	10	1,8	1,8	25	0,61	Antti Danska
SKOL	87	92	Insinööritoimisto Äyräväinen Oy	CE	10	1,8	1,7	22		Mikko Äyräväinen
SKOL/ATL	88	111	Arkkitehtitoimisto C/JN Oy	A	10	1,8	1,4	17	0,86	Eero Valtiala
ATL	89	79	Arkkitehtitoimisto Helamaa & Heiskanen OY	A	10	1,8	1,9	21	1,29	Keijo Heiskanen
SKOL	90	60	Geotek Oy	Env	10	1,7	2,3	31	1,36	Matti Huokuna
SKOL	91	95	Geobotnia Oy	CE	10	1,7	1,7	15	1,57	Olli Nuutilainen
ATL	92	104	Arkkitehtiryhmä A6 Oy	A	10	1,7	1,4	19	0,63	Eija Karimaa
SKOL	93	121	EP-Logistics Oy	CE, PM, A	10	1,7	1,2	16	0,50	Pekka Korpiharju
ATL	94	96	Arkkitehtitoimisto JKMM Oy	A	10	1,6	1,6	17	0,37	Juha Mäki-Jyllilä
ATL	95	77	Arkkitehdit NRT Oy (Nurmela,Raimoranta,Tasa)	A	10	1,6	2,0	26	0,79	Teemu Tuomi
ATL	96	81	Arkkitehtitoimisto Davidsson & Tarkela Oy	A	10	1,6	1,8	20	0,80	Aki Davidsson
SKOL	97	82	Kva Arkkitehdit Oy	A, PM	10	1,6	1,8	21	0,55	Jean Andersson
SKOL	98	88	Insinööritoimisto Mittatyö Suomi Oy	CE	10	1,6	1,8	18	0,70	Jukka Holopainen
ATL	99	89	Sisustusarkkitehdit Gullstén & Inkinen Oy	A	10	1,5	1,7	24	3,03	Jari Inkinen
SKOL	100	93	Intertek ETL Semko Oy		10	1,5	1,7	16	0,95	Petri Lehtinen

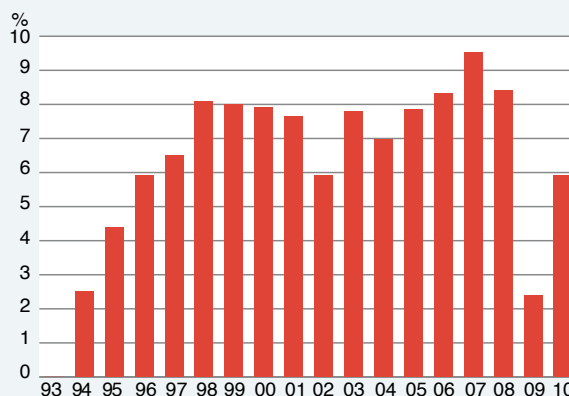
De 30 största finska koncernerna

Generellt gäller att det är vanskligt att rakt av jämföra nyckeltalen för de största företagen med motsvarande för de mellan stora och mindre. I de senare företagen betyder de, ofta många, delägarernas omfattande arbetsinsatser relativt sett mycket för företagens omsättning och resultatnivå per anställd.

För företagen 31-100 i förteckningen ovan minskade omsättningen år 2010 med 1 % till 188 MEUR (190 MEUR 2009). Antalet anställda minskade med 4 % till 2 073 (2 159). Omsättningen per anställd ökade till 91' EUR (föregående 88'). Resultatet före skatt minskade till 11,2' EUR/anställd (14,1'). Räknat som vinstmarginal ger detta 12,3% (15,4 %). Genomsnittlig balans per anställd var 60,6' EUR (59,5').

Vinstmarginal

Nyckeltal	för de 30 största koncernerna (exkl. Pöyry)	föregående (exkl. Pöyry)
Omsättning/anställd	90,5' EUR (84,8'EUR)	87,2' EUR (79,0' EUR)
Resultat efter finansiella poster/anställd	2,9' EUR (4,6' EUR)	2,2' EUR (2,5' EUR)
Balansomslutning/anställd	61,4' EUR (48,9' EUR)	58,4' EUR (45,3' EUR)

Omsättningen för de 30 största koncernerna ökade med 8 % till 1 672 MEUR (1551 MEUR 2009). Med samma räknemetod ökade medelantalet anställda med 4 % till 18 466 (17775). Resultatet före skatt blev 4,6' EUR/anställd (2,2' föregående år).

Den internationella marknaden ●

Internationell utveckling

Vinstmarginalerna för de 300 största europeiska företagen inom sektorn ökade en aning under 2010. Under 2009 hamnade den genomsnittliga vinstmarginalen för de 300 största på 5,3 %, med en median på 3,2 %. För 2010 är motsvarande siffror 5,5 %, med en median på 3,5 %.

Lönsamhetssiffror har dock inte varit tillgängliga för alla företag, men signalerna tyder på att lönsamheten för företagen inom sektorn i Europa ökade en aning. Konsolideringstrenden inom sektorn har fortsatt även under 2011 med en ökad volym strukturaffärer. De amerikanska jättarna fortsätter att förvärva företag och växa i Europa.

Strukturhändelser

Altran Technologies byter vd

I överenskommelse med det avtal som undertecknades i april meddelar Altran att försäljningen av det brasilianska dotterbolaget Altran Do Brasil Holding och dess underavdelningar TCBR (Infrastructure Project Consulting), ACT (Technical Studies and Engineering Consulting) och Arthur D. Little (Strategy Consulting) har slutförts. Det poängteras även att Altrans brasilianska avdelningar gått med förlust sedan 2009.

På bolagsstämman i juni meddelades att Altrangruppen byter styrelseordförande och vd. Den av styrelsen nyutnämnda vd:n och tillika styrelseordförande blir Philippe Salle.

Altran har utsetts av APTS, en enhet inom holländska industrigruppen VDL, att utveckla ett innovativt och säkert styrsystem för en ny "virtually guided" buss. Bussen kommer att fungera likt en rälslinje och följa en förutbestämd rutt med hjälp av magneter i gatan.

Ws Atkins köper och säljer samt byter vd

WS Atkins har under året förvärvat Pöyry's 130 man starka olja- och gasdivision. Affären kostade €17,25 miljoner och stärker Atkins position inom energisektorn. I Skottland förvärvades TSS' (Technical Services Scotland) konsulter och tekniska support bestående av 29 anställda med ingenjörsexpertis inom el och process. Genom köpet av PBSJ stärker Atkins sin position på den nordamerikanska marknaden. Köpeskillingen uppgick till \$280 miljoner och inkluderade 3 500 anställda spridda på 80 kontor runt om i landet. PBSJ omsatte förra året omkring \$800 miljoner.

I november slutfördes försäljningen av UK Asset Management till franska Sodexo för £5,5 miljoner. I juni annonserades att Keith Clarke avgår som koncernchef efter 8 år och ersätts av Dr Uwe Krueger.

I november slutförde holländska **ARCADIS** förvärvet av engelska EC Harris, som bildar en ny operativ enhet inom ARCADIS-koncernen.

Under året har man även förvärvat de återstående aktierna i ARCADIS Logos i Brasilien. ARCADIS ägde sedan tidigare 51 % av företaget. Med ca 2 100 anställda och en omsättning på över €150 miljoner 2011 ger det ARCADIS en bra möjlighet att ta del av den växande brasilianska marknaden. Under året har ett flertal större uppdrag inom vattenförsörjning, miljöprojekt och avloppssystem undertecknats till ett samlat värde på över \$150 miljoner. Uppdragen är spridda över flera stater; District of Columbia, Virginia och New Jersey. Därutöver har man fått uppdraget att modernisera två föråldrade hamndockor enligt LEED-standard, (Leadership in Energy and Environmental Design) värd \$22 miljoner.

FUGRO förvärvar

Holländska Fugro förvärvar JDR Cable Holdings Netherlands BV och JDR Cable Systems BV med ca 110 anställda och en årlig omsättning på ca €25 miljoner. Namnbyte kommer i och med detta att genomföras och de två bolagen kommer hädanefter att heta De Regt Marine Cables. I april förvärvades Bluestone Offshore Pte Ltd med dotterbolag från Reef Subsea AS, specialister inom geoteknik i Sydostasien och Australien. Företaget med ca 40 anställda och en omsättning på \$20 miljoner kommer att integreras med redan befintlig verksamhet i Singapore. Australiensiska TSmarine Group Holdings Pty Ltd (TSM) med dotterbolag med huvudsäte i Perth och en omsättning av Au\$120 miljoner förvärvades också under året. TSM är specialister inom undervattenskonstruktion, reparation och inspektion. Företaget blir en del av Fugros Subsea Services. Fugro köpte även amerikanska AOA Geophysics, baserat i Houston, med 14 anställda och en omsättning om \$2,5 miljoner. AOA är geotekniska konsulter inom olje- och gassektorn. Man har även slutfört förvärvet av Sial Geosciences Consulting and Engineering Şti i Turkiet samt Kelman Technologies i Kanada.

Världens 10 största

10/11	09/10	Group	Country	Annual Report	Average number of employees	(Last year)	Turnover M USD
1	2	URS Corporation	USA	10	47000	45000	9177,1
2	1	AECOM	USA	10/11	45000	48100	8037,4
3	4	SNC-Lavalin Group	Canada	10	23900	21900	6129,8
4	3	CH2M Hill Companies, Inc.	USA	10	23000	23500	5422,8
5	6	WS Atkins plc	England	10/11	17522	15601	2415,5
6	5	Altran Technologies	France	10	17038	17149	1919,3
7	7	Arcadis Group	Netherlands	10	14963	14287	1820,5
8	8	Parsons Brinckerhoff (Balfour Beatty, 2009)	England	10	14000	14000	2484,6
9	9	Fugro N.V	Netherlands	10	13463	13482	3048,9
10	10	Mott MacDonald Group	England	10	13013	13060	1598,3

För de europeiska företagen presenteras medelantalet anställda per år, för de nordamerikanska är det totala antalet anställda som presenteras. Siffrorna är därför inte helt jämförbara, men de ger en uppfattning om hur de europeiska koncernerna står sig i ett globalt perspektiv.

En jämförelse med några internationella börsnoterade teknikonsultföretag. Jämförande nyckeltal per senaste bokslut.

Företag	Land	Börsvärde 2011-11-09 Mkr	Senaste bokslut	Börsvärde senaste bokslut Mkr	Omsätt- ning Mkr	Medel- antal anställda	Omsätt- ning/ anställd kkr	Resultat e finansiella poster Mkr	Resultat e. finansiella poster/anst kkr	Netto- marginal i %	Börsvärde/ anställd kkr	Vinst per aktie	P/e	P/s
Semcon	SE	478	101231	532	2474,0	2474	845	-6,1	-2,5	-0,3%	215	-0,34		0,21
ÅF AB	SE	3172	101231	4519	3966,0	3966	1093	798,1	201,2	18,4%	1139	24,59	5,66	0,68
SWECO AB	SE	4782	101231	4784	4966,0	4966	1062	423,7	85,3	8,0%	963	4,63	12,58	0,93
Rejlerkoncernen AB	SE	629	101231	614	1038,0	1038	866	49,3	47,5	5,5%	591	4,90	13,28	0,59
Eurocon Consulting AB	SE	133	101231	87	136,0	136	975	14,2	104,4	10,7%	642	0,37	6,15	0,84
Hifab Group AB	SE	104	101231	129	348,0	348	1217	8,7	25,0	2,1%	370	0,29	14,78	0,28
Pöyry Group Oy	FIN	3544	101231	5152	6503,4	6801	956	41,0	6,0	0,6%	758	0,07	125,57	0,60
Etteplan OY	FIN	414	101231	528	999,8	1569	637	55,1	35,1	5,5%	336	0,29	9,58	0,45
WS Atkins plc	UK	6904	110331	7797	17403,8	17522	993	1012,4	57,8	5,8%	445	0,91	7,70	0,35
Waterman Group	UK	173	110630	152	926,1	1207	767	-56,1	-46,5	-6,1%	126	-0,16		0,11
White Young Green	UK	430	110615	92	1351,6	2148	629	-318,7	-148,4	-23,6%	43	-0,44		
WSP Group	UK	1548	101231	2521	7864,7	9060	868	213,6	23,6	2,7%	278	0,30	11,80	0,25
RPS Group	UK	4357	101231	5568	4375,3	4372	1001	472,5	108,1	10,8%	1274	0,20	11,78	1,03
Mouchel Group plc	UK	156	100731	1463	7049,4	10210	690	-163,9	-16,1	-2,3%	143	-0,13		0,10
Aukett Fitzroy Robinson plc	UK	53	100930	61	88,1	146	604	-8,8	-60,2	-10,0%	416	-0,01		0,39
Hyder Consulting plc	UK	1535	110331	1555	3229,8	3695	874	202,3	54,7	6,3%	421	0,47	7,69	0,46
Ricardo plc	UK	2174	110630	2341	2186,2	1590	1375	171,3	107,8	7,8%	1473	0,30	13,66	1,02
Cyril Sweett Group plc	UK	152	110331	281	810,3	1213	668	26,0	21,5	3,2%	232	0,04	10,81	0,32
Arcadis	NL	9075	101231	11936	13116,6	14963	877	1068,9	71,4	8,1%	798	1,56	11,17	0,62
Fugro	NL	30722	101231	47761	21966,8	13463	1632	3422,3	254,2	15,6%	3548	4,41	13,96	1,32
Grontmij	NL	1418	101231	3520	8027,1	9898	811	182,1	18,4	2,3%	356	0,90	19,32	0,24
Bertrandt AG	D	4020	100930	4212	4182,9	6523	641	425,8	65,3	10,2%	646	4,40	9,89	0,81
Rücker AG	D	847	101231	1008	1498,8	2188	685	63,9	29,2	4,3%	461	0,80	15,76	0,42
Alten Group	FR	5932	101231	7499	8745,3	12678	690	826,4	65,2	9,4%	592	2,71	9,07	0,74
Altran Group	FR	4346	101231	4460	13828,7	17038	812	-108,9	-6,4	-0,8%	262	-0,08		0,39
Assystem S.A.	FR	2368	101231	2531	6073,0	8560	709	365,4	42,7	6,0%	296	1,90	6,93	0,45
S II A.A.	FR	840	110331	1067	2119,4	3402	623	127,6	37,5	6,0%	314	0,67	8,36	0,45
Sogeclair S.A.	FR	246	101231	147	686,8	881	780	33,5	38,0	4,9%	167	4,84	4,38	0,28
AKKA Technologies S.A.	FR	1829	101231	1728	3819,1	5710	669	276,4	48,4	7,2%	303	2,38	6,25	0,56
Soditech Ingénierie S.A.	FR	28	101231	39	83,7	154	543	0,0	0,0	0,0%	255	0,00		0,37
INYPESA	ES	275	101231	491	603,3	406	1486	1,4	3,5	0,2%	1209	0,01	342,95	0,50
Snitt Europa							894		57,1	6,4%	740			0,51
URS Corp.	US	19963	101231	24540	66119,7	47000	1407	3701,9	78,8	5,6%	522	45,23	0,92	1,09
Michael Baker Corp.	US	1408	101231	2138	3597,8	2517	1429	177,9	70,7	4,9%	849	18,64	1,67	0,35
Tetra Tech, inc.	US	9989	101003	9539	10520,8	12000	877	886,9	73,9	8,4%	795	14,19	1,49	0,66
TRC Companies, Inc.	US	769	110630	1252	1763,4	2300	767	-60,0	-26,1	-3,4%	545	-2,16		0,44
Hill International, Inc	US	1469	101231	1783	3254,9	2445	1331	111,5	45,6	3,4%	729	2,92	2,22	0,35
AECOM Technologies, Inc.	US	16335	110930	24201	57908,4	45000	1287	2768,0	61,5	4,8%	537,8	24,44	1,21	0,29
SNC-Lavalin, Inc.	CAN	53152	101231	63133	44164,5	23900	1848	3994,7	167,1	9,0%	2642	26,45	2,26	1,09
Stantec, Inc.	CAN	8012	101231	8876	8574,4	10700	801	942,6	88,1	11,0%	829	20,59	1,35	0,77
Snitt Nordamerika							1343		86,0	6,4%	929			0,63
Coffey International Ltd	AU	337	110630	528	4383,7	1600	2740	-375,1	-234,4	-8,6%	330	-2,80		0,10
Cardno Group	AU	3758	110630	2841	5497,1	4342	1266	557,5	128,4	10,1%	654	5,19	0,77	0,71

Källa: Dow Jones Companies & Executives/Factiva och Euroinvestor

Europas 50 största arkitektgrupper

2011	2010	Grupp / företag	Land	Bokslut	Medelantal anställda	(Före-gående)	Omsättning M EUR
1	1	AEDAS Architects Group	England	*10	2031	2031	171,3
2	2	RMJM Hillier Group	England	10	939	1168	94,7
3	3	Foster & Partners Ltd	England	09/10	794	794	156,3
4	8	Gmp Von Gerkan Marg U. Partner Architekten	Germany	*10	500	400	
5	4	Broadway Malyan Ltd	England	10/11	496	612	47,7
6	5	Archial Group (Ingenium Group, Canada)	England	09	457	457	39,5
7	7	ATP Architects and Engineers Group	Austria	10	450	420	45,0
8	6	White Architects AB	Sweden	10	442	434	52,7
9	12	RKW Architekten & Co, KG	Germany	*09	350	350	54,1
10	13	Benoy Architects Ltd	England	10	339	325	30,7
11	15	PRP Architects Ltd	England	10/11	308	292	21,6
12	27	HKR Architects	Ireland	*10	300	200	
13	29	Herzog & de Meuron Architekten AG	Switzerland	*10	300	200	
14	23	Tengbom	Sweden	10	272	235	33,2
15	16	Stride Treglown Group Ltd	England	10	264	276	16,3
16	20	Burckhardt+Partner AG Architekten Generalplaner	Switzerland	10	263	260	
17	17	Arkitektfirmaet C.F.Møller	Denmark	10	262	270	32,1
18	26	HENN Architekten GmbH	Germany	10	260	220	28,7
19	21	Sheppard Robson	England	10	250	250	
20		Barton Willmore Group	England	10	248		27,3
21	10	Chapman Taylor LLP	England	10	247	354	21,9
22	25	Allies and Morrison Architects Ltd	England	*10	247	220	26,8
23	18	Nightingale Associates	England	10	224	267	21,4
24	24	Austin Smith Lord Architects Ltd	England	09/10	223	223	19,2
25	9	3DReid Architects Ltd	England	10/11	209	367	17,1
26	33	HPP Hentrich-Petschnigg & Partner GmbH	Germany	*10	200	180	22,0
27	42	Heinle, Wischer und Partner	Germany	*10	200	140	17,6
28	30	Devereux Architects (PM Group)	England	09	200	200	16,3
29	22	Scott Brownrigg Architects	England	10	195	241	19,6
30	19	Keppie Design	Scotland	*09/10	191	266	8,6
31	14	INBO Architects/Consultants	Netherlands	10	188	239	20,0
32	35	Llewelyn-Davies -Yeang Ltd	England	*09/10	170	170	
33	36	JSK Architekten GmbH	Germany	*09	170	170	15,4
34	46	Henning Larsen Architects	Denmark	09/10	165	120	5,8
35	37	Arkitema K/S	Denmark	10	163	159	6,7
36	34	Purcell Miller Tritton	England	10	158	180	12,2
37	44	HLM Architects	England	*10	150	130	
38	41	Lewis & Hickey Architects	England	10	149	142	7,8
39	38	Link Arkitektur AS	Norway	10	147	225	22,6
40	31	Aukett Fitzroy Robinson plc	England	10	146	195	9,2
41	40	Temagroup Sweden AB	Sweden	10	142	147	15,6
42	32	Rogers Stirk Harbour & Partners (fd Rickard Rogers)	England	10	136	186	21,1
43	43	O.M.A. Office for Metropolitan Architecture	Netherlands	10	130	132	24,6
44	47	Dark Group Architects	Norway	10	129	120	24,6
45	50	Wingårdh-koncernen	Sweden	10	121	101	14,2
46	45	Henry J. Lyons & Partners Architects	Ireland	*10	120		
47	49	Schmidt, Hammer & Lassen K/S	Denmark	10	113	120	11,9
48		Snøhetta AS	Norway	10	105	90	6,7
49	48	Atelier Jean Nouvel S.A	France	09	99	118	47,2
50		Årstaderna Arkitekter	Denmark	09/10	97	100	14,1

Listan är något ofullständig då vi inte lyckats få uppgifter från några välkända arkitektföretag.

FUGRO Geoconsulting Ltd har tecknat ett ramavtal på fem år med SMart Wind (ett konsortium mellan Mainstream och Siemens Project Ventures och Mainstream Renewable Power). Avtalet har ett värde på ca £60 miljoner och är det första i sitt slag inom vindkraftsindustrin. Ett nytt långtidsavtal avseende long-term saturation diving (mättnadsdykning) har tecknats med Otto Candies för Petrobras. Kontraktet är värt €100 miljoner och löper över fem år med option på ytterligare fem år och påbörjas i början av 2012.

MottMacDonalds nordamerikanska avdelning, Hatch Mott MacDonald förvärvade i januari Gibson Engineers PC i North Carolina, som specialiserar sig inom transport och infrastruktur och Richard P Arber Associates baserat i Colorado med inriktning mot vattenförsörjnings-, avloppsvatten- och vattenåtervinningstjänster. I oktober förvärvades Mouchels avdelning för gaspipelinjetjänster, med 50 anställda i Leicester.

MottMacDonald har fått uppdraget att upprusta Adelaide Oval sportarena av regeringen i South Australia, värt AUS\$ 450 miljoner. I Guilin, Kina, projekterar MottMacDonald ett 145 000 m² stort "mixed-use development" (fastigheter för flera verksamhetstyper) för Hua Yang Nian Properties, till ett värde av £237 miljoner. Uppdraget är gruppens första storskaliga projekt i Kina och man allokera expertisen från kontoren i Hong Kong och Singapore. Tillsammans med Grontmij har man tilldelats uppdrag gentemot Highways Agency i England värda £145 miljoner, som går ut på att man ska utreda hur man kan utveckla kapaciteten i det strategiska vägnätet över en fyraårsperiod.

Franska **Altén** förvärvade 100 % av aktierna i det USA- och Indienbaserade CALSOFT LABS och stärker därmed sin offshoreverksamhet till förmån för europeiska projekt, samtidigt som ALTEN får en stabilare plattform på den amerikanska, indiska och asiatiska marknaden. CALSOFT LABS hade 2010 en omsättning på \$22 miljoner och har ca 600 anställda ingenjörer.

De 300 största europeiska arkitekt-, teknikonsult- och industrikonsultkoncernerna

2011	10	Group	Services	Country	Annual Report	Average number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director (December 11)
1	2	WS Atkins plc	MD	England	10/11	17522	15601	1823,8	Uwe Kreuger
2	1	Altran Technologies	I	France	10	17038	17149	1449,4	Philippe Salle
3	3	Arcadis Group	MD	Netherlands	10	14963	14287	1374,7	Harrie L. J. Noy
4	39	PB Parsons Brinckerhoff (Balfour Beatty, 2009)	MD	England	10	14000	2438	1876,2	George J Pierson
5	4	Fugro N.V	CE	Netherlands	10	13463	13482	2302,3	Klaas S. Wester
6	5	Mott MacDonald Group	MD	England	10	13013	13060	1207,0	Keith Howells
7	6	Alten Group	I	France	10	12678	11293	916,6	Simon Azoulay
8	12	Groupe Egis	MD	France	10	11000	8370	627,0	Nicolas Jachiet
9	16	Grontmij Group	MD	Netherlands	10	9898	6335	841,3	Sylvo Thijsen (w co directors)
10	7	ARUP Group	MD	England	10	9852	10346	1036,9	Philip Dilley
11	31	Oranjewoud group (Member of Anthea Group)	MD	Netherlands	10	9171	3012	694,9	Menno Smits, Rob van Dongen (co CEO)
12	9	WSP Group plc	MD	England	10	9060	9551	824,3	Christopher Cole
13	10	Rambøll Group	MD	Denmark	10	8970	8758	815,8	Flemming Bligaard Pedersen
14	8	Mouchel Group	MD	England	10/11	8645	10210	642,9	Grant Rumbles
15	11	Assystem Group S.A	I	France	10	8560	8539	636,5	Dominique Louis
16	51	URS Scott Wilson Europe (proforma) *	MD	England	10	7500	1700	518,9	Simon Hindshaw
17	18	Segula Technologies Engineering Group	I	France	*10	7000	5500	400,0	Franck Ghrenassia
18	15	Pöyry Group	MD	Finland	10	6801	6667	682,6	Heikki Malinen
19	20	Bertrandt AG	I	Germany	10/11	6523	5431	438,4	Dietmar Bichler
20	17	COWI Group	MD	Denmark	10	6031	6000	599,1	Lars Peter Söbye
21	21	AKKA Technologies S.A	I	France	10	5710	5423	400,3	Maurice Ricci
22	23	Sener Group	MD	Spain	10	5094	4943	1066,0	Jorge M. Sendagorta
23	22	SWECO AB	MD	Sweden	10	4966	5082	552,6	Mats Wäppling
24	19	DHV Group	MD	Netherlands	10	4650	5500	469,0	Bertrand M. van Ee
25	13	Halcrow Group Ltd	MD	England	10	4617	5480	385,4	Peter G. Gammie
26	24	RPS Group plc	Env	England	10	4372	4254	458,6	Alan S. Hearne
27	25	ÅF-Group	I,E,M,Enr	Sweden	10	3966	4182	454,2	Jonas Wiström
28	26	Hyder Consulting Group Ltd	MD	England	10/11	3695	4180	338,5	Ivor Catto
29	32	S II S.A	I	France	10/11	3402	2923	222,1	Bernard Huvé
30	29	Tractebel Engineering A.S. (GDF Suez)	MD	Belgium	*10	3300	3300	460,0	Georges Cornet
31	28	Royal Haskoning Group	MD	Netherlands	10	3293	3420	335,0	Erik Oostwegel (chairman)
32	30	Capita Symonds	MD	England	10	2966	3018	249,5	Jonathan Goring
33	34	SNC-Lavalin Europe SA	MD	France	10	2900	2800	740,0	Jean Claude Pingat / Jean-Paul Vettier
34	33	Mace Group Ltd	PM	England	10	2781	2815	992,3	Stephen Pycroft
35	65	Grupo Ayesa	MD	Spain	10	2776	1263	216,0	José Luis Manzanares Japón
36	37	Tebodin, Consultants & Engineers	MD	Netherlands	10	2699	2700	209,9	Pieter Koolen
37	27	EC Harris LLP	MD	England	10	2679	3500	285,7	Philip Youell
38	42	Turner & Townsend Group	PM,QS	England	10/11	2600	2182	275,2	Vincent Clancy
39	64	Artelia (fusion Coteba & Sogreah)	PM	France	10	2597	1300	300,7	Alain Bentéjac, Jacques Gaillard*
40	35	AECOM Ltd (former FaberMaunsel Ltd)	MD	England	10	2559	2794	238,6	John M Dionisio
41	36	Semcon AB	I	Sweden	10	2474	2791	219,1	Kjell Nilsson
42	38	SYSTRA Group	MD	France	10	2470	2510	257,8	Philippe Citroën
43	40	IDOM Group	MD	Spain	10	2441	2403	231,0	Luis Rodriguez Llopis; Fernando Querejeta
44	44	Rücker AG	I	Germany	10	2188	2130	157,1	Wolfgang Rücker, J. Vogt
45	46	AEDAS Architects Group	A	England	*10	2031	2031	171,3	James Handley, Brian Johnson, Peter Oborn, Keith Griffin (Chairman)
46	41	Davis Langdon & Seah International LLP	PM, QS	England/ Switzerland	10	1985	2213	331,1	John Lewis (Director) Alastair Collins
47	52	SETEC Group	MD	France	10	1900	1662	200,0	Gérard Massin
48	47	TYPSA Group	MD	Spain	10	1889	1880	172,5	Pablo Bueno Sainz (president), Pablo Bueno Tomás (CEO)
49	56	Dorsch Gruppe	MD	Germany	10	1800	1600		Olaf Hoffmann
50	53	ILF Group	MD	Germany/Austria	10	1757	1670	168,0	Klaus Lässer
51	57	TPF Group	MD	Belgium	10	1700	1600	115,7	Thomas Spitaels
52	58	MWH Europe	MD, Env	England	10	1661	1573	168,4	Ken Farrer
53	45	EPTISA Grupo EP	MD	Spain	10	1650	2100	152,0	Luis Villarroya Alonso
54	54	PM, Project Management Group	PM, MD	Ireland	10	1635	1650	208,7	Pat McGrath
55	62	Fichtner Group	Enr, MD	Germany	*10	1600	1361	143,4	George Peter Fichtner
56	43	White Young Green	MD	England	10	1587	2148	141,7	Paul Hamer
57	50	Etteplan Oy	I	Finland	10	1569	1765	106,0	Matti Hyytiäinen
58	59	Ricardo plc	I	England	10/11	1530	1530	229,1	Dave Shemmans
59	48	Kema Group BV	Enr	Netherlands	10	1528	1822	245,3	P.J.J.G Nabuurs
60	63	Movares Group BV	CE,E	Netherlands	*10	1515	1491	168,5	Johan van den Elzen
61	49	Norconsult AS	MD	Norway	10	1498	1770	279,0	John Nyheim

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil-/S = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical, M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary – (*) = lack of conforming figure/proforma/assumed

De 300 största europeiska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

2011	10	Group	Services	Country	Annual Report	Average number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director (December 11)
62	60	Ingérop S.A	MD	France	10	1437	1502	158,8	Yves Metz
63	76	Lahmeyer International GmbH	Enr	Germany	10	1400	1051	109,0	Dr. Bernd Kordes
64		Inspecta OY	I	Finland	10	1400		150,0	Kari Aulasmaa (från april 2012)
65	89	Cyril Sweett Group	PM	England	10	1213	800	84,9	Dean Webster
66	67	Waterman Group plc	MD	England	10/11	1207	1207	86,4	Nicholas Taylor
67	55	Prointec S.A	MD	Spain	10	1200	1600	90,0	Pres. Cesar Cañedo-Argüelles ; CEO Alonso Domínguez
68	69	RLE International Gruppe GmbH	I, PM	Germany	10	1200	1200	85,0	Ralf Laufenberg
69	238	Olajterv Group	CE, Enr	Hungary	*10	1200	184		János Pakucs
70	61	Buro Happold	MD	England	10	1190	1445	116,6	Paul Westbury
71	75	Epsilon Group	I	Sweden	10	1186	1066	125,1	Mats Boström
72	74	Multiconsult-group	MD	Norway	10	1173	1100	156,9	Sverre Quale
73	72	Tauw Group bv	MD	Netherlands	10	1156	1166	117,1	Wim Kox
74	103	Obermeyer Planen+Beraten GmbH	MD	Germany	10	1153	646	105,0	Maximilian Grauvogl
75	77	Drees & Sommer-Gruppe	PM	Germany	10	1125	1050	146,5	Hans Sommer
76	80	Vectura	CE	Sweden	10	1061		121,2	Jan Colliander
77	82	Rejler Group	E,I	Sweden	10	1038	939	94,2	Peter Rejler
78	81	Gleeds	PM	England	*10	1000	1000		Richard Steer
79	88	ABMI-groupe S.A	I	France	*10	950	800	70,0	Philippe Chatron
80	79	FMC Group (Finnmap Consulting Group)	CE,S,E,M	Finland	10	944	1029	64,9	Markku Varis
81	216	GFA Consulting Group	MD	Germany	*11	940	200	70,9	Heiko Weissleder;Klaus Altemeier; Hans-Christoph Schaefer-Kehnert
82	71	RMJM Hillier Group	A,CE	England	10	939	1168	94,7	Peter Morrison
83	84	Reinertsen Engineering	MD	Norway	10	931	881	127,3	Erik Reinertsen
84	73	BDP Building Design Partnership	MD	England	10	926	1146	92,9	Peter Drummond
85	83	Golder Associates Europe Ltd	Env,CE, PM,Enr	England	10	900	900		Pietro Jarre
86	66	NIRAS Group A/S	MD	Denmark	10	883	1223	101,7	Carsten Toft Boesen w co-managers
87	85	Sogclair SA	I	France	10	881	852	72,0	Phillippe Robardey
88	84	Witteveen+Bos Consulting Engineers	MD	Netherlands	10	869	815	104,5	Henricus Webers
89	94	Tyréns AB	CE,PM	Sweden	10	847	775	100,6	Ulrika Francke
90	105	PCG-Profabril Consulplano Group	MD	Portugal	10	834	608	61,3	Ilidio de Ayala Seródio
91	101	SLR Group (SLR Management)	Env	England	09/10	833	659	78,5	David Richards (MD&CEO); Neil Penhall (MD)
92	68	Safege Consulting Engineers	Env,S,CE	France	10	800	1200	99,0	Benoît Clocheret
93	91	Foster & Partners Ltd	A	England	09/10	794	794	156,3	Mouzhah Majidi
94	93	Payma Cotas, S.A. (dt Bureau Veritas)	CE,S	Spain/France	09	775	775	61,4	Carlos Blay
95	95	Alectia Group	MD	Denmark	10	750	752	65,6	Jens Moberg
96	102	IV-Groep b.v.	MD	Netherlands	10	747	647	91,2	Rob van de Waal
97	92	Pell Frischmann Group	MD	England	10	731	792	41,2	Sudho Prabhu
98	97	RSK Group	Env	England	10	729	741	64,2	Alan Ryder
99	99	Vattenfall Power Consult AB	Enr,E, CE	Sweden	10	700	710	99,3	Magnus Hemmingsson
100	107	Gruner-Gruppe AG	MD	Switzerland	10	700	592		Flavio Casanova
101	106	Bonifica Group	MD	Italy	09	700	600	38,4	Romina Boldrini
102	115	Xdin AB	I	Sweden	10	700	499	48,9	Thomas Ängkulle, Magnus Liljeqvist
103	100	IBV Ingenieurbüro H. Vössing GmbH	MD	Germany	*10	682	682	51,0	Hans-Theo Kühr, F. Thiessen
104	108	Asplan Viak Group	MD	Norway	10	652	573	73,2	øyvind Mork
105	96	Neste Jacobs Group	I	Finland	10	624	743	74,1	Jarmo Suominen, Tom Främling
106	114	Amstein + Walthert AG	E,M	Switzerland	10	550	500		Christian Appert
107	86	FCG Finnish Consulting Group	MD	Finland	10	532	843	66,6	Ari Kolehmainen w co-directors
108	90	Noble Denton Group Ltd	I,E	England	10	528	799		Lutz Hugo Otto Wittenberg
109	111	Elomatic Group Oy	I,MD	Finland	10	502	526	27,3	Olli Manner
110	119	Fairhurst	MD	Scotland	*10	500	450		Robert Mc Cracken
111	132	Gmp Von Gerkan Marg U. Partner Architekten	A	Germany	*10	500	400		Meinhard von Gerkan, Volkwin Marg
112	152	Deerns Consulting Engineers BV	E, M, PM, I	Netherlands	10	500	333	44,0	Jan Karel Mak
113	122	Basler & Hofmann AG	MD	Switzerland	*10	500	445		Dominik Courtin
114	123	BG Bonnard & Gardel Groupe SA	MD	Switzerland	10	500	441		Jean-Daniel Marchand (Chairman), Laurent Vulliet (CEO)
115	104	Broadway Malayan Ltd	A	England	10/11	496	612	47,7	Gary Whittle
116	116	Hoare Lea & Partners	E,M,Enr	England	10	482	482	51,1	Gary Tucker w co-directors
117	117	NET Engineering S.p.A	MD	Italy	10	462	480	47,3	Giovanni Battista Furlan
118	118	Archial Group (Ingenium Group, Canada)	A	England	09	457	457	39,5	Christopher Littlemore
119	113	SKM Europe (Sinclair Knight Merz) fd Enviro	Env,Enr	England	10	456	500		Peter MacKellar
120	225	INROS LACKNER Group	MD	Germany	10	456	433	36,0	Uwe Lemcke
121	113	Sinclair Knight Merz Europe	MD	England	10	456	315	47,6	Peter MacKellar
122	120	Emch + Berger Gruppe	MD	Switzerland	*10	450	450		Urs Schneider
123	127	ATP Architects and Engineers Group	A,CE, PM	Austria	10	450	420	45,0	Christoph M. Achammer

2011	10	Group	Services	Country	Annual Report	Average number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director (December 11)
124	125	White Architects AB	A,PM, Env	Sweden	10	442	434	52,7	Monica von Schmalensee
125	124	Auditorias E Ingenierias Sa	MD	Spain	09	419	419		Quer Cumsille, Joan Lluís
126	136	Wardell Armstrong LLP	MD	England	10	417	394	25,8	Colin W. Brown
127	130	Consulgal Group, SA.	MD	Portugal	10	406	409	34,4	Rogério Monteiro Nunes
128	126	INYPSA Informes y Proyectos SA	MD	Spain	10	406	422	63,2	J. Franciso Lazcano Acedo (chairman), Jairo González Monje (CEO)
129	131	Iberinsa, Ibérica de Estudios e Ingeniería S.A (Acciona)	MD	Spain	10	402	402	61,7	Jesus Contreras Olmedo
130	190	Amberg Group	CE,S,PM	Switzerland	*10	400	250		Felix Amberg
131	135	ABT Holding BV	MD	Netherlands	10	397	397	41,0	Frans van Herwijnen, Walter Spangenberg
132	121	Cundall Johnston & Partners	CE,S,Env	England	09/10	391	446	31,6	David Dryden
133	137	Ebert-Ingenieure GdbR.mbH	E, M, Env, Enr	Germany	09	390	390		Ernst Eber and directors
134	138	Peter Brett Associates	MD	England	09/10	376	376	33,4	Stephen Capel-Davies w co-directors
135	140	Antea S.A	Env	France	10	371	371	50,9	Jean-Philippe Loiseau
136	228	High-Point Rendel Group	CE,S,PM	England	*09/10	366	193	27,1	Kelvin W. T. Hingley
137	143	HPC AG (Harress Pickel Consult)	Env,PM,CE	Germany	10	365	360	35,6	Andreas Kopton, Josef Klein-Reesink, Bernhard Berger
138	151	RAPP-Gruppe AG, Ingenieure+Planer	MD	Switzerland	10	364	336		
139	144	Mannvit hf. (merger of Hönnun-VGK hf in 2007)	MD	Iceland	10	355	360	34,7	Eyjólfur Árni Rafnsson
140	161	Moe & Brødsgaard A/S	MD	Denmark	10	350	315	31,9	Christian Listov-Saabye
141	167	FAVEO Projektleidelse	PM	Norway	*10	350	286	53,0	Sven-Erik Norholm
142	148	RKW Architekten & Co, KG	A	Germany	*09	350	350	54,1	Wojtek Grabianowski, Friedel Kellerman, Hans G. Wawrowski
143	133	Hifab Group	PM	Sweden	10	348	400	44,4	Jan Skoglund
144	180	CSD Group	Env, PM, CE,S	Switzerland	10	348	307		Jean-Pascal Gendre
145	154	Krebs und Kiefer Beratende Ingenieure	CE,S, PM	Germany	*10	347	329		Hans- Gerd Lindlar m.fl
146	156	SITO Group Oy	CE, Env, PM	Finland	10	347	326	30,6	Kimmo Fischer
147	139	Pick Everard Ltd	MD	England	*10	340	375		David Brunton
148	150	CDM Gruppe (part of CDM Group)	CE	Germany	09	340	340	34,9	Martin Gaus (Peter Jordan)
149	158	Benoy Architects Ltd	A	England	10	339	325	30,7	Nick Lamb
150	128	GETINSA S.A	CE, Env, PM	Spain	09	339	420	31,3	Pedro D. Gomez
151	176	PBR Planungsbüro Rohling AG Architekten u Ingenieure	MD	Germany	10	339	274	31,7	Heinz Eustrup
152	145	Steer Davies Gleave Ltd	CE	England	10/11	337	357	36,7	Hugh Jones, Steve Hewitt
153	109	INOCSA Ingeniera, S.L.	MD	Spain	09*	335	550		Antonio Lorente
154	110	Italconsult S.p.A	PM	Italy	10	331	541	25,5	Giovanni A. Torelli ; Enrico Salza
155	166	Vahanen Oy	CE	Finland	10	326	287	29,5	Veijo Komulainen (CEO); Risto Vahanen (Chair)
156	162	A-Insinöörit Group	S, CE, PM	Finland	10	323	315	25,5	Seppo Raiski MDM (Petri Laurikka)
157	189	Ernst Basler & Partner Ltd	MD	Switzerland	*10	320	250		Bruno Basler; Hansjoerg Hader
158	173	D'Appolonia S.p.A	MD	Italy	10	319	278	41,7	Roberto Carpaneto (MD)
159	159	Assmann Beraten + Planen	MD	Germany	09	315	315	34,8	Jochen Scheuermann
160	157	FASE-Estudios e Proyectos S.A	MD	Portugal	10	315	326	16,1	Manuel Quinaz
161	163	Bartels Engineering B.V.	CE,S,PM	Netherlands	10	313	313	22,7	Pieter van Boom
162	165	PRP Architects Ltd	A	England	10/11	308	292	21,6	Andy von Bradsky, Roger Battersby
163	155	DRI Investment Management, Company for Development of Infrastructure Ltd (DDC)	PM	Slovenia	10	301	327		Rajko Siročić
164	217	HKR Architects	A	Ireland	*10	300	200		Jerry Ryan
165	222	Herzog & de Meuron Architekten AG	A	Switzerland	*10	300	200		Pierre de Meuron; Jacques Herzog
166	153	Insinööritoimisto Comatek Group	I, Enr	Finland	10	294	331	14,3	Aulis Asikainen
167	175	Verkís hf.(merger VST, Fjarhitun, Fjölhönnun in 2008. Combined figures)	MD	Iceland	10	293	275	17,5	Sveinn Ingi Ólafsson
168	168	Dolsar Engineering Ltd	MD	Turkey	10	291	285	27,6	H. İrfan Aker
169	182	Citec Group (proforma)	I, Env	Finland	10	290	267	30,1	Martin Strand, CEO (Rune Westergård, Founder)
170	149	GPO Ingenieria, S.A.	MD	Spain	10	289	339	24,1	Alvaro Palao Llopis
171	169	Bengt Dahlgren AB	M,Enr	Sweden	10/11	285	282	29,2	Åke Rautio
172	171	Steinbacher-Consult GmbH	CE, PM	Germany	*10	280	280		Stefan Steinbacher
173	227	Technital SpA	CE	Italy	10	280	194	57,2	Alberto Scotti
174	187	Müller-BBM GmbH	MD	Germany	10	279	254	32,5	H. Gass, B. Grözinger, Dr. C. Hantschk, Dr. E. Schorer, N. Suritsch
175	172	JMP Consultants Ltd	CE	England	09/10	278	278	25,0	Gordon Baker
176	177	AEPO S.A Ingenieros Consultores (Acciona)	MD	Spain	09	272	272	27,8	David Ortega Vidal
177	198	Tengbom Achitects	A	Sweden	10	272	235	33,2	Magnus Meyer
178	174	Stride Treglown Group Ltd	A	England	10	264	276	16,3	Robert Whittington
179	185	Burckhardt+Partner AG Architekten Generalplaner	A	Switzerland	10	263	260		Guy Emmenegger, Peter Epting
180	179	Arkitektfirmaet C.F.Møller	A	Denmark	10	262	270	32,1	Susanne T Nielsen

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil/S = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical, M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary – (*) = lack of conforming figure/proforma/assumed

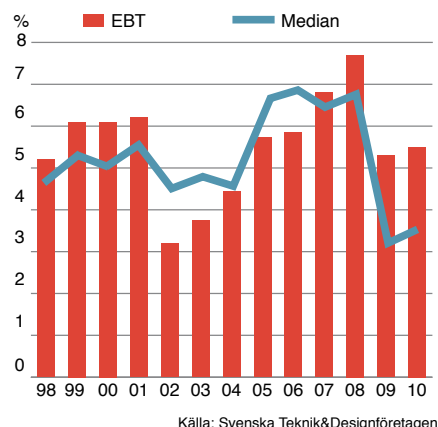
De 300 största europeiska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

2011	10	Group	Services	Country	Annual Report	Average number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director (December 11)
181	186	Deltamarin Oy	I	Finland	10	262	260	29,1	Mika Laurilehto
182	178	Gauß Gruppe	MD	Germany	*10	260	271	30,0	Gerhard H. Gauß
183	208	HENN Architekten GmbH	A	Germany	10	260	220	28,7	Gunter Henn
184	134	A.R.E.P. Groupe	MD	France	10	253	400	39,0	Jean-Marie Duthilleul
185	188	Sheppard Robson	A	England	10	250	250		Andrew German
186	170	Temelsu International Engineering Services Inc.	MD	Turkey	*10	250	280		Demir İnözü
187	191	DSSR Consulting Engineers (form Donald Smith Seymour & Rooley)	E,M	Scotland	*09	250	250		Hugh Currie, Bill Chalmers
188	192	DIWI-Consult GmbH	MD	Germany	09	250	250		William V. H. Foyle; Peter Winkler
189	210	Knightec AB	I	Sweden	10/11	248	218	23,5	Dimitris Gioulekas
190	268	Barton Willmore Group	A,PM	England	10	248		27,3	Ian Mellor; Simon Prescott
191	146	Chapman Taylor LLP	A	England	10	247	354	21,9	Chris Lanksbury with co-directors (Clare Dobson)
192	199	Pragoprojekt a.s	CE	Czech Republ.	10	247	234	21,9	Marek Svoboda
193	207	Allies and Morrison Architects Ltd	A	England	*10	247	220	26,8	Bob Allies
194	147	Olof Granlund group	E,M	Finland	10	245	353	20,1	Pekka Metsi
195	214	HR Wallingford Group Ltd	CE, Env,I	England	09/10	245	205	27,8	Dr Jane Smallman MD (Stephen W. Huntington)
196	197	SC Metroul S.A.	MD	Romania	*09	244	236		George Rozorea
197	205	Structor Group	CE,PM	Sweden	10	243	225	12,1	Jan Stråth, Per Fladvad, Olof Hulthén
198	193	Transprojekt Gdanski Spolka	A, CE	Poland	*10	240	250		Marek Piotr Rytlewski (Director) (Andrzej Michal Luty)
199	202	Goudappel Coffeng B.V	MD	Netherlands	10	239	229	26,9	Jos van Kleef
200	181	JG Ingenieros SA	M,E	Spain	10	235	268	15,5	Josep Túnica Buira
201	201	Dopravoprojekt, a.s.	CE, S, A, PM	Slovakia	10	233	233		Gabriel Koczkás
202	225	Avalon Innovation AB	I	Sweden	10	231	197	7,5	Peter Mattisson
203	196	JBA Consulting (Jeremy Benn Associates Ltd)	CE, Env	England	10	230	240	14,2	Jeremy Benn
204	195	Kling Consult Ingenieur GmbH	CE	Germany	10	229	241	20,3	Markus Daffner
205	204	Baurconsult (Baur, Kitz, Kuhn)	MD	Germany	*09	225	225	14,5	Andreas Baur m.fl
206	183	Nightingale Associates	A	England	10	224	267	21,4	Richard Harrington, Executive Chairman
207	206	Austin Smith Lord Architects Ltd	A	England	09/10	223	223	19,2	Niel Musgrove, Alistar Sunderland m fl
208	203	IBE Consulting Engineers	MD	Slovenia	10	221	227		Uroš Mikoš
209	200	Advin B.V. - Adviseurs en Ingenieurs	MD	Netherlands	10	216	233	28,7	John Walraven
210	211	Uvater Engineering Consultants Ltd	MD	Hungary	*10	210	210		Gyula Bretz
211	141	3DReid Architects Ltd	A	England	10/11	209	367	17,1	Charles Graham-Marr
212	209	Adviesbureau Peutz & Associés B.V	Env,CE, I	Netherlands	10	208	220	17,4	J.F.W. Koopmans
213	213	Frankham Consultancy Group	MD	England	10/11	202	207	17,2	S J Frankham
214	219	ETV-Eröterv Rt	Enr,CE,PM	Hungary	09	200	200	12,0	József Dénes
215	243	HPP Hentrich-Petschnigg & Partner GmbH	A	Germany	*10	200	180	22,0	Joachim Faust, G. Feldmeyer
216	220	Aveco de Bondt BV	CE	Netherlands	10	200	200	12,3	Gerrit Paalman
217	221	Scholz Ingenieur GmbH	E,M,I,Enr,PM	Germany	09	200	200	22,0	Gerd Scholze
218	223	O.T.E. Ingénierie SA (Omnium Technique Européen)	MD	France	08/09	200	200	15,9	Jean-Georges Bernhart
219	277	Heinle, Wischer und Partner	A,PM	Germany	*10	200	140	17,6	Dr. Alexander Galakoy/ Monica Wurfbau (MD)
220	194	Scott Brownrigg Architects	A	England	10	195	241	19,6	Jonathan Hill
221	242	Consitrans S.R.L.	CE,S,Env,PM	Romania	10	193	181		Eduard Hanganu, President; Valentin Robert Urlan, CEO
222	184	Keppie Design	A	Scotland	09/10	191	266	8,6	Martin English
223		INBO Architects/Consultants	A,PM	Netherlands	10	188	239	20,0	Bert van Breugel
224	239	Metropjekt Praha A.S	MD	Czech Republ.	10	188	184	16,1	Jiri Pokorny
225	245	Leonhardt, Andrä und Partner Beratende Ing. GmbH	S	Germany	10	187	188	15,5	Hans Peter Andrä
226	231	Hulley & Kirkwood Consulting Engineers Ltd	E,M	Scotland	10	184	190		Sommerville Telfer
227	240	Planungsgruppe M+M AG , PGMM	E,M,PM, Enr	Germany	*09	183	183	13,4	Willie Kienzle, Hermann Ott
228	241	PDM Group	I	Netherlands	09	182	182	18,7	H.J.P.M. Mesterom
229	250	Björking Ingenjörbyrå AB	CE,M	Sweden	10	182	172	7,2	Anders Wärefors
230	237	Curtins Group	CE,PM	England	10	181	185	13,4	Rob Melling
231	272	DGMR Raadgevende Ingenieurs BV	Env	Netherlands	09/10	180	146	15,6	P.J. van Bergen, Hans van Leuwen
232	247	Prokon Engineering Ltd	MD	Turkey	*10	179	179		Hasan Özdemir, Ismail Salici
233	249	SD Ingénierie Holding SA	MD	Switzerland	09	173	173		J. D. Girard
234	251	EKJ Rådgivende Ingeniører A/S	MD	Denmark	10	172	172	5,0	Jørgen Nielsen
235	229	Efla hf	MD	Iceland	10	172	192	14,3	Guðmundur Þorbjörnsson (MD)
236	230	GOPA-Consultants Group	PM,I,Env	Germany	*10	170	190	49,5	Martin Güldner, Robert Gaertner, Hans Otto
237	252	Llewelyn-Davies -Yeang Ltd	A,IA	England	09/10	170	170		Stephen Featherstone
238	253	JSK Architekten GmbH	A	Germany	*09	170	170	15,4	Helmut W. Joos

2011	10	Group	Services	Country	Annual Report	Average number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director (December 11)
239	300	Henning Larsen Architects	A	Denmark	09/10	165	120	5,8	Mette Kynne Frandsen
240	262	Arkitema K/S	A,PM	Denmark	10	163	159	6,7	Peter Hartmann Berg
241	258	Clarke Bond Group Ltd	S,CE,Env,PM	England	09	162	162	12,1	David Harding
242	248	Opus Joynes Pike	CE,S,Env	England	*10	161	177		Hubertus Schneider, CEO, Gerhard Lorisika, President
243	257	O.B.H-Group	MD	Denmark	10	161	219	4,9	Borge G Danielsen
244		Projektengagemang gruppen	PM	Sweden	10	161	138	8,3	Per-Arne Gustavsson
245	259	The BWB Partnership	CE,S, Env	England	09	160	160	21,1	Steven Wooler
246	232	S&G Consulting SA	MD	Luxemburg	*10	160	190		Laurent NILLES
247	278	B+S Ingenieur AG	MD	Switzerland	*10	160	140		Walter Schauffelberger (May 2011)
248	246	Purcell Miller Tritton	A	England	10	158	180	12,2	Mark Goldspink
249	264	Soditech Ingenierie S.A	I	France	10	154	153	8,8	Maurice Caillé
250	294	SINA Group (dt ASTM Group)	CE,MD	Italy	10	153	126	48,2	Agostino Spoglianti
251	235	Condesign AB	I	Sweden	10	153	186	4,2	Fredrik Bromander
252	215	ISC Group	MD	Denmark	10	150	200	5,0	Kjeld Thomsen
253	289	HLM Architects	A	England	*10	150	130		Christopher Liddle
254	254	Consat Engineering AB	I	Sweden	10	150	169	6,2	Jan Bertil Johansson
255	280	Politecnica- Ingegneria e Architettura Soc. Coop	MD	Italy	10	150	140	14,2	Gabriele Giacobazzi
256	265	WTM Engineers	MD	Germany	09	150	150	20,0	Karl Morgen, Stefan Ehmann, Ulrich Jäppelt
257		Teleplan Consulting AS	E	Norway	10	150	150	11,4	Mette Solstrand
258	288	Mogens Balslev Rådgivende Ingeniører A/S	MD	Denmark	10	150	131	3,8	Benny Andersen
259	274	Lewis & Hickey Architects	A,PM	England	10	149	142	7,8	Paul Miele
260	263	Link Arkitektur AS	A	Norway	10	147	225	22,6	Siri Legernes
261	270	Transprojekt- Warszawa Sp. Z o. O	CE	Poland	09	147	147		Tadeusz Suwara
262	276	Hjellnes Consult AS	MD	Norway	10	147	141	25,4	Geir Knudsen
263	226	Aukett Fitzroy Robinson plc	A	England	10	146	195	9,2	J. Nicholas Thompson
264	273	Cauberg-Huygen	CE, Env	Netherlands	10	145	145	12,7	Frank Roex m.fl
265	244	Troup Bywaters + Anders	E,M	England	10	142	167	14,0	Neil Weller
266	271	Temagroup Sweden AB	A,PM	Sweden	10	142	147	5,9	Håkan Persson
267	269	CTS Engtec Oy	I	Finland	10	141	144	13,0	Antti Lukka
268	285	Midtconsult A/S	MD	Denmark	10/11	140	135	4,7	Jens Lauritsen
269	283	IPROPLAN Planungs GmbH	MD	Germany	09	139	139	7,6	Jörg Thiele (President)
270	255	Centropjekt a.s	MD	Czech Republ.	10	139	153	9,9	Vladimir Kudela
271	282	Studio Altieri S.p.A	CE; A	Italy	10	139	140	19,0	Everardo Altieri
272	284	Punch Consulting Engineers	S,CE,Env,PM	Ireland	*10	137	137	8,0	John Pollock
273	236	Rogers Stirk Harbour & Partners	A	England	10	136	186	21,1	Rickard Rogers
274	212	Infotiv AB	I	Sweden	10	136	207	11,7	Alf Berndtsson
275		Eurocon Consulting AB	I	Sweden	10	136	120	13,9	Peter Johansson
276	293	Optiplan Oy	MD	Finland	10	135	128	8,9	Tommi Vaisalo
277	234	WRc plc	Env	England	10/11	134	188	7,8	Ron Chapman ; Roberto Zocchi
278		C.Lotti & Associati – Soc. di Ingegneria SpA	MD	Italy	10	132	80	17,8	Patrizia Lotti
279	286	O.M.A. Office for Metropolitan Architecture	A	Netherlands	10	130	132	24,6	Victor van der Chijs, Rem Koolhaas, Ellen van Lom
280		Clancy Consulting	MD	England	10/11	130	110	9,5	Alan Bramwell
281	287	OPAK AS	PM,Enr,E,M	Norway	10	130	132	16,9	Jan Henry Hansen
282	281	Technip EPG B.V.	MD	Netherlands	10	130	140	10,1	Cornelis Plantiga (Thiery Pilenko (April 2011))
283	279	TCPM (TC Project Management B.V)	I	Netherlands	10	129	140	9,5	Rudie Veenendaal
284		Dark Group Architects	A	Norway	10	129	120	24,6	Kjell Eek Østlie
285	291	Uticon Dynatherm	I,Env, PM	Netherlands	*10	128	128	8,5	Simon Bruijnooge
286	292	UitberTransport Consulting Management Ltd	CE,PM	Hungary	09	128	128	14,0	György Lányi
287	297	Verebus Engineers B.V	MD	Netherlands	10	128	124	19,9	Kees Aling
288	295	ELU Konsult AB	S,CE	Sweden	10/11	128	125	18,1	Sten Åke Torefeldt
289	260	JJM Sp Z O O	PM,I	Poland	10	125	160		Marek Poncyłjusz
290		Wingårdh-koncernen	A	Sweden	10	121	101	14,2	Gert Wingårdh
291		Henry J. Lyons & Partners Architects	A	Ireland	*10	120			Paul O'Brian
292		Price & Myers	S	England	09/10	120	104	9,5	Jonathan Darnell, Paul Batty m.fl
293		Proger SpA	MD	Italy	10	118	83	38,1	Umberto Sgambati
294	298	Forsen Projekt AB	PM	Sweden	10	118	124	15,0	Jan Thelander
295	290	Geodata S.p.A	CE	Italy	10	117	130	25,0	Andrea Della Corte
296		IKG AB	I	Sweden	10	116	109	9,4	Mathias Ohlson
297		Schmidt, Hammer & Lassen K/S	A	Denmark	10	113	120	11,9	Bente Damgaard
298		CES Consulting Engineers Salzgitters GmbH	MD	Germany	*09	107	107	11,8	Ralf Meyerhoff
299		Suomen Talokeskus Oy	MD	Finland	10	107	92	12,7	Jani Saarinen (from june 2009)
300		Snohetta AS	A	Norway	10	105	90	6,7	Line Bull

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil-/S = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical, M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary – (*) = lack of conforming figure/proforma/assumed

Resultatutveckling Europas top 300

Arup group öppnade sitt första kontor i Taipei, Taiwan, där man sedan 1980-talet varit delaktig i landets urbaniseringsutveckling. Man öppnade även ett nytt kontor i Adelaide, Australien, för att bättre kunna följa den blomstrande infrastrukturutvecklingen i South Australien.

Arup har under året ingått partnerskap med Skanska avseende den kommersiella bostadsmarknaden i Storbritannien. Arup har även tillsammans med Mott MacDonald fått uppdraget att tillhandahålla konsulttjänster avseende design och konstruktion av den första delen av utvecklingen av Hong Kongs internationella flygplats.

Mouchel group har vunnit ett större infrastrukturuppdrag i Saudiarabien för två industriområden. I England har man tillsammans med Thales group tecknat ett sjuårskontrakt med Highways Agency (Trafikverket) att driva och utveckla National Traffic Information Services (NTIS), värt £57 miljoner. Richard Cuthbert lämnar företaget efter 8 år som VD och efterträds av Grant Rumbles.

WSP:s australiensiska division har förvärvat 50 % av aktierna i ingenjörfirman TWP Australia Pty Ltd, som nu tillsammans bildar det nya företaget TWSP Pty Ltd och kommer att arbeta inom gruvindustrin. Med sätet i Perth och 90 anställda kommer företaget att snabbt se över möjligheterna att expandera i både South Australia och Queensland och på sikt även i Peking, Shanghai, Schenzen, Manila, Singapore och Bangkok.

Assystem växer

Assystem förvärvade det familjeägda ingenjörföretaget MHP med 1 000 anställda och en omsättning på €90 miljoner, och befäste sin position inom den snabbt växande energisektorn och breddar därmed möjligheten att serva kunder även utanför Frankrike. I Tyskland köptes Berner&Mattner, som omsatte €28 miljoner 2010, vilket ökar Assystems tyska verksamhet till ca €100 miljoner och 1 100 anställda. Man har även öppnat nytt kontor i Chennai, Indien, där man kommer att ha 50 anställda ingenjörer.

Groupe EGIS har stärkt sin position på den brasilianska järnvägsmarknaden genom förvärvet av en aktiemajoritet i VEGA.

Amerikaner fortsätter uppköp i Europa

Halcrow groups styrelse meddelade i slutet av september att bolaget kommer att förvärfas av amerikanska ingenjör- och konstruktionsföretaget CH2M HILL, med huvudkontor i Englewood, Colorado. Affären beräknas kosta £124 miljoner och är godkänd av bolagets aktieägare samt Storbritanniens högsta domstol.

URS Corporation förvärvade i slutet av 2010 brittiska Scott Wilson och förstärkte därmed sin europeiska verksamhet. URS har huvudkontor i San Francisco och är en av de absolut största teknik konsulterna i världen.

Grontmij (snart) 100 år!

I februari meddelades att de två företagen Roger Preston & Partners och landskapsarkitekterna Whitelaw Turkington, som förvärvades 2008, kommer att inkorporeras i koncernen Grontmij. Fusionen breddar Grontmij's serviceutbud ytterligare och är ett välkommet inslag inför det stundande 100-årsfirandet.

SEGULA Technologies ansluter sig till GENIVI Alliansen, som arbetar med att integrera konsumentelektronik i fordon.

David Cramér
Marknadsanalytiker,
Svenska Teknik&Designföretagen
david.cramer@std.se

Svenska Teknik&Designföretagen, STD-företagen, arbetar för medlemsföretagens bästa i syfte att stärka deras konkurrenskraft och långsiktiga lönsamhet.

STD-företagen vill främja hög kvalitet, en sund utveckling, en god lönsamhet och moderna arbetsvillkor i medlemsföretagen.

Vår verksamhet bygger på tre fokusområden:

- profilering
- konsultaffären
- kompetensförsörjning

då vi bedömt dessa områden som speciellt värdefulla för den fortsatta utvecklingen. Upphandling/inköp och löne-/anställningsvillkor är också viktiga förutsättningar och inom dessa områden bedriver vi utveckling enligt en långsiktig plan.

STD-företagen ingår i Almega, som är den organisation som samlar tjänsteföretagen i Sverige. Almega är den största förbundsgruppen inom Svenskt Näringsliv. STD-företagen är även medlem i såväl den europeiska (EFCA) som internationella (FIDIC) konsultorganisationen. På arbetsgivarsidan är Almega medlem i UNICE.

Svenska Teknik &
Designföretagen
● almega

Svenska Teknik&Designföretagen

Besöksadress: Sturegatan 11

Postadress: Box 55545 • 102 04 Stockholm

Telefon 08-762 67 00 • Fax 08-762 67 10

